

ВЕЛИКА СРБИЈА

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
ЦЕНА 3 ДИНАРА

БЕОГРАД, НОВЕМБАР 1999. ГОДИНЕ
ГОДИНА X, БРОЈ 676

САЧУВАЈМО ОТАЏБИНУ!

ОПСТАНАК САВЕЗНЕ ДРЖАВЕ ИНТЕРЕС СРПСКОГ НАРОДА

**Делегација Српске радикалне странке
на разговорима у Црној Гори:**

Томислав Николић,
потпредседник Савезне владе и заменик
председника Српске радикалне странке

Драган Тодоровић,
потпредседник Владе Републике Србије
и председник Извршног одбора
Српске радикалне странке

Душко Секулић,
помоћник савезног министра за
унутрашње послове и председник
Извршног одбора Српске радикалне странке
Др Војислав Шешељ, за Црну Гору

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА ЗА РАЗГОВОРЕ И ДОГОВОРЕ

ВЕЛИКА СРБИЈА

ЗЕМУН
ТРГ ПОБЕДЕ 3

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Оснивач и издавач:
др Војислав Шешел

Главни и одговорни уредник:
Синиша Аксентијевић

Заменик главног
и одговорног уредника:
Душан Весић

Помоћник главног
и одговорног уредника:
Јасна Олујић

Редакција:
Момир Марковић,
Наташа Јовановић,
Јадранка Шешел,
Жана Живаљевић,
Огњен Михајловић,
Весна Арсић,
Коста Димитријевић,
Ивана Ђурић,
Драгољуб Стаменковић,
Александар Вучић,
Весна Зобеница, Весна Марић

Техничко уређење,
компјутерски прелом,
дизајн и израда колора:
Северин Поповић

Фоторепортери:
Марко Поплашен,
Крсто Голубовић

Лектор:
Зорица Илић

Секретар редакције:
Љиљана Михајловић

Карикатуре:
Синиша Аксентијевић

Штампа:
НИГП "АБЦ ГРАФИКА" д.д.
11000 Београд, Влајковићева 8

Редакција прима пошту на адресу:
"Велика Србија",
Трг победе 3, 11080 Земун

Рукописи се не враћају

Новине "Велика Србија" уписане су у Регистар средстава јавног информисања Министарства за информације под бројем 1104. од 5. јуна 1991. године. Министарство за информације Републике Србије 19. августа 1991. године.

УВОДНИК

Једва да су утихла НАТО оруђа над Савезном Републиком Југославијом, а већ је у Београд стигла провокативна понуда владајуће црногорске Демократске партије социјалиста, упућена представницима Владе Србије да се изјасне о Платформи за редеофинисање односа у Федерацији. Позив насловљен на погрешну адресу мудро је месецима игнорисан, у духу закона којим су регулисане надлежности државних органа.

Пошто се покушај да се судбина заједничке државе решава на републичком нивоу, а да се при том свесно заобиђу савезне институције, изјаловио, носиоци режима у Црној Гори прибегли су компромисној варијанти, те је владајућа Демократска партија социјалиста овога пута позвала на дијалог три најјаче србијанске странке: Српску радикалну странку, Социјалистичку партију Србије и Југословенску левицу.

Први међустраначки разговори, одржани крајем октобра у Београду, на Светом Стефану и Подгорици показали су да је, пре дебате у телима и комисијама Савезне скупштине, неопходан и овакав договор о минимуму заједничких интереса.

Преговарачки тим Демократске партије социјалиста Црне Горе представници Социјалистичке партије Србије и Југословенске левнице примили су у Београду, док су разговори између делегације српских радикала и Демократске партије социјалиста обављени 25. октобра на Светом Стефану, а са Социјалистичком народном партијом сутрадан у Подгорици.

Делегацију Српске радикалне странке у овим сусретима предводио је Томислав Николић, с којим је у Црну Гору отпутовао и председник Извршног одбора, Драган Тодоровић, и прикључио им се Душко Секулић, председник Извршног одбора Српске радикалне странке за ову републику.

У разговорима са Демократском партијом социјалиста Црне Горе, српски радикали су без околишања изнели примедбу на прву реченицу Платформе о редеофинисању односа у федерацији у којој стоји да постојећи Устав Савезне Републике Југославије не може бити основ за дијалог о будућности заједничке државе.

Томислав Николић је и тада, као и у својим наступима у медијима и на конференцији за штампу, у Подгорици, истакао да се о предлозима за измене Устава гласа у Савезном парламенту, а да је управо пре седам година, најоштрији противник усвајања највишег државног акта и устројства федерације на принципима текста којег су срочиле управо владајуће странке Србије и Црне Горе на Жабљаку, међу којима су данас неки најгласнији бранитељи Платформе, били управо српски радикали.

Међутим, у вихору рата којио је беснео и комадао педаљ по педаљ вековних српских територија, због деобног биланса било је важно одржати државно - правни континуитет Југославије, уздрман сепесијом Словеније и осталих република бивше СФРЈ, и свако решење је било боље од беле заставе пред расулом. Иако у том тренутку није постојао модус да се у заједничку државу укључе Република Српска Крајина и Република Српска, српске земље у повојима, никле на одбрањеним огњиштима, вођени девизом да тај задатак остаје за блиску будућност, српски радикали су легалистички прихватили одлуку већине у Савезној скупштини, ма колико им она није била по вољи.

Жана Живаљевић

НАРОД ПРОТИВ ПОДЕЛЕ

И једна и друга делегација су показале добру вољу да се путем разговора дође до најприхватљивијег решења. Федерација – интерес и будућност српског народа како у Србији, тако и у Црној Гори: оцепљењем јужне југословенске републике угрозио би се правни статус Косова и Метохије у СР Југославији, али и територијална целовитост и демографски састав Црне Горе од пре 1918. године. Медијски инат распирује негативне страсти

Филип Вујановић: Желим вам заиста искрену добродошлицу. Мислим да је добро да разговарамо и верујем да ће разговори имати свој смисао и резултат. Оно што је наш интерес јесте да вас обавестимо о неким стварима које постављају наш принципијелни однос о овоме, а да се након тога, уколико будете сматрали потребним, разговарамо и о савршеним конкретним стварима.

Ви знате да смо ми ову платформу понудили као платформу наше коалиционе владе, да смо је усмерили према Влади Србије у намери да на нивоу две владе и две државе разговарамо о томе. Две су суштинске разлике због којих смо сматрали да то треба да буде договор две владе.

Прво, сматрамо да нашу заједничку државу конституишу две републике и да би оне требало да се договоре о обиму надлежности, о начину контроле вршења тих надлежности и начину обезбеђења равноправности те заједнице.

Друго, сматрамо да савезни парламент треба само да имплементира што се ми на нивоу двеју република договоримо и да то имплементира на начин што ће претходно обезбедити свој легитимни састав и легитимно функционисање. Дакле, уз обезбеђење легитимности у Савезној скупштини у Беогу република, и обезбеђења легитимности у Савезној влади у смислу избора из победничке коалиције оног тима који ће представљати Црну Гору.

Наша је намера да се само унапред постигнути договори две републике конституишу у савезном парламенту, као оно што ће бити уставни основ наших будућих односа. Сматрали смо да је нужно да платформа исказе нове односе Србије и Црне Горе, да би се обезбедило нешто трајно и демократско функционисање. Мислимо да све ово што је до сада функционисало, показује да је апсолутно савезна држава стављена у функцију злоупотребе на штету Црне Горе, да је то већ врло видљиво и да се нагомилало нерасположење у Црној Гори према тој заједници.

Морам да вам кажем, нас посебно изненађује да се то дешава на један врло очигледан и јасан начин, и у области монетарне политике. Ево, господин Шешел је дао своје мишљење, да Црна Гора нема чак ни информацију шта се штампало, у коју функцију, у којој количини, на који начин. Ми немамо начина да контролишемо све то. Ми тамо немамо ни људе, нема ни савета Народне банке, и то се ради на начин који је за Црну Гору неприхватљив. Ево, у одређеном смислу, у врло видљивом и понижавањем и у области онога што је народна одбрана, што је одбрана државе, такође се наставља тај правац потпуног одсуства контроле одбране. Нити функционисање војни савет, нити ми имамо знања око ових уских промена. Видите, у Црној Гори је, што је и неозбиљно, формирана нека војна полиција која је потпуно непропорциона амбијенту и војсци наших потреба, тако да је очигледно, и након Платформе, понашање којим се жели Црној Гори показати да та савезна држава нема никаквог интересовања за оно што је мишљење њених грађана.

Ми сматрамо да овај разговор треба да омогући да се у влади Србије конституише овај став о платформи, који ми желимо, а који је ево последица наше намере да сачувамо државу. Дакле, ову смо платформу понудили у жељи да се сачува наша заједница, да се сачува на

оним основама које неће стварати никакве тензије, нити тензије у области функционисања државе, нити у области функционисања економије, нити у области функционисања наших међународних односа.

Дакле, желимо једну демократску државу, једну економско-просперитетну државу која ће омогућити једнака права грађанима Србије и грађанима Црне Горе. Имамо амбицију да направимо односе којима неће бити на било који начин ускраћивани интереси Србије, нити на било који начин намећане било чега, било којој држави чланици. Дакле, на крајње поштеној и на крајње искреној основи, са једном амбицијом договора који желимо, јер смо ту платформу понудили.

Ево, већ два и по месеца немамо практично договора из Србије. Влада Србије саопштава да је то надлежност Савезне скупштине, за нас то није адреса разговора и ми сматрамо да су управо један овакав контакт, и контакти који ће бити сутра са СПС-ом и ЈУЛ-ом, начин да се према Влади Србије усмери ваш партијски став, како би се ишло на тај договор.

Морам вам рећи да се у Црној Гори нагомилало доста незадовољства, мислим да је начин да се то амортизује почетак преговора, који би ишао између две владе. Оно што је садашња наша ам-

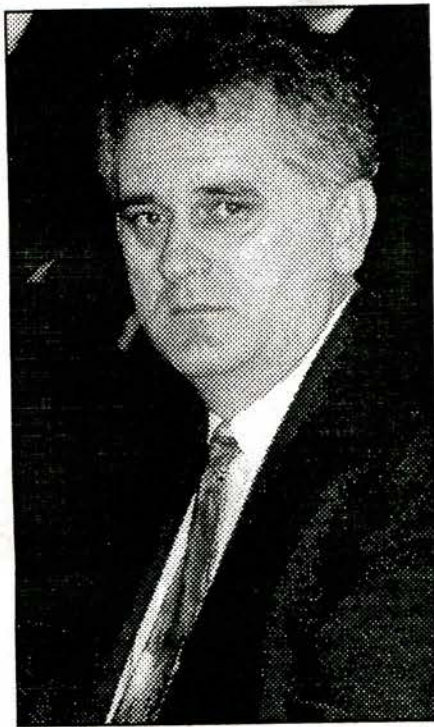
Crnogorska Vlada usvojila dokument pod nazivom „Основни услови односа Црне Горе и Србије“, којим се предвиђа Jednodonna skupština i savet ministara

Платформу о редифинисању односа у Федерацији објавили су сви медији у Србији: од погрешних премиса до лажних закључака

биција, то је да видимо ваш званични став, јер су, наравно, и са једне и са друге и са треће стране, говорили поједини лидери, представници са различитим виђењима. Ми смо сада у прилици да чујемо како ви гледате на све то и да према томе покушамо да направимо неки канал за договор.

Што се тиче самог садржаја, ја мислим да ћемо бити у прилици, ако ви будете тражили неко детаљније објашњење, да га дамо. Он на потпуно равноправној основи обезбеђује оно што је по нашем утиску, неопходност нашег функционисања.

Дакле, да се обезбеди пуна равноправ-

Томислав Николић: "СР Југославија је створена по вољи СПС-а и ДПС-а. Заједно сте писали Савезни устав, а ово што је сада извор застоја у функционисању Федерације, ви сте договорили".

ност две државе, да се обезбеди пуна равноправност њених грађана, да се добије једна рационална држава која ће бити јефтинија, да се поведе дијалог о војсци која је сада терет буџета, који се може прејудуширати, да се створи војска која ће бити и редуквана и професионално много јефтинија.

Дакле, у чему би се определила за развојне пројекте и обнову, јер мислим да је то заједнички интерес и Србије и Црне Горе, Дакле, нити је платформа алиби за излазак, нити је она усијана, нити ми имамо намеру на тај начин да разговарамо са Србијом. Желимо да се демократски договорима. Уколико буде негативан став Србије, да се без тензија, без потреса, без било каквих притисака да могућност грађанима Црне Горе да се сами одреде где ће, морам вам рећи ми немамо у коалицији свој договор, дакле не може се бескрајно дуго чекати. Кажем, доста је нарасло нерасположење нашег грађанства због тих злоупотребавезне државе.

Међутим, не желимо никакво нестрпљење нити да се на било који начин нервозно, или са неким притиском делује. Желимо да и ви у оквиру коалиционих партнера српске власти заузмете свој став, и да се на један миран начин, у једној толератној и демократској атмосфери каква одговара људима који хоће демократију, договоримо. Ево, ја сам укратко мислио оволико да вам кажем.

Крв и порекло, веза за сва времена

Томислав Николић: Хвала вам на позиву. Ми из ваших државних медија сазнајемо да смо ми вас позвали, што није тачно, морао сам синоћ да кажем да не бисмо ми вас могли да позовемо на Свети Стефан, сигурно, али добро, претпостављам да је то све у функцији договора. Српска радикална странка никада неће одустати од разговора и договора, посебно не у Савезној Републици Југославији, и посебно не од разговора међу браћом.

Мислим да смо сви ми који живимо у Србији и у Црној Гори браћа по крви и вери, по пореклу, да нас то везује за сва времена. Мењаће ће се власти, мењаће се спољне околности, мењаће се расположење грађана, али ја мислим да ми у новом веку не можемо да замислимо живот раздвојени. Ту не видим никакву себичност у ставу Српске радикалне странке или грађана Србије. Мислим да бисмо ми много лакше убедили грађане Србије, да треба да се раздвојимо него што ћете ви успети грађане Црне Горе, али их ми не убеђујемо, и ми не мењамо расположење грађана Србије. Још увек је на истом нивоу, на коме је било 1992. године, када је створена Савезна Република Југославија.

Савезна Република Југославија створена је по вољи СПС-а и ДПС-а. Заједно сте писали Устав Савезне Републике Југославије, и све ово што је сада извор проблема, извор застоја у функционисању савезне државе, ви сте договорили. Колико смо само ми примедби имали на тај Устав. Уосталом, ДПС и Српска радикална странка не могу да се похвалу неком сарадњом ни у Савезној скупштини, али добро, то је природно. Ми смо били опозициона странка, а ви сте били странка на власти. Пажљиво пратимо све што изјављујете, све што чините, све на шта указујете.

Да би било који од захтева које сте и данас отворено, јасно изнели могао да буде спроведен, ми морамо да мењамо Савезни устав. Савезни устав је, а то зна господин Вуковић боље него ја, себи прописао процедуру за промену. Постоје два начина, или ћемо га мењати у парламенту, или ћемо имати уставотворну скупштину да бисмо га променили, ја не видим трећи начин, и ту ме посебно забрињава прва тачка платформе, у којој ви кажете да постојећи Устав неће бити основа за разговор. Једна држава мора да има основу по којој ће се понашати и грађани и републике чланице.

Договор мења Устав

Ако бог да па се о свему договоримо, ми то поново морамо да реализујемо променама Устава. То је ваљда један идеални пут. Не бих вам ни у Црној Гори пожелео никада да неко остварује своје жеље тако што ће вам рећи да Устав Црне Горе није основа за реализацију његових ставова. Односи у федерацији су јако лоши. Ситуација је затегнута.

Мислим да се медијском кампањом доприноси да се већ и међу грађанима ствара лоша атмосфера. Нисам то приметио толико у Србији, али ево два дана боравка у Црној Гори била су довољна да осетим како постоји велика напетост и како постоје поларизовани грађани, две струје.

Ви кажете да има незадовољства међу грађанима, ја кажем да је то апсолутно тачно. Ви имате своје бираче, ви сте већинска коалиција, победили сте на изборима. Вероватно да су људи који су за вас гласали, и који данас мисле исто као и ви, да су незадовољни оваквим стањем. Али, постоји и она друга група грађана које ви покушавате да игноришете, која је исто тако незадовољна, али можда не би желела да се на овај начин ствари решавају.

Ту долазимо до основног застоја у функционисању државе, до Већа република. Ваш став је да 20 посланика, представника Црне Горе у Већу република, морају да буду из ваше коалиције. Устав је јасан, како ћемо оставити скоро половину грађана Црне Горе без представника у Савезној скупштини у Већу република. Зашто не мислите и на њих. Како би то изгледало када бисмо ми, Српска радикална странка, СПС и ЈУЛ, својих 20 посланика послали у Веће република. А што онда не бисмо само по једног посланика послали. Ако не може по један да се договори не могу ни до двадесет.

Претпостављам да рачунате да ће Србија увек слати, пропорционално саставу Републичке скупштине и посланике опозиције у Већу република, и да би 20 ваших посланика могло да пронађе бар још једног са којим би или блокирали рад скупштине или доносили одлуке, с тим, што одлуке не би пролазиле у Већу грађана, где је потпуно другачији однос. Од блокаде парламента нико нема ништа, од блокаде разговора нико нема ништа.

Србија неће скрштених руку чекати отцепљење

Зашто Влада Србије ћути о платформи коју сте послали, зато што су у питању два приступа, ви сматрате да су се две државе удружиле у Савезну Републику Југославију, а ми сматрамо да постоји Савезна Република Југославија која има две републике чланице.

Од републике чланице до државе дуг је пут, судећи по поступцима Владе Црне Горе, ви јесте на том путу, истичем да Српска радикална странка нема ништа против да свака политичка странка или коалиција има свој политички циљ. Питање је јесу ли циљеви оствариви на

Уставом и законима прописаној процедури, и могу ли да се остваре без икаквих последица.

И данас читам у новинама да Српска радикална странка прети грађанским ратом у Црној Гори. То није тачно. Нису тачне интерпретације, чак и ваши представници који се експонирају у јавности, не тумаче довољно прецизно оно што ми кажемо. Ми сматрамо да ћете имати огромних проблема у Црној Гори, на путу ка осамостаљивању и отцепљењу заједничке државе. Ми то нећемо подгревати, наравно, износићемо увек своје политичке ставове, као што и ви имате право, и као што износите своје ставове, коментаришући оно што ми радимо. То је, ваљда, потпуно нормална појава и чак не мора на оног другог да утиче да своје ставове мења.

Али, немојте ми рећи да ће то све проћи без проблема у Црној Гори, па макар да буде блиндирана граница са Србијом. Неће проћи без проблема. Огроман је број грађана који у томе виде потпуно одвајање од Србије. Наравно, Србија то неће чекати скрштених руку, и мораће да буде спремна бар за једно отцепљење, потпуно спремна. Та спремност представља договоре међу политичким странкама, шта ћемо чинити уколико на било који начин до тог чина дође. Ја не могу да замислим да се раздвојимо. Искрена жеља сваког српског радикала је да вечно живимо заједно и да будемо потпуно равноправни.

Да видимо шта то подразумева реч равноправност. По нашем мишљењу, Устав може да се промени, тако да баш нико никада не каже да је неправноправан у овој држави. Понављам, нисмо утицали на израду овог Устава, можемо да утичемо да се мења, уколико се о томе договоримо. Уколико заиста толико тврдо инсистирате на платформи, не мењајући ни запету, ни тачку, по принципу узми или остави, ми таквих уцена имамо из целог света. Онај ко од наших коалиционих партнера прихвати уцену, ултиматуме, а ми их никада нисмо прихватили, онај ко их је прихватао, увек се покајао због тога.

Различити приступи: режим у Црној Гори сматра да су се две државе удружиле у СР Југославију, владајуће странке у Србији предност дају Федерацији двеју република-чланица

Не разумем тврђу да ће држава бити јефтинија ако направимо потпуну конфедерацију. Мислим да ће бити много скупља. Ви знате која је држава најјефтинија, она која има једну владу, једну скупштину, једног председника. И, чак смо ми, српски радикали прихватили да не идемо на такву државу 1992. године, а да је тада питан народ какву државу жели, имали бисмо унитарну државу.

И, грађанима Црне Горе и грађанима Србије било је доста федерација, отцепљивања на силу, мирним путем, војном интервенцијом, уз подршку Запада или без ње, сви су коначно желели да ми, Срби, живимо у једној држави.

Нисам ни ја задовољан како функционише и Савезна држава и Савезна влада, али Црна Гора није без представника и у Савезној скупштини и у Савезној влади. Нема ваших представника, представника ДПС. Повукли сте посланике из Већа грађана, који су изабрани на изборима, легално, а у Већу република покушавате да обезбедите да без вашег става савезна држава не може уопште да функционише. Није тако заснована савезна држава. У савезној држави савезни посланици представљају грађане, па у том смислу мислим да би држава могла да функционише и ако би се поштовао принцип пропорционалности. Ваши најтежи разговори биће са СПС-ом и ЈУЛ-ом.

Са њима сте ову државу договорили, и она је функционисала добро увек када су односи између вас, између ваше две политичке странке били добри. Увек када су односи између ваше две политичке странке били лоши, ова држава није функционисала, то је потпуно јасно.

Намеће ми се мисао да ви сматрате да Црна Гора може да буде у Југославији, уколико неко из ДПС-а буде председник Савезне владе. Па није ваљда само на једном персоналном питању засновано функционисање савезне државе, није, не значи то ништа. И у Влади постоје коалиције, и тамо се одлучује већином, као што се одлучује у парламенту, потпуно је неважно ко ће бити председник Владе. У овом нашем систему, истина је да

он може да промени министра за ноћ, али онда пада и он, зато што је нека коалиција стварана, али, у овом нашем систему, нико сам не може да доноси одлуке.

Ја бих много волео да разговори не буду изношење супротних ставова и разилажење после тога, зато што тиме ништа не бисмо добили. Нама, српским радикалима, не треба никакво оправдање, нисмо због тога дошли да са вама разговарамо. Када би наше бираче искрено питали, они би рекли немојте ни да идете.

Многи кажу, зашто идете када је све јасно, када њихове изјаве све говоре, или ће бити или неће бити. Долазимо зато што постоје начини да се све ово среди. Ми смо јуче свраћали у манастир Милешеву, ви знате да тамо постоје најмање две велике српске светиње, гроб Светог Саве и фреска Бели анђео, нећете ваљда да покушате да раздвојите Србе са севера и југа и осудите Србе из Црне Горе да са пасошем у рукама иду да виде своје српске светиње.

Тешко је државу сачувати

Лако је државу разбити, много лако, тешко је сачувати. Ако постоји начин да се држава сачува, онда ћете имати сарадника у Српској радикалној странци. Не инсистирамо ни на имену из свог програма, ни на облику државног уређења, инсистирамо само на томе да ова српска држава буде демократска, економски просперитетна, толико колико је то могуће. Онај ко мисли да може да измолити три-четири милијарде бесповратно из иностранства да би дошао на власт, грдно се вара.

Ми у Србији имамо великих мука, притиснути смо са свих страна, немамо од вас никакву помоћ окренули сте нам леђа у време када нам је било најтеже. Ја и то сматрам вашим недовољно мудрим потезом. Ми треба да се помажемо када смо у невољи, када невоље прођу лако је.

Сукоб између вас и СНП-а развија се до невидених размера, и ту је основа сукоба у федерацији. Да ли је могуће да се једна политичка странка распала, и да се на личној нетрпељивости угрожава читава једна држава. И о томе треба размишљати.

Србија не жели да влада Црном Гором, не може ни да дозволи да Црна Гора влада Србијом. Због тога треба успоставити односе који ће чинити државу прихватљивом за све. Имамо и ми демократије довољно, имате и ви, није тачно да код нас влада диктатура, ја то могу да кажем као човек који је највише зла преживео од СПС-а. Имали смо изборе толико фер и поштене, колико сте имали и ви. Код нас су покрадени избори само на Косову и Метохији, без те краје ко зна какав би био резултат избора. Ви сте свашта радили на изборима.

Врло брзо ћемо имати изборе у Србији, врло брзо ће све бити јасно. Избори ће бити по законима које би опозиција прихватила да хоће да изађе на изборе. То су закони који би могли да буду примењени у свакој држави. Има-

немо чланове изборних комисија, чланове бирачких одбора из свих политичких странака, имаћемо бирачке спискове ревидоване, стављене на увид свим политичким странкама, омогућујемо стране посматраче, на сваком бирачком месту, дан и ноћ. Зато што се избора не бојимо и зато што су избори једини начин да се и наша политичка криза реши. Волео бих да и Црна Гора има такве изборе а онда ћемо поново дефинисати односе. Питање је каква ће већина после тога да се створи.

Последице раздвајања

Мислим да не треба да пренагљујете, да морате много да мислите на то како ће у Црној Гори да се живи после тог дана у коме бисте донели неку исхитрену одлуку. Мислим да је пут погрешан. Мислим да треба инсистирати на ономе шта треба да се мења и на ономе што није добро, а не инсистирати на томе да ће бити како сте написали, или неће бити. То може да огорчи многе грађане Србије а онда бисмо имали свега и свачега. Довели бисте грађане Црне Горе, који живе у Србији, да буду становници једне друге државе, да буду национална мањина у Србији. Нису то никакве претње, као што се данас чита у новинама.

Једноставно, Србија би морала да размисли ко може да остане у Србији а ко не може, то је сасвим јасно. И ми имамо много незапослених, код нас су деца одгојена на ситуацију, и можда би неко на тај начин направио вентил за пуштање политичких тензија. С друге стране, уколико незадовољни Срби из Црне Горе пређу у Србију, ја мислим да ћете имати промењени састав становништва најмање за годину или две. Да ћете онда имати других проблема, посебно са својим коалиционим партнерима, странкама националних мањина, који су жртвовали свој политички суверенитет да бисте добили изборе. За годину две, ако их буде толико да могу да вас угрозе, неће више размишљати ни секунде, него ће ићи на изборе самостално, са жељом да освоје власт у Црној Гори.

Ето, не износећи круто ставове Српске радикалне странке, убеђен да временом имамо, да можемо да разговарамо, ја вам се још једном захваљујем на позиву странци. Мислим да ћемо имати још доста оваквих сусрета, и да бисмо могли да кренемо да тим разговорима решавамо конкретна питања. Ваљда је то још и боље. Имате ви својих експерата, имамо ми својих, могли бисмо да начинимо списак проблема у функционисању и да покушавамо да се договарамо. Немојте да одбијате априори измене своје платформе, зато што и ми нисмо задрти да баш ништа не променимо. Изволите.

Уставно конституисати договор две републике

Филип Вујановић: Очигледно постоје разлике које су и видљиве и значајне. Међутим, све се те разлике могу на један квалитетан начин или превазићи,

Да је 1992. године народ питан какву државу жели, имали бисмо унитарну државу свих Срба

или за њих наћи решења. Оно што сте на крају рекли, нити инсистирамо на нечему што је тврдо постављено у платформи, да се ниједан зарез не мења, нити један став.

Дакле, ми смо понудили нешто што је основа за разговоре, и верујте то врло дуго и експертски, политички припремали и у Влади и у припремању за Владу. Дакле, желимо да нешто што се понудило, буде основа за разговор, али исто тако желимо да то има садржај који неће омогућити ове недаће које сада имамо.

Дакле, можемо се договарати о свему што омогућава да се поштује државност Црне Горе и Србије, равноправност једне и друге републике и државе чланице и равноправност грађана једне и друге државе. Дакле, мислим да је то интерес и Србије и Црне Горе, нити имамо намеру да Србију у нечему ускратимо, нити било шта да јој наметнемо, нити да дозволимо, како се то до сада чинило. Ви сте и сами рекли, лоше функционисање савезне државе према Црној Гори одразило се у свим сегментима функционисања власти.

Дакле, од парламента, преко извршне власти, преко правосудне власти, преко царине, народне банке, војске. Црна Гора је била жртва једног сервиса савезне државе против ње. Не улазим у то, да ли је кривица заједничког стварања услова, створило основу за то, јесте. Направљен је један лош систем, систем који се могао злоупотребити, који се, нажалост, веома злоупотребио. Верујте, ви сте већ видели какво је расположење у Црној Гори, да расте нерасположење грађана Црне Горе, и да треба утрошити огромну енергију да се то нерасположење контролише.

Ево, предлажем вам да разумете и нашу ситуацију. Ми смо апсолутно за договор, за договор који би решио све наше разлике, али исто тако за договор који мора имати неки свој смисао до краја. Не можемо се договарати бескрајно дуго, и не може то трајати на начин да се створи утисак да нам и договор није смисао, него да је то просто куповина времена

и са једне и са друге стране, за коју мислимо ни ви а нити ми, да имамо било какве потребе.

Дакле, што се тиче процедуре, процедура подразумева да се оно што се договори уставно и конституише. И, подразумева да се то учини у савезном парламенту. Међутим, ми сматрамо да овакав какав је савезни парламент, не може бити основа за то, нити Савезна влада оваква каква је, може бити предлагач тог договора. Зато смо сматрали да две државе треба да се договоре, две републике, а да се то после у савезном парламенту имплементира на начин да се тај договор на предлог Савезне владе и прихвати у Савезној скупштини.

ДПС не признаје Савезну владу

Оно што је наше различито виђење, то је питање представљања и у скупштини и у влади. Дакле, ми сматрамо да Црна Гора није представљена ни у Србији, ни у савезном парламенту, ни у Савезној влади. Сматрамо да је апсолутно на бруталан начин вређање Устава, то што Црну Гору представља опозициона партија у Црној Гори. Као што ви не би дозволили да у овом тренутку СЗП има председника српске Владе, тако рачунам да ћете разумети и нас што не дозвољавамо легалност Савезној влади која има свог председника и чланове из опозиционе партије, зашто смо онда уопште организовали изборе, зашто онда Црна Гора уопште има смисла да буде на савезном нивоу, ако ће партија која је изгубила представљати на том нивоу. Нити се може по принципу коалиције СПС и СНП формирати Савезна влада, нити то има смисла. То у суштини вређа изборну вољу грађана. Према томе, врло је јасан начин на који се то чини и врло је јасан разлог нашег незадовољства. Али, ви ћете се сетити да је Влада Црне Горе званично рекла, ми персонално не признајемо ту владу и нећемо контактирати са њом. Али, функционално

сматрамо да она треба да оствари своје обавезе.

Оног момента када је Момир Булатовић дошао на чело те владе, он је прекинуо функционални однос са Црном Гором. Дакле, нити имате једног динара уплаћеног у фонд, нити имате иједне извозне или увозне дозволе, која је дата, нити имате иједног јединог контингента који је дозвољен. Све што смо урадили, урадили смо бранећи себе од прекида комуникације са Црном Гором. Ми смо тек у јуну пренели спољнотрговинску размену у Црну Гору, јер нисмо могли да испоручимо нафту која се радила у нашим складиштима Југопетрала. Још ћу вам рећи на крају, што је био наш предлог, који уопште није наишао на разумевање, и молим вас да учините и ви напоре да то направимо.

Дакле, онда када је било немогуће спољнотрговински функционисати, ми смо то вратили у нашу надлежност. Исти је случај био са режимом контингентата. Црна Гора није била у стању да добије контингенте ни за један увоз, ни за један извоз, били смо потпуно блокирани.

Дакле, није наш однос био само персонално усмерен, ми персонално не можемо прихватити ту владу Момира Булатовића, јер би то вређало Црну Гору. Али, функционално су они функционисали на штету Црне Горе, човек стиче утисак, верујте, да та влада постоји да би само функционисала на штету Црне Горе.

Усклађујући интересе, функционисати у заједничкој држави

Што се тиче Већа република, ми смо применили оно што би изборни закон сигурно, већински систем, какав је постојао у Србији, да би се заштитили. Ево, тек сада је Уставни суд поништио тај закон Србије, и створио услове да се и по пропорционалном систему у Србији бира. Дакле, није наша амбиција била да неки српски глас приграбимо и да 21 глас имамо, него после себе да заштитимо. Колико ће се саопштавати у Већу република, ставови који некореспондирају са нашим, онда је то партијска злоупотреба тог већа.

Верујем да има начин да, поштујући садашњи уставни концепт, договоримо да се легализује Савезна скупштина. Ми сматрамо да она треба да буде место где ће бити завршна обрада онога што се договоримо, али мислимо да у овом тренутку, у оваквом саставу, уз овакав начин функционисања и уз овако нагомилане тензије у том функционисању, то није решење. Зато, будући да ви имплементирате и оно што је концепт Владе Србије, сматрамо да треба и на овом нивоу, учешћа господина Шешелја и СПС-а и ЈУЛ-а, направити договор на нивоу влада који би каналисали са нивоа партија.

Оно што је наше различито виђење, вероватно и концепцијски значајно, то је начин на који је ова држава настала. Ми сматрамо да смо у души наше државности, јер уколико то није тако, онда је потпуно логично ово што ви заступате

у свом партијском концепту, да је хегемонија кроз величину могућа, ако је Србија толико пута већа, толико пута бројнија, толико у друштвеном виду већа. Ако је једна влада, једна држава, једна скупштина, онда је ту величина у различитим пропорцијама нешто што је неминовно фактички имало утицаја. То је она прича коју ми овде амортизујемо и од либерала и од наших коалиционих партнера.

Дакле, ми желимо да будемо равноправни, не зато што смо географски, становништвом и привредним капацитетом једнаки, нити то можемо, нити то желимо да будемо, него зато што смо ми и државност уложили у ову државу. Дакле, ми смо конститутивни део ове државе, и зато је код нас био референдум, зато је та државност нама битна.

Могуће је да је са аспекта онога што је програм Српске радикалне странке, то нема ту тежину и тај значај за функционисање, јер верујте то је нешто што ап-

Завет из Милешева: за поклоњење Бедом анђелу Србима из Црне Горе никада неће требати пасош

солутно у Црној Гори желимо да разуме и друга страна. Србија је своју државност уложила, Црна Гора је своју државност уложила, и ми заједно, поштујући једни друге, усклађујући наше интересе, треба да функционисемо у заједничкој држави. Тако да не видим да ту има на било који начин сумње, да Црна Гора хоће нешто да наметне.

Наша је жеља, да се створи амбијент у коме се неће дешавати ове злоупотребе, које Црну Гору страшно погађају, али ви не можете да објасните сада нашим људима зашто се врши примарна емисија, о којој Црна Гора нема информацију и зашто се обезбрђује, прошлог месеца 13,5, а овог месеца вероватно 20% вредност наших плата и пензија. Ако је интерес Србије, оно што је рекао господин Шешелј обнова Србије из прима-

рне емисије, заслужили смо да нам се то каже.

Кривци за монетарни удар у Србији

Томислав Николић: То баш није тачно и прецизно пренето, али за тај монетарни удар кривицу сноси и Влада Црне Горе. Ваша најава нове валуте је страшно утицала на динар. Нема грађанина Црне Горе који није решио да се ослободи динара...

Филип Вујановић: Али, ви знате да је наша монетарна маса 6% од укупне масе динара...

Томислав Николић: Па је Милорад Додик прекинуо, па успоставио, па опет прекинуо платни промет са Савезном Републиком Југославијом, па нам је Кушнер сто милиона динара са Косова и Метохије повукао и избацио динар из оптицаја, као монету. Све је то утицало, а наравно и чињеница да је пред нову годину било 10 милијарди динара у оптицају а сада имамо новчану масу од 14 милијарди.

За квалитетан разговор постоји простор

Филип Вујановић: Господин Шешелј је саопштио оно што је партиципирано, дакле, примарна емисија увек изазива монетарну нестабилност и она може бити кроз непосредну штампу или кроз посредну... Али, верујте, и мислим да ћете се сложити са нама, понижавајуће је да ми то сазнамо из изјаве која је тачна, од једне владајуће странке. Зар, Црна Гора није заслужила да јој се каже молим вас, Србија има потребу ове или оне врсте, изволите, уважите ту потребу, издржите, или нађите начина да се заштитите. Као што би ми саопштили вама. А, не да ми не можемо да добијемо информацију ни од Влатковића, ни из Савезног парламента, ни из Савезне скупштине, него ево чекамо једним добрим ефектом оно што ће рећи господин Шешелј, а што је истина, што ми који пратимо монетарну политику знамо.

Верујем да постоји простор, да ми квалитетно разговарамо и верујем да су ваши експерти ову платформу већ анализирали. Дакле, ево већ два и по месеца су прошла, ваљда је то нормално да једна озбиљна и одговорна партија, каква је ваша партија која учествује у власти, има један свој став. Ми ћемо разговарати о томе и бити, верујте, спремни на све оно што се процени да није у заједничком интересу. А није нам амбиција да ламо било које решење, које би било у функцији нечега што је на штету Србије. Дакле, у свему и увек смо били за то што је наш заједнички интерес, где ће се равноправно партиципирати српски и црногорски интереси. Можемо различито да гледамо на вођење политике. Мислим, да се морамо окренути ка будућности, за коју се потпуно слажем са вама да мора да буде демократска и економски просперитетна и нама је то циљ. Дајмо да видимо, како да то учинимо, у пракси изводљивим.

Ево, мене радује, а не знам какав је утисак мојих колега, да смо чули један званични став и били у прилици на оваква интерпретирања која су и политички погрешно саопштена и вероватно медијски надувана, да на један другачији начин то доживимо. Просто верујем, да није начин да сада ми одуговлачимо и водимо партијске разговоре, када имамо један однос који је формиран према Влади Србије као констативент ове државе.

Томислав Николић: У вези равноправности само једно мишљење. Оно што ви износите и што је ваша жеља није доказ да равноправност није обезбеђена. Равноправност је обезбеђена онолико колико је могуће у овој федерацији. Федерација не поштује принцип један човек један глас, зато што је федерација. Али, господин Вуковић је вероватно на Жабљаку узимао у обзир односе међу чланицама и зато има 30 посланика у Већу грађана из Црне Горе, 108 из Србије. То је нешто што у федерацијама постоји. Мислим да не можемо да имамо дводомно скупштину у којој би у оба дома био подједнак број посланика из Србије и Црне Горе.

Филип Вујановић: Апсолутно.

Велике идеолошке разлике у коалицији СРС, СПС, ЈУЛ

Томислав Николић: Равноправност Црне Горе обезбеђена је кроз Веће република и кроз коалиције које се праве увек тако да на власти буде коалиција састављена од странака из Црне Горе и из Србије. Проблем је у томе што је СНП изгубила изборе у Црној Гори, а владајућа је коалиција у савезној држави. Али, ја не видим никакву уставну препреку за такав начин функционисања савезне државе. То је по Уставу сасвим могуће. Устав не каже да ће само оне политичке странке које победе у републикама чланицама, бити у могућности да формирају савезну владу. Устав тражи конституисање већине у оба већа. И све политичке странке које у оба већа обезбеде већину, могу да формирају владу.

Потез љутње је био потез званичних органа Црне Горе да се приступи другачијем избору посланика у Већу република и да се чак повуку и они који су до тада били. Ми смо имали неколико седница са вашим посланицима, док је још био Радоје Конгић председник Савезне владе док то није потпуно престало. Значи, ту не постоји уставни проблем.

Не можете да инсистирате на томе да увек онај који победи на изборима у Црној Гори буде на власти у Савезној Републици Југославији, то може да буде ствар политичког договора, али обавезности нема. Као што ни Српска радикална странка не може да инсистира да учествује у Савезној влади, чак и када добије изборе у Србији. А шта ако се створе коалиције које донесу одређени број посланика мимо нас. Па ми ни са 1.400.000 гласова нисмо били у власти, и да није овако тешка ситуација, и да нисмо очекивали рат на Косову и Метохији, питање је да ли бисмо уопште правили коалицију са СПС-ом и ЈУЛ-ом. Идеолошки се много разликујемо.

Наше инсистирање на држави у којој један човек има један глас је инсистирање на унитарној држави, али га никада нисмо, од када постоји Савезна Република Југославија, истицали као доминантно у свом понашању. Прихватили смо правила игре и онда када су ишла на нашу штету. И онда када сте избацили посланике Српске радикалне странке из Скупштине Црне Горе и када нас нису изабрали у Веће република у Скупштини Југославије.

Три наша посланика нису прошла на изборима у Скупштини за Веће република, иако смо имали право на тројицу. Тада је СПС са Новом демократијом покупио све мандате у Већу република. Ја се тога јако бојим, ја сам против тога. Ушао је СПО, СПО је гласао за такво дивљаштво и било му је мило што нас нема. А није схватао да се тиме изграђује принцип који ће њему касније моћи да смета, и да смо ми сада инсистирали на осветлошћу, ми бисмо рекли, не могу четири посланика СПО-а да иду у Веће република, јер имамо већину која може да изгласа нешто друго.

Делегација Србије у Већу република је вишестранацка. Ја мислим да би делегација Црне Горе морала да буде вишестранацка, и да све функционише у мери у којој смо то зацртали у Уставу. Муке су, наравно, разговори и договори, и ми смо увек спремни да поједине делове свог програма оставимо за нека друга, за нека боља времена. Не можемо ми да одустанемо од идеје која нас је окупила.

Филип Вујановић: Јесте.

Радикали против уласка НАТО-а на Косово и Метохију

Томислав Николић: То је наша идеја. Ми не можемо да је остваримо, али нећемо од ње да одустанемо. Да се пита Српска радикална странка, ми никада не бисмо пустили НАТО на Косово и Метохију, али живот тече даље. Шта сада, да ми кажемо, ми смо били против тога, повлачимо се из политике, па да им још оставимо и отворено поље да узимају наше гласове. Наставићемо и даље борбу, борба се најбоље води ако је човек што ближе власти, то је потпуно јасно. И ви бисте много боље водили ову своју борбу да сте на власти у савезној држави. Наравно да бисте је водили. И ваши и моји сарадници ће сигурно још нешто рећи о томе.

Ми немамо непомирљиве ставове. Ми имамо ставове који могу да се усагласе. Изјаве у новинама су једно, понекад служе за домаћу јавност, понекад за страну. Било би добро када бисте омогућили да неко из Српске радикалне странке и на вашој телевизији проговори коју реч. Ми ћемо вама омогућити да и ви негде проговорите. Затворили сте медије, и ви и СПС.

Филип Вујановић: Уз договор да се и наша реч чује на вашој државној телевизији. Ја сам нудио једном дијалог Момиру Булатовићу, он је био у немогућности да обезбеди нашу проходност на државној Телевизији Србије.

Томислав Николић: Ја морам да вам кажем да ми радикали не успевамо ни себи да обезбедимо проходност на телевизији.

Филип Вујановић: Ја то знам, али мислим да је лаганије разговарати оно што је са аспекта ...

Томислав Николић: Ја сам имао доста примедби на уређивачку политику. Али, власт се не чува затвореним медијима. Ако не ваља наша политика, онда ће тек грађани Црне Горе схватити када се обратимо на вашој државној телевизији, колико наша политика не ваља, и колико сте ви у праву. А ако ваља, наћи ћемо заједнички језик. Не може опозиција да угрози власт тиме што ће једном да се појави на државној телевизији. Власт себе угрози тиме што је непрекидно на државној телевизији и износи само једну идеју. Чим кријете опозицију, грађани помисле да кријете некога ко је јак.

Филип Вујановић: Али ви сте јуче, односно синоћ, имали разговор на каналу који покрива 70% Црне Горе. Значи, један озбиљан канал који има одјека у Црној Гори. Ту би требало да се учини оно што је добар гест.

Томислав Николић: Да, али смо то гостовање на приватној телевизији добро платили.

Филип Вујановић: Ја мислим да смо ми имали са господином Шешелјем на нашем првом каналу ...

Томислав Николић: Само да вас питам, сећате се када су били догађаји у Подгорици, онда је Шешелј био на државној телевизији Црне Горе.

Филип Вујановић: Јесте.

Томислав Николић: Утишао је смирујуће.

Филип Вујановић: Мислим да је то био један гест ...

Томислав Николић: И не само те ноћи, него се одазвао и позиву Скупштине да присуствује инаугурацији председника...

Филип Вујановић: Ако ћемо се међусобно поштовати, морамо да признајемо изборну вољу грађана.

Томислав Николић: Али изборна воља грађана у Црној Гори је поделила бирачко тело и вама дала већину.

Филип Вујановић: Ако постоји већина, онда нас није поделила.

Томислав Николић: Постоји већина и мањина, већина је гласала за вас.

Филип Вујановић: То је тачно.

Непристојно је бити апсолутно у праву

Миодраг Вуковић: Могу ли ја нешто да кажем. Раније смо се знали као власт у Југославији, а господин Николић и његове колеге као опозиција. И у тој Југославији је сада господин Николић као власт. А мени се као човеку из власти Црне Горе, нуди опозициони став у тој Југославији, што је мало нелогично, али то је основица за федерализам. Објаснићу зашто. Пре тога очигледно је да се говори о категоријама, многе се партије разликују, демократија, сарадња, нема никаквих проблема, они живе у илузији, али да спустимо на терен, на

терен практичне реализације, да останемо доследни у својим политичким пројекцијама, а ви пројекцију Велике Србије, ми пројекцију Грађанске заједнице држава Црна Гора и Србије. Суочићемо се са неким питањима која нас не морају конфротирати, како је рекао и потпредседник наше странке, можемо се договорити, можемо их усагласити. А ако их усагласимо, можемо их превазилазити неким трећим решењима.

Ја бих господину Николићу, пошто сам пажљиво пратио, молио за коментар, уз неке моје претходне коментаре, хтео бих коментар неких ваших теза. Први мој утисак, нећете се наљутити, нећете ме погрешно схватити, ви сте говорили на начин разумљив за мене, говорите о ставу своје странке коју заступате, а која очигледно и доминантно сваљује сву кривицу на Црну Гору на стање у федерацији. Нисам чуо, ама баш ни једну једину реч да има проблема и на другој страни. Неће бити. Знате, постоји једна реч, чак не у политичкој теорији, него у животу, у филозофији, чак је и непристојно бити апсолутно у праву, знате. Нема апсолутног права. Ако постоји неки проблем, који толерише други, и он ствара проблем ако на њега не реагује на адекватан начин.

Ево шта ме је заинтриговало, рекли сте, упозоравајући на то да је упозорење врло реално, да ако се крене, ви кажете радикалним путем у Црној Гори, у избору државне судбине Црне Горе, да може да се узнемири Црна Гора. Свесни смо ми тога као власт и све радимо, било који пут да изаберемо, Црна Гора да се не узнемири. Црна Гора није Србија политички, много је комплекснија ова заједница од Србије, могу и о томе да говорим у политичком смислу. Али, говорио бих о твојој тези, лакше је убедити Србију да изађе из Југославије, него Црну Гору. Ми стичемо утисак овде, да је све мање осећаја управо у Србији, а не чујемо те гласове, да се хоће равноправни државни живот са Црном Гором, не као фраза, не као неки политички симптом, него као стварна реална потреба.

Рекли сте следећу тезу, говорите о стању у парламенту, да су представници и у једном и у другом већу представници грађана. То није тачно. По Уставу који сам ја писао, није то тачно, то се страшно разликује. Веће република је државно веће. Веће грађана је грађанско веће. Веће република је федерално веће. Веће грађана је унитарно веће. То је исти принцип, да су то представници грађана.

Томислав Николић: А кога представљају посланици....

САД и Клинтон за пример

Миодраг Вуковић: Републичке скупштине, јер у том већу се, молим вас, остварује интерес Републике, а не грађана. А, републички интерес Републике као правног лица исказују органи Републике. Зашто би писало онда у Уставу да Веће република чине делегације, односно посланичке групе изабране у скупштинама република, зато што их нисмо бирали непосредно. Непосредним

избором у Већу република, молим вас Томо, ваш концепт унитарне Југославије, један парламент, један представник, једна влада апсолутно кореспондира са вашим политичким тезама, да је Веће република грађанско веће, да га треба формирати непосредно, да тиме утапате, елиминишете разлике између два већа и стварате парламент који има само један дом, само грађански дом. Ми на то, као политичка странка са другачијим политичким програмом, говоримо на нивоу категорија, не можемо пристати.

Ми смо за федерацију, ако је федерација, онда постоје два принципа у свим федерацијама, равноправност држава чланица и република чланица и равноправност грађана.

Томислав Николић: Да ли сте били за то, да Црна Гора има 20 посланика у Већу република....

Миодраг Вуковић: Трећа теза, само око представљања у парламенту, није тачна теза да смо изабрани у скупштини. Није тачно. Није тачно, дајте да се размислимо.

Томислав Николић: Али ми смо посланике изабрали сразмерно снази у Скупштини Србије не примењујући законске могућности....

Миодраг Вуковић: То је врло интересантно.

Томислав Николић: Није ваљда.

Миодраг Вуковић: Та теза да не примењујете закон, знате шта говорите држави која не примењује законе. Хоћемо ли овако да водимо дијалог? Хоћу само две три ствари да кажем. Ми смо изабрали посланике, знате ли ко није ушао у те посланике, како ћемо ми натерати либарални савез да уђе у Савез за промену, и то је парламентарна странка, хоћете да буду заступљени сви који су добили мандате на изборима грађана, а они неће у савезни парламент.

Драган Тодоровић: Неће прихватити кандидатуру у Републичкој скупштини.

Миодраг Вуковић: Драгане, сви су прихватили. Прихватио је СНП, и гласало се већински, и није прошао, да ли је то демократија или није демократија. Скупштина одређује својим интересима. Само да појасним те ствари. Ова теза је такође тешко прихватљива ствар, са наше стране, да је сукоб СНП и ДПС-а изазвао кризу у федерацији. То није тачно, стварно није тачно. Сукоб СНП и ДПС-а је унутрашњи сукоб у Црној Гори, али арбитражање у том сукобу са савезног врха је изазвао сукоб у федерацији. Арбитражање са савезног врха. Коју земљу да узмемо а да то не изиритирамо, рецимо САД, њихов федерализам, замислите да Клинтон бира сенаторе, а да не могу државе америчке да бирају сенаторе које слободно бирају....

Томислав Николић: Тамо се бирају непосредно, по двојица из сваке савезне државе.

Србија и Црна Гора створиле све три Југославије

Миодраг Вуковић: Како се бирају у сенату? Немојте молим вас. То су прин-

ципи разлика у избору једне и друге парламентарне структуре у дводомним парламентима. Само да подсетим на колегијалност, партијски, да кажем ипак оно што нас раздваја, да индентификујемо то око платформе, оно што је потпредседник рекао. Да буде искрена, апсолутно искрена и понуда владама, јер, и тиме завршавам. Није Југославија створила Црну Гору и Србију, ни 18. ни 43. ни 92. него су Црна Гора и Србија стварале све три Југославије. 92. смо договарали као, нисмо ми били представници у савезном парламенту ни ДПС ни СПС, него у републичким парламентима и договарали смо прво Београдску декларацију, то је политички договор две владајуће структуре, признајем, па смо то претворили у државни покрет, па смо се састали на Жабљаку и направили предлог Устава, који је ишао у скупштине република на верификацију. И, када су скупштине република то прихватиле, а ви знате као и ја због чега, због континуитета и свих последица континуитета, онда смо у Савезном парламенту то прогласили, па сада трпимо, и ви сте томе приговарали, као опозиција.

Дакле, и тада су Црна Гора и Србија створиле Југославију, као што и сада предлагемо, да заједницу створе договором оних којима је до заједнице стало.

Распад савезне државе – губитак Косова и Метохије

Драган Тодоровић: С обзиром да су са обе стране изнети ставови и из једне и из друге странке, ја бих указао на сву озбиљност ове основе за редефинисање односа између Србије и Црне Горе. Те основе, на начин како су представљане, како је представљено и нама и нашој јавности, представљају понуду узми или остави.

И самим тим чином владајући део Црне Горе преузима на себе огромну одговорност, из простог разлога што смо ми већ десет година у једној фази, односно на путу на који су нас гурнули, до потпуног распарчавања оне заједнице која је створена 1918. године, и објективно води опасности да таква заједница не само да неће опстати, него да неће опстати ни у садашњим границама коју тренутно имају Република Црна Гора и Србија.

Зар не мислите да онога момента, ако би се десило, да Црна Гора изађе из Савезне Републике Југославије, да тог момента не ставља себе у врло тежак положај, јер 1918. године, Црна Гора није ушла у овим границама у којима је сада. Само бих вас подсетио на приморски округ и на бојазан да тада неко не би узимао реалну могућност, уз помоћ са стране, да тражи редефинисање односа у самој Црној Гори. Сама чињеница да би Црна Гора изашла из Југославије, доводи у опасност Србију, односно остатак Косова и Метохије, а ви знате да су Резолуцијом 1244 Косово и Метохија суверени део Савезне Републике Југославије, али тамо није речено и Србије.

Значи, не постоји Југославија, не постоји више ни могућност да сачува-

мо Косово и Метохију. Ја само износим до чега овакве основе, у случају да се остваре, могу да доведу.

Знам да је вековна тежња, да не кажем Срба из Црне Горе, али грађана, људи из Црне Горе, била да се Косово ослободи из турског ропства. Сви се сећате песме "Онамо, нама", није створена у Србији, него управо у Црној Гори. Зар не мислите да би тог момента одговорност за све што би се десило, ипак била на онима који су овај процес покренули. Мислим да у овом времену, када они који нас терају да се цепамо и делимо, чине све како би се интегрисали и како би се ујединили, зар је само за нас добро да се делимо, а они све покушавају, како би се ујединили. Нешто ипак не одговара.

На вама је, као одговорним политичарима и људима који представљају већинску вољу грађана Црне Горе, да пронађемо заједничке путеве који би нам омогућили апсолутно, колико је то могуће у политици, равноправност и једне и друге заједнице. Равноправност свих својих грађана. Знате, када су грађани равноправни, када имају могућности да остварују своја права, њих пуно и не интересују те уставне категорије, односно проблеми који доводе до тога да једноставно своја права, односно квалитет свога живота остварују на онај начин како желе. Према томе, требало би о томе водити рачуна, јер тешко је помислити да се од 1992. године, када је створена Бадинтерова комисија, да се толико променило управо у Црној Гори у ДПС-у, не знам да ли ћу баш цитирати речи председника Републике Црне Горе, који је тада изјавио да Црна Гора неће клећати пред неком комисијом Западне Европе...

Отворити врата медија

Драган Ђуровић: Евидентне су те политичке разлике, дакле, ми се политички разликујемо, састали смо се овде данас, ако је могуће да приближимо ставове око овог питања, које је, по мени, централно политичко питање данас у Савезној Републици Југославији.

Дакле, почео бих са једном иницијативом коју је потпредседник Вујановић на неки начин афирмисао и прихватио, а то је да наши медији дају простора за различита мишљења. Господин Николић је рекао да је осетио да је много већа затвореност медија у Црној Гори, према мишљењима Срба. Наравно, ми се и ту разликујемо.

Али, ви сте рекли пример да и ви не можете да дођете на државне медије, како тек може опозиција. Код нас опозиција може сваког дана да нас плује. Надам се да сте то имали прилике да се уверите. Али, слажем се са тим да сте ви ипак у власти, да се створи таква клима да можемо и ми да се појавимо на државној телевизији, да јавност у Србији не види да смо ми мафијаша, лопови, сепаратисти и тако даље, већ да се води права харанга у политици и осталим политичким медијима, око власти у Црној Гори. То је атмосфера где је немогуће изнети рационалан став.

Нама треба, у овом тренутку, рационално да размишљамо. Ја сам господина Тодоровића пажљиво слушао, али не можемо будуће односе базирати на емоцијама. Ми морамо као рационални људи, као политичари да размишљамо о будућности наше заједнице. Шта је будућност ове заједнице, она је у страховитој кризи, дезинтеграциони процеси су тако јаки да прети опасност од даљег распада, а да не причамо о Косову које је потпуно ван суверенитета и Србије и Савезне Републике Југославије. Да не причамо да је Црна Гора, имајући у виду свој интерес и заштиту, о коме је говорио Филип Вујановић, полако узимала неке савезне ингеренције. И, шта је остало данас као заједничка функција,

Платформа као бумеранг: могуће је да сутра неко у сувереној Црној Гори затражи редефинисање њених граница од пре 1918. године

остао је динар, ко зна докле ће, и остала је војска.

Дакле, очигледно је да треба нешто урадити, да би се спасила та заједница. И, ова платформа коју смо ми као одговорна власт у Црној Гори понудили, је управо понуда да се спаси заједница Црне Горе и Србије. Ја вас молим да то тако схватите, а не као било какав ултиматум, јер то није ултиматум.

Ја сам био веома задовољан када сам чуо господина Николића, да ћемо имати савезника у Српској радикалној странци, ако постоји начин да се заједница сачува. Дакле, господине Николићу добро је што сте рекли да не инсистирате ни на имену ни на облику државног уређења, већ да она буде демократски и економски просперитетна. Дакле, очигледно је да сте ви на тај начин индиректно, ако смем рећи, дали неку врсту подршке овој платформи, јер и ми смо рекли у нашим изјавама да не инсистирамо ни на имену, ни на облику уређења, да ли ће бити федерација или конфедерација

и тако даље. Немојте ово схватити, ја ово нећу злоупотребити јавно, него овако разговарамо, дакле, треба да разговарамо око тога.

Ово је папир који нуди те основе које су по нама елементарно прихватљиве и за Србију и за Црну Гору. Дакле, не тражимо ми ништа више за Црну Гору, него имамо у виду и интрес Србије.

И нисмо се ми заковали за нека решења. Дакле, заковали смо се за принцип да то буде демократска држава, економски просперитетна, укључена у међународне интеграције и рационална са више становишта. И, да има оне заједничке функције које смо понудили, то су основни принципи. Ми можемо да се договарамо око тога како ће се уредити парламент, какав ће бити начин командовања војском, евентуално сутра и тако даље, али то су детаљи о којима треба да разговарамо, о којима треба почети разговоре

Треба их почети, ако смо озбиљни људи, на нивоу две владе. Зашто на нивоу две владе? Па зато, и сами знате Веће република не функционише, из ових или из оних разлога. Ми смо рекли наше разлоге, а ви ваше, али оно је блокирано. Дакле, Савезна скупштина је блокирана, Савезна влада са нашег аспекта је нелегитимна. Ви кажете да тамо има Црногораца, има али они апсолутно не утичу ни на шта. Ви знате да је Момир Булатовић сада у реконструкцији владе морао да своја два министра изгуби из Владе, да би дао вама место у Влади.

Томислав Николић: Толика му је снага.

Оставити политичке разлике на страну

Драган Ђуровић: Он је апсолутно под вашим утицајем, дакле ви контролишете ту владу. Циљ ове платформе је, и молим вас да га тако схватите, да се демократски трајно уреди заједница две државе и да се сачува заједница. То зависи сад и од вас, дакле, и од ДПС и од ЈУЛ-а и од вас. Ви сте конститутивни елемент Владе Србије, и ми мислимо, и циљ овог састанка је да се сада пренесу разговори између две владе.

Ми вам, дакле, нудимо пројекат за спас ове заједнице, у противном биће веома тешке последице. Мислимо да инсистирате и даље на партијским разговорима, дакле ми можемо партијски да разговарамо, отворени смо као што видите, и поред разних изјава у јавности и тако даље, али мислимо да је веома продуктивно да се ти разговори пренесу на владе.

Јер, знате, Филип Вујановић је говорио, постоји нестрпљење јавног мњења у Црној Гори, постоје код нас и у нашој коалицији, различита виђења, постоје рокови, постоје шпекулације око тога да би неке партије, ако би се наставили ови разговори, да злоупотребе, да одуговлаче. Имамо ми неке рокове тамо, које смо у нашој коалицији договорили, када смо ову платформу радили, и није ова платформа коалиције, она ће вероватно сутра имати подршку и нашег

парламента, тако да ће имати много већу снагу.

Дакле, ја бих апеловао на вас, као разумне људе, да ове политичке разлике, које су евидентне, оставимо по страни и да покушамо да идемо ка привлижавању, уколико је то могуће. Уколико то није могуће, уколико буду негативни одговори, онда ће ствари ићи својим током. Желели бисмо сви да избегнемо неке последице, о којима сте ви говорили и тако даље, али, мислим, тако сам ја схватио један део вашег излагања, да сте ипак и ви дали могућност да приближимо неке ставове.

Радикали држе реч

Томислав Николић: Инсистирао сам на томе да ни ми нећемо имати тако тврде ставове да толико инсистирамо на свом програму, да баш ни од чега не одустанемо. Ви треба да знате да без посланика Српске радикалне странке у садашњем саставу савезног парламента, нема ниједне одлуке, посебно у Веху република. Без нас нема одлуке.

Дакле, ићи ћемо до краја да одлажемо свој програм за друга времена, да се испуни жеља, која знам да је искрено и ваша и наша, да сачувамо заједничку државу. Мислим да непотребно инсистирате на разговорима влада. Надам се да то није политичка смишлица која је провидна, ја вам кажем, оно што са Српском радикалном странком договорите, договорили сте са странком која учествује у власти.

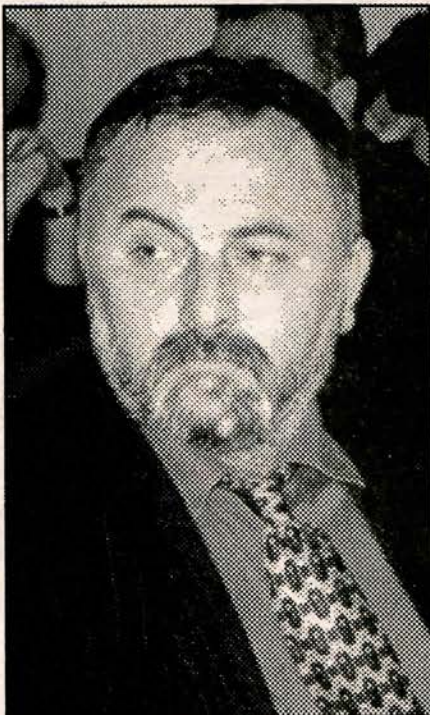
Није нам жеља да одуговлачимо, а ви то увек можете да спречите тако што имате неке своје рокове. Па нисте ни ви мала деца да вас неко завлачи у решењима која ви желите да спроведете. Мислим да инсистирање на разговорима влада у тренутној ситуацији, уколико се не буде другачије договорило, неће уродити плодом. Зашто би, када разговарате са три политичке странке које чине Владу Србије, и које ће после разговора са вама имати своје консултације. Ако се искристалише нешто што те три политичке странке могу да прихвате, то уопште више не зависи од Владе Србије, то онда одмах може да иде у парламент.

То што сам рекао да не инсистирам на неким деловима свог програма, инсистирамо само на томе да ако се договоримо, то спроведемо на начин предвиђен Уставом. Како се договоримо, тако ће и бити. Ми од тога, ми ни од једне речи коју вам будемо дали, нећемо никада одустати. Сви који су са нама сарађивали, по било ком питању, знају врло добро да је реч Српске радикалне странке закована. То знају и наши садашњи коалициони партнери, то знају и све странке из опозиције. Никада нисмо ни један договор прекршили. А искрено желимо да живимо у једној држави, заједничкој држави. Не кажем сада обавезно једној унитарној, боже здравља, промениће се однос снага, ја се надам да ћемо бити једног дана једна држава, не са једним вођом, него са једним председником, а докле можемо и другачије да функционисамо.

Основа је то што је ваша платформа конфедерација, наш Устав је федерација, ту се треба усаглашавати, брисати разлике, треба да попусте једни и други, да се нађе решење које оптимално може да користи. Ја имам огромну књигу савезних закона, савезних ингеренција које крши Влада Републике Црне Горе. Да прихватим и то да сте на многе ствари били принуђени, зато што желите да се у вашој држави живи нормалније, али за мене је Устав Савезне Републике Југославије ипак светиња. Донели су га легални, легитимни органи.

Једина опција српских радикала – очување СР Југославије

Душко Секулић: Ја бих кратко. Мислим да је овде генерално речено отприлике оно што би требало да буде на овом састанку речено. Што се тиче Срп-

Државни медији Црне Горе отворени само за антијугословенско, антисрпско мишљење: Српска радикална странка морала да плати наступ на гледаном приватном програму

ке радикалне странке, овде по овом питању имамо само једну опцију, а то је очување ове наше заједничке државе и очување Савезне Републике Југославије. Када код буде ДПС разговарала са неким да се спаси ова држава и да пронађемо заједнички језик по том питању, имаћете доброг саговорника у Српској радикалној странци.

Господин Ђуровић је нешто рекао око медијске отворености овде у Црној Гори, односно медијске демократије да тако кажем. Ја бих да кажем, пошто живим у Црној Гори, знам каква је отприлике та телевизија, односно медији у Црној Гори за нека различита виђења. Нисам то хтео да кажем, него вам говорим нешто друго. Добро пратим програм Телевизије Црне Горе и знам ко све долази, и ко је гост из Србије овде, то

су отприлике они људи који нису парламентарна странка у Црној Гори, а мислим да ни у Србији нису парламентарна странка и мислим да други који су заговарали бомбардовање Србије, односно Савезне Републике Југославије, односно људи који су били апсолутно на НАТО страни у овом времену напада на Савезну Републику Југославију. То је отприлике ваш избор људи који долазе из Србије.

Мени се чини да би било добро за будућност ове заједничке државе да се и у Србији и у Црној Гори отвори медијски простор за људе који различито мисле у односу на званичну власт и у Србији и у Црној Гори. Посебно овде принципијелно говорим о томе, и посебно овде апострофирам око медијског затварања у Црној Гори. Видите каква је медијски простор у Црној Гори сужен отприлике за оне који су антијугословенски, антисрпски оријентисани. То је нешто што је евидентно, што је чињеница, и о томе можемо да причамо неком другом приликом. Толико бих ја.

Филип Вујановић: Има разлика које се морају превазилазити али и оних које се могу остављати по страни, као што сте ви рекли, за неко будуће време. Мислим да би добро било, а о том правцу ћу и ја да говорим, да разговарам о подударним ставовима. Очекујем и од господина Николића да треба дијалог да постоји, да тај дијалог може бити у функцији заједничког интереса. Ви сматрате да то треба да буде партијски, у Савезној скупштини, ми сматрамо да то треба да буде између две владе и након тога да се то имплементира у Савезној скупштини.

Према томе, ако сам добро препознао оно о чему смо разговарали, тај део можемо да саопштите јавности, јер мислим да као што је рекао господин Николић, мало се тензија створило кроз медије који су их погрешно интерпретирани и закључивали из онога што сам рекао, јер суштински гледамо различито на многе ствари.

Ја нисам на било који начин оценио жељу за било каквом агресивношћу, никаквом агресивношћу према ономе што је наша политичка идеја. Верујем да сте и ви пратили штампу, да се из неких интерпретација то тако препознало. Добро је, и зато је квалитетан и добар допринос једног оваквог састанка, а биће и других, да просто неутралишемо то што ствара унутрашњу нервозу много више код нас, него код вас у Србији. Овде је јавно мњење више подељено, тако да те поруке које су погрешне или погрешно интерпретирани, уносе нервозу која је, сумњиво, и самој радикалној странци дала предзнак који јој очигледно не припада. Мислим да је та врста заједничке констатације добар допринос и добра тековина овог састанка.

Томислав Николић: Српска радикална странка нема медије које би контролисала. Имају их само наши политички супарници. Или је то државна телевизија Црне Горе, или Србије, или тзв. независни. Ми немамо утицаја ни на један вид медија.

Филип Вујановић: Ја вас поздрављам.

ПАТРИОТСКИ БЛОК ЗА ОЧУВАЊЕ ОТАЏБИНЕ

Социјалистичка народна партија, једна од коалиционих партнера Српске радикалне странке у Савезној влади, изразила пуну спремност за сарадњу са свима онима којима је опстанак заједничке отаџбине најсветија дужност. Сепаратистички режим Мила Ђукановића крије многе истине од свог народа, између осталог и цену самосталности Црне Горе, која би изгубила територије од пре 1918. године, и, временом, постала држава већинског несрпског становништва

Зоран Жижкић: Да ли сте задовољни разговорима на Светом Стефану?

Томислав Николић: Знате шта, очигледно је да они имају своју линију али када их мало извучете на чистину, схвате и они да то није баш изводљиво како причају и промене речник и спусте и тон.

Оно што раде за јавност, то је једна прича. А, друга је да су свесни, а и ми смо им јуче рекли: да се подигне бетонски зид између Србије и Црне Горе, а да ви онда решите да се отцепите, имаћете овде проблема, и да се нико из Србије не умеша, ни речју, а камоли физички. Не можете пола Црне Горе да одвојите од Србије само зато што ви то хоћете. И, нисте ви победили на изборима да бисте отцепили Црну Гору, већ да бисте владали у Црној Гори. Разговарали смо нормално, чак ја мислим са Филипом Вујановићем нормалније него са Вуковићем.

Зоран Жижкић: Филип је у сваком случају зрелији, и као човек и као политичар, ипак је Филип умеренији политичар. Он је доста практичан. У сваком случају, слушао сам и тебе и Филипа у оним изјавама, видим да сте самим састанком били задовољни. То се могло видети и приликом изјава, али вероватно се није очекивао такав састанак, и једна и друга страна су очекивале нешто веће тензије на том првом састанку.

ДПС спустила лопту

Томислав Николић: Супротности постоје, то је очигледно, али није било тензија. Ипак, разговарали смо као људи који су свесни свега. Они су свесни шта чачкају, у шта дирају. Код ДПС постоји извесна огорченост, и она је огромна, и на томе базирају свој однос према држави. Ја сам им то рекао отворено, они то не признају, али је то јасно. У стању су, пошто су у сукобу са СНП, да буду у сукобу са целом државом, па не може тако. Они мисле да оно што се са њима договара, да је то договор са Црном Гором.

То што се са вама договара, то није договор са Црном Гором. То што СНП

ради то није Црна Гора, па не може тако. Ето, успели смо да извучемо од њих, и то од Филипа Вујановића, да они прихватају, ако се будемо договорили, да то све спроведе Савезна скупштина. Не прихватају да постоји Устав, у чијој су изради и они учествовали и да је неприхватљиво да се било каква промена одигра мимо Устава и мимо Савезне скупштине. Траже да имају свих 20 представника у Већу република, ми смо рекли да је то неприхватљиво, да то не може. Шта би они радили да ми имамо 20, да је наша коалиција послала 20 посланика из Србије. Кажу, Црну Гору нико ништа не пита, то није тачно пошто постоји странка из Црне Горе која је на власти у СРЈ, две чак. Једна је дала председника Савезне владе. Није тачно да Црну Гору нико ништа не пита, али не може да се каже ако њих нико ништа не пита, да не пита Црну Гору.

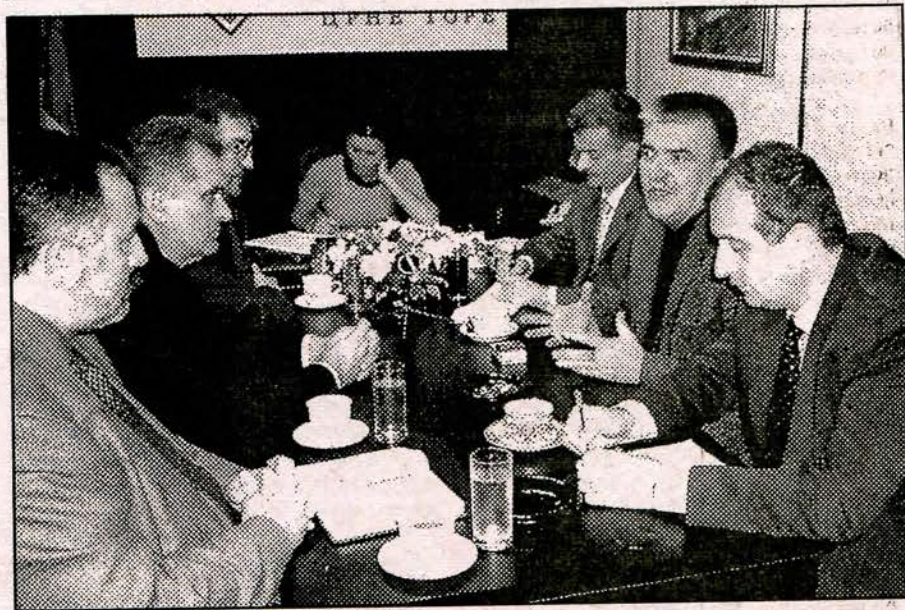
Какве су њихове инструкције са Запада, ја то не знам, не могу ни да знам, не могу ни да препоставим. Али, прилично су спустили лопту. Нису то оне изјаве за новине, није то, а ако раде у пота-

ји и све то тамо припремају, мислим да су свесни тога да би било крви до колена. Не вреди нас да отгужују.

Зашто смо ми дошли на разговоре са њима? Два циља смо имали. Један је да не кажу, сво, неће ни да разговарају. А други, док смо разговарали, пазили смо да не изговоримо ниједну реченицу коју би могли да врте, па да кажу, ево због овога ми бежимо, тражимо своју самосталност. Они не могу да убеде никога да Црна Гора није равноправна у Федерацији, ја не знам коју они већу равноправност траже. Очито је да су за конфедерацију. За један савез држава, у коме би нешто симболично постојало, зато траже разговоре са Владом Србије. Искључиво.

Зоран Жижкић: Томо, ти мене знаш. Ово је Предраг Булатовић, потпредседник наше партије, ово је Вуксан Симонић, члан Главног одбора, нашег Извршног одбора, републички посланик.

Томислав Николић: Данас је заседање у Подгорици, зашто није у Цетињу?

Бетонски зид према Србији не би помогао да евентуално отцепљење Црне Горе прође безболно

Мали број (20%) грађана Црне Горе за референдум

Вуксан Симоновић: Прави се горе сала, реновира се.

Зоран Жижич: Томо, истраживања која су и они спроводили, показују да у Црној Гори преко 50% уопште није за расписивање референдума. Да је само један мали број за отцепљење и референдум по сваку цену, око 20%.

Дакле, оно што они виде у Црној Гори кроз та истраживања и кроз ове народне скупштине које су се по племенима организовале у Црној Гори, кроз оно што се у самим њиховим редовима

Право да ти кажем, има неких елемената који сада њих терају на то да се та лопта смири. Међутим, оно што је очигледно, што се тиче њиховог става и њихове љутње у односу на нас, јер и тога има и са једне и са друге стране, и ми можемо да будемо љути на њих због многих ствари које су нам направили и у личним животима и у политичким животима, да се љутимо зато што су нам сигурно покрадени, и то драстично на један примитиван, да кажем сељачки начин председнички избори. То ти је, као да ти је узео из џепа новчаник, али не шмекерски да ти то не видиш. Значи, можемо бити љути на то и на

у време сецесије република бивше Југославије и, руку на срце, у члану 77, који се односи на надлежности федерације, направљено је доста тога баш под утицајем те сецесије, што логично не би морало да стоји у Уставу, односно не би морало да буде савезна ингеренција. Има тамо доста ствари, ево, можемо тај члан 77. погледати, има ту доста ствари које у крајњем случају нису у савезној надлежности.

Ево, ја ћу ти рећи за једну апсолутну норму, која предвиђа да савезне законе на територији република спроводе савезни органи, што практично преведено значи да ти имаш републичку тржишну инспекцију или неку другу у инспекцију која спроводи неке републичке или друге законе, а истовремено, да сада формираш дупли колосек и да републички и савезни закон чини основе тог закона и неке детаље које формираш итд.

Дакле, има ту доста простора за растећење надлежности савезне државе, преношењем и на једну и на другу републику, али да се сачува оно што јесте федерација, а то су у сваком случају граница, монета, војска, безбедност, људска права и слободе. Постоје основне процедуре за то обезбеђење. Ако би федерација испуњавала ове услове – монета, граница, војска, безбедност, и ако би заиста ефикасно обављала, онако људски, како то треба држава да ради, онда би растерећење осталих ствари само добродошло.

Ето, то је нешто што бих ја овде нагласио. Ја вам то само кажем као нешто за размишљање, о чему се може разговарати.

Према анкетама режимских агенција, већина становника Црне Горе није за расписивање референдума о отцепљењу

дешавало и код њихових људи, довољно је само рећи да је после нерешеног резултата између Хрватске и Југославије, небо над Подгорицом горело. Ја нисам био ту, али су ми причали. Све то на њих делује у смислу једног кочена или неке бране за овом хитном за референдумом. То је једно, дакле, то унутрашње расположење.

А друго, што се тиче овога са Запада, какви су са њима контакти, оно што ми знамо јесте да они у овом моменту не наилазе на неку велику подршку на Западу. Јер, они би требало да буду заједно са србијанском опозицијом, да буду неки пелшер који би могао да се примени на Србију, с једне стране, са нечим што би могло да помогне опозицији у Србији да сруше садашњу власт. Онда се поставља логично питање, какав је интерес ових који их тако упућују да пре него што се све заврши сада, одједанпут дају самосталност Црној Гори и уведу Мила као шефа Црне Горе. Не видим да би у овом моменту имали неки интерес, можда би са самим Милом сутра имали неких проблема. Знаш, када се ти потпуно заплашиш, порасту и амбиције, затегну се односи итд. Можда би и ту могло нешто да се дешава.

много штошта, као и што су они љути зато што је председник Савезне владе из партије која није победила у Републици, а не из њихове већинске итд.

И, оно што си ти рекао, што се стално провлачи да они између свог режима и Црне Горе стављају једнакост, то је бесмислено. Тога практично није било ни у оном комунистичком режиму. Дакле, можемо ми да се једни на друге љутимо, можемо ми да мислимо да смо ми Црна Гора, али то није та Црна Гора, али оно што је важније јесте да треба ипак учинити све, да треба бити разуман, озбиљан и зрео да се заједничка држава Црне Горе и Србије очува. Наша странка, наравно, спремна је да делује у том смислу, да се превазиђу те међусобне љутње, с једне стране.

А, с друге стране очекујемо да и тамо има људи који су бар зрели, озбиљнији људи од ових са којима сте ви, или појединци од ових са којима сте ви разговарали, и они који дају изјаве у новинама. Ја сам ево неколико реченица, па ће наставити Пеђа.

Само да ти кажем још нешто за размишљање. С обзиром да сам ја био човек оног јединственог ДПС-а, када су радили на том савезном Уставу, а он је настао

Власт Црне Горе не признаје ингеренције савезне државе

Томислав Николић: Нама је задовољство што смо у вашим просторијама и што разговарамо отворено као озбиљни људи, као људи којима је на срцу заједничка држава, као људи који не могу да замисле развојену Србију и Црну Гору. И, што разговарамо о проблему који гори и који се заоштрава из дана у дан. Мислим да ћемо врло лако наћи заједнички језик, тим пре што смо превазишли многе несугласице и одлучили да заједно учествујемо у Савезној влади.

Српска радикална странка, поред своје странке у Црној Гори, коју ће да негује и да развија, налази себи идеолошки сличну партију, СНП, по питању хоће ли живети заједно, и како ћемо живети заједно. И, ту код нас нема никаквих дилема.

С обзиром на то да сте ви прихватили изборну победу ДПС-а, ДПС је у коалицији са странкама националних мањина, које су себе погазиле да би се препустиле ДПС-у, да би се формирала власт, независно од вас, владајућа странка у овој републици чланици, и то мора да се прихвати као неминовност, као чињеница. Наравно, биће још избора, биће још међана, и боље организована странка, можда и неки патри-

Присуство војске у Црној Гори једина преостала ингеренција Савезне државе

отски блок, сигурно да имају могућност, уз отрежњење народа који је био обманут и политиком ДПС, за изборну победу патриотски оријентисаних странака међу којима су и Српска радикална странка, СНП.

Али, са властима у Црној Гори мора да се разговара. Очигледно је да су вешти, да имају у својим рукама медије и да имају медијску помоћ из иностранства. Очигледно је да су у стању да лажирају и референдум и изборе и то мора да се призна. Мада је референдум највећа демократска тековина, непосредно изјашњавање народа, ми смо против тога да се у Црној Гори организује било какав референдум, зато што знамо да се већ унапред зна резултат референдума, без обзира на то. А, и да се референдум који не може да се спроведе. Ако би они показали да грађани Црне Горе у већини желе отцепљење и самосталност, то не би могло да се спроведе, или би то било заиста крваво спровођење, у коме би брат пуцао на брата.

Ми смо пред долазак овде свратили у манастир Милешево, код владике Филарета, и он је благословио овај наш пут, пожелио нам успех у разговорима и рекао учините све што можете да се браћа не раздвајају. Зато сам јуче питао руководство ДПС-а, говорили смо о "Белом анђелу", о св. Сави и св. Симеону, о гробу св. Саве, па сам их питао, није ваљда могуће да бисте ви са пасошем долазили да видите ове светиње. Ја то заиста не могу да замислим.

Савезна држава лоше функционише, односи у савезној држави су лоши и доведени су до усхијања. То је очигледно. Црна Гора, руководство Црне Горе мотивисано је својим разлозима, својим оправдањима, и више уопште не признају ингеренције савезне државе и не знам да ли их савезна држава спроводи на територији Црне Горе, да ли је у стању да спроведе ишта осим постојања војске на овој територији.

Они кажу да је савезна држава престала да брине о републици чланици, да су престале уплате у њихове пензијске фондове, да су морали да се сналазе, да издржавају свој народ, и да су за то поsegли за акцизама и царинама. Кажу да је то почело од јула, ја знам да је то почело пре маја.

Замерили смо им да су нам много одмагали за време одбране земље, да су се лоше понели. Имали смо низ примедби и замерки на рад Владе Црне Горе. Посебно на то да живе у држави коју не признају и да имамо Устав који су и сами правили, који сада они не признају, да ми од њих морамо да бранимо Устав који су они писали. Добро је што је дошло до разговора и што ће доћи до разговора између наозбиљнијих политичких странака у земљи. Сви смо негде на власти и сви понегде одлучујемо.

Ми радикали највише, без нас нема већине ни у Савезном ни у Републичком парламенту, зато је на нама највећа одговорност, и зато ми нећемо да повучемо ниједан потез којим бисмо угрозили било какав договор, којим бисмо угрозили функционисање заједничке државе. И све што договоримо, дали смо реч, а наша реч много значи, омогућићемо да се спроведе у Савезном парламенту и у Републичком, ако то буде било потребно. Дакле, договор са нама је договор који остаје за сва времена.

Држава функционисала када се ДПС слагала са СПС

Скренули смо пажњу ДПС-у, да се ми, српски радикали, о много чему не слажемо са странкама са којима смо у коалицији. Ни са дефиницијом Југославије, као савезне државе са многим елементима конфедерације, ни са именом ове наше државе, ни са химном се не слажемо, а све то поштујемо и прихватamo, зато што смо политичка странка која не одлучује самостално о судбини зем-

ље и нећемо да истичемо свој програм као услов за нашу било какву сарадњу.

Рекли смо да њихову платформу не можемо да примимо као уцену, узми или остави, јер нас ни НАТО није могао да уцени по том принципу и да ако мисле да не могу да промене ни запету, ни тачку у тој својој платформи, није требало да нас позивају на разговор. Они су рекли да ништа није непромењиво. То пружа простор да се обаве маневри, да сви грађани обе републике чланице, у већини буду задовољни да држава поново почне да функционише.

Ми смо им рекли да је држава функционисала када се ДПС слагала са СПС, да је престала да функционише када је ДПС престао да се слаже са СПС, да они из сукоба са СНП-ом, граде свој став према држави и да је то неприхватљиво. Они су одбили одмах, рекли да то није тачно, међутим, потпуно је тачно. Они кажу да им се режим из Београда меша у односе у Црној Гори. Нисмо на то реаговали, али то је потпуно нормално, свако је спреман да подржи онога са ким се идеолошки слаже и са ким има заједничке тачке, што би то било нешто ненормално и зашто не би политичке странке међусобно сарађивале. Они сарађују са Савезом за промене који их подржава из Београда, ми смо рекли да је то сарадња са малима, нејакима и са губитницима, да то не може да угрози наше положаје у Србији, али да може да угрози њихов положај у српском народу.

Они тога треба да буду свесни. Ако се Влада Црне Горе определи искључиво за опозицију у Србији, онда је насупрот већини грађана Србије, који гласају за странке које су на власти у Србији.

Разговори су били потпуно отворени, били су у пријатељском тону. То је заслуга Српске радикалне странке, ми тако разговарамо и са највећим политичким супарницима. Ми само не разговарамо са непријатељима и не разговарамо са страницима уопште, мислим на Запад, са њима не бисмо ни могли да будемо љубазни.

Договор – интерес грађана и Србије и Црне Горе

Мој утисак је да договори могу да се постигну, односно да бар могу ствари да се изнесу на чистац. Проблем је у ДПС-у, што не може сам да држи власт у Црној Гори, јер има коалиционе partnere који су мали, али који га гурају и притискају у овом правцу у коме се креће. И ако би могла да се оствари сарадња, да се забораве личне несугласице, да се заборави шта су вам све чинили, а многа су вам зла начинили, ако бисте могли са њима да седнете и да разговарате, то би био велики потез. Ако смо ми и социјалисти могли да седнемо за исти сто, а ми смо много више зла доживели од социјалиста него ви од ДПС-а, онда то можете и ви. Ако би се политички односи градили на томе када је ко шта и коме рекао и учинио, никада, ни у Срби-

ји ни у Црној Гори, не бисмо једни са другима сарађивали. Једноставно, књи-га се затвори, све несугласице се оставе по страни, а интерес српског народа, интерес грађана Србије и Црне Горе, сада је да се постигну договори.

Наравно, не смемо да угрозио ни на који начин овај минимум који се зове федерација. Ми нећемо инсистирати на свом програму који је јасан, ми смо за то да држава буде јефтина, да држава буде унитарна, ми смо за то да наша држава има само једног председника, само једну скупштину, само једну владу. Боже здравља. То остаје наш програм, то остаје наш циљ. Када будемо довољно јаки, ми српски радикали, да сами спроводимо своје циљеве, ми ћемо то спровести.

Све док немамо такву снагу ми ћемо то оставити по страни, с тим што неке државне проблеме треба решавати, како бисмо још више показали да један народ живи у две републике и да треба да живи у једној држави вечито.

То би био утисак са наших јучера-

разменићемо мишљења. Србија ће морати да има спремљен свој став и своје реаговање на било коју одлуку ДПС-а и Владе Црне Горе. Они су нас, ево тиме завршавају, они су нас само упозорили да желе да разговарају, али да немају превише времена и да не желе да потроше превише времена у тим разговорима. На то ми, наравно, нисмо ни реаговали. Онај који жели искрено да разговара, тај не каже за које време треба то да се заврши, али очито да је снага њихових коалиционих партнера за њих пресудна. То их доводи у ситуацију да расписују нове изборе, за које они сигурно нису спремни.

Ево, Драган Тодоровић и Душко Секулић су и тамо имали да кажу још нешто, што сам ја пропустио и заборавио. Можда, ево, данас после Предрага.

Расцеп у ДПС пореметио функционисање Федерације

Предраг Булатовић: Чини ми се да је

Концепт јединствене државе свих Срба мораће да сачека апсолутну победу српских радикала

шњих разговора и отприлике шта смо, које смо ставове ми износили. Јасно је да ће они тражити подршку са Запада, и јасно је да ће им Запад дати подршку када процени, и да они могу да буду опипљиви том подршком и да начине велике грешке.

Сада нису толико понети, очито је то из разговора са њима. Не знам ко је најбољи сарадник Мила Ђукановића, ако је Филип Вујановић ближи од Миодрага Вуковића, ако Филип Вујановић износи ставове Мила Ђукановића, ја сам оптимиста. Ако Вуковић износи ставове Мила Ђукановића, онда сам мањи оптимиста. Не знам где је Мило Ђукановић, који је фигура број један, и који вероватно одлучује шта ће бити. Надам се да ће они и са СПС имати овакве разговоре.

Ми ћемо имати консултације са политичким странкама које воде Србију,

проблем који постоји резултат расцепа који смо ми направили у нашој партији. Нажалост, проблем функционисања федерације је проблем расцепа ДПС-а.

У крајњем, имајући у виду ово што ви причате, мораћемо и ми да седнемо за сто, односно ако не седнемо за сто, то за народ не ваља апсолутно ништа. Ми смо њима понудили дијалог, разговор. Ми смо са њима током априла и током агресије направили резолуцију, ми смо чак дошли до једне фазе, до тога да смо почели да вежемо пакет да они уђу у Савезну владу, током агресије. Значи, то је почетак априла, да се изврши измена у Већу република.

Моје лично мишљење је да је велика грешка што се Мило Ђукановић није позивао на Врховни савет одбране. Он се није позивао. Он није позван, па није ни дошао. Мој лични став је да је он оби-

чан слуга Запада, да он организује те ствари, али у том тренутку је он био спреман можда да дође, или ако није био спреман да дође онда смо ми могли да се другачије понашамо у Црној Гори.

Ја сам инсистирао у то време код председника наше партије, и председика Савезне владе Момира Булатовића, он није позван, и то је једна од већих грешака. Онда је он одлучио, почетком маја, да прави једну велику кампању по Западу, и он је био алиби Западу зашто им агресија не иде како треба.

Ту можемо да анализирамо и унутрашње односе, како смо ми сви скупа радили, и ви и ми, и Црна Гора и персоналне личности. Дакле, ми смо партија која је спремна да разговара, ми смо спремни за уступке, ми смо правили резолуцију са њима, и захваљујући тој резолуцији није дошло до грађанског рата у Црној Гори.

До грађанског рата у Црној Гори могло је да дође само да је врх СНП, односно најјачи овде, јачи смо ми од ДПС-а, да смо рекли, Мило је издајник и да на тој основи почнемо да се делимо на партизане и четнике, оно што је било 1941. године итд. Сасвим сигурно, требало је само то да се уради, да смо ставили потпис. И мислим да ви то знате.

Томислав Николић: Ја то знам, нисам са тим вашим потезом био сагласан.

Милова полиција тренира строгаћу

Предраг Булатовић: Мислим да уопште нисте били у праву, јер би резултат био, кад би се завршило Косово, ми би овде раговали између себе. С друге стране, време ће да покаже да је то највећи капитал који је прокњижен у Црној Гори, да није дошло до братоубилачког рата. Питање је, ко би на власти био, што је маргинално и периферно питање. Разговарали смо о томе да заједнички направимо и другачију снагу у републичком парламенту и да они партиципирају у Савезној влади не дирајући председника Савезне владе и омогућавајући нама да будемо заступљени по пропорционалном систему. За сада, што се мене тиче, толико. Када време прође, можемо да говоримо о томе и на други начин, али ја на овај начин илуструјем ко је СНП.

СНП је партија која је спремна да и у овом тренутку, ако је у питању савезна држава, да им дамо и Савезну владу. Али, нисмо спремни да њима дозволимо да имају 20 посланика у Већу република, јер то није праведно. Изволите, нама није неприкосновено да Момир Булатовић буде председник Савезне владе, нама је држава изнад свега. Две ствари желим да знате, прва, да смо ми пак овде кључ. Како се понашају политичке партије у овим преговорима и у овоме што даље следи, зависи наша позиција за одбрану или слабљење одбране савезне државе. Ако сте ви флексибилни, ако им дајете негативну на оно што они говоре, да је Црна Гора угрожена, да није Црна Гора равноправна, итд. ми до-

бијемо снагу. И, то је веома важно. Нама је најважније у тим разговорима да се то покаже, а то се показало.

Друго, не можете на неко велико самоорганизовање народа, након неких њихових одлука, много да рачунате. Овде је од 15 до 20 хиљада полицајаца, овде је увучен страх у кости народу. Многи храбри људи су препаднути, многи људи и дан данас који нису прошли војну полицију, захваљујући глупости које има у Генералштабу, прелазе у министарства унутрашњих послова, имамо ту информацију, велики број војника, официра прелази тамо, нешто због страха, нешто због пара итд. Овде је неко поменуто племена и народне скупштине, нема овде ни племена, ни народних скупштина, постоји СНП коју смо ми организовали.

Ми смо то организовали зато што нисмо хтели да се појавимо директно на јавној сцени, и с друге стране, постоји још једна добра идеја, да се из тих племена региструју невладине организације које се тичу племена и да се појави 20-так невладиних организација у Црној Гори које се боре за Југославију. Не само СНП која је парламентарна странка, не само СНС, не само Српска радикална странка која је ванпарламентарна странка. У суштини, ја мислим да смо ми направили једну неправду, о којој можемо објективно рећи да у Савезном парламенту има осам посланика СНС-а који нису могли да уђу у Републички парламент. То је проблем тих унутарстраначких партија. Дакле, постоје на основу снаге коју им даје СНП. На тим скуповима је дупло мање људи било него на скуповима које организује СНП. То је нешто што је било добро за међународну сцену.

Постоји илузија која на бази тога може нешто посебно да значи, али ми морамо да будемо крајње реални. Овде треба да постоји неко ко треба да каже, у

датом тренутку идемо тамо и тамо, идемо на то и то место. Нема никога другог сем СНП-а. Та СНП може то да уради једино када се изведу ствари на чистину. Ми мислимо да је боље и продуктивније разговарати о томе да се сачува Југославија и по цену жртвовања неких савезних функција и по цену жртвовања нечега што је лични комфор, неких људи у Србији и Црној Гори на политичким позицијама. Ово је мој лични став са којим се можда неки не би сложили, али ја мислим да је у основ државе Савезне Републике Југославије уграђена логика да две партије буду на власти у две републике и да ће то да остане 100 година. Ви сте СНС довели у позицију да они нису ти који неприкосновено владају. А ДПС је задржао ту улогу и у овим разговорима она наступа са тих позиција.

Они држе под контролом Народну странку, под потпуном контролом, ја сам јуче Маровића директно питао, били смо ја и Жика у Скупштини, питао сам га, контролишеш ли ову народну странку. Он има апсолутну контролу и могу да кажем, што се Мишка Вуковића тиче, њега је Мило Ђукановић пуштао да прича глупости. Ја у њега много не верујем, он је човек који је по распону највише причао против Мила Ђукановића, и ево сада мислим да је неуравнотежен. Али, треба одбацити и те његове приче, јер их је он чуо негде у кабинету Мила Ђукановића. Као што и Филип прича оно што му Мило каже, с тим што мислим да ово што су се излетели око Устава Савезне Републике Југославије, да се само око тога може разговарати.

Вест за Риплија – Момир на државној ТВ Црне Горе

Дакле, не бих дужио, за нас је важно да Србија, дакле ви који чините доми-

нантну Србију кажете да сте за заједничку државу. Па и Црна Гора је равноправна република, и биће увек равноправна. Мора да се уважава њена историја, традиција, државност Црне Горе. Оно што од српских радикала, оно што сте ви рекли и што је дошло до две изјаве једне Шешеље, једне моје, изјаве коју сам ја дао је изјава која је била у сусрет ових разговора, изјава која се темељила на томе да што се СНП-а тиче ми очекујемо од партија Србије ово што сам малопре рекао. Значи, да је Србија заинтересована за заједнички живот, да ће Црна Гора бити равноправна, да се уважава њена традиција, државност итд. и спремност и флексибилност политичких партија Србије, да се може говорити о обиму тих функција.

Наравно, када је реч о Српској радикалној странци рекао сам када је у питању Црна Гора, очекујем да Српска радикална странка изјави да пројекат Велике Србије неће бити препрека. Значи, то је ваша ствар што ви имате тај пројекат, али желим да вам кажем да је за нас веома важно да се у овом тренутку каже да ви остављате по страни то, наравно.

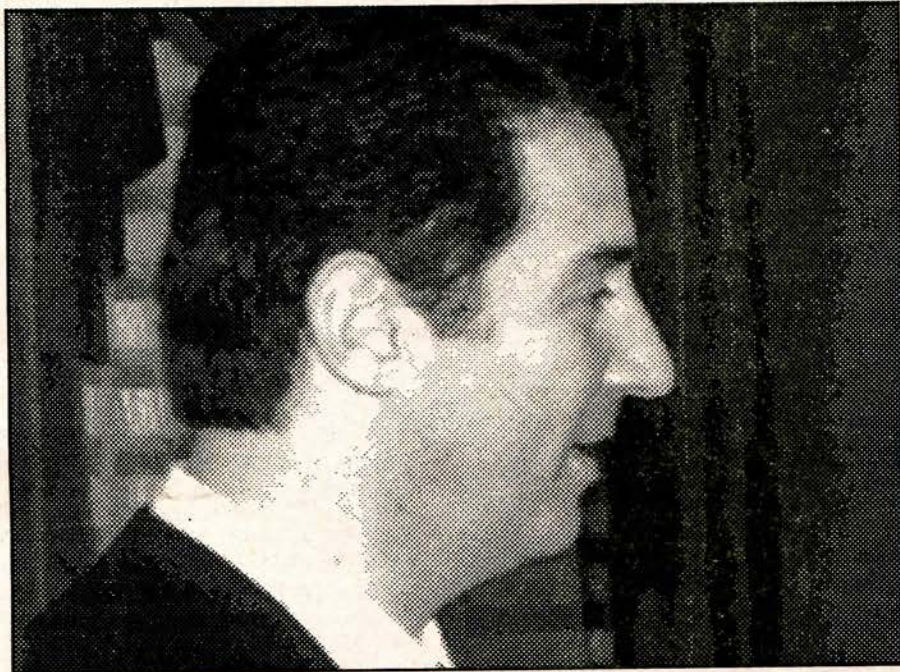
Уследила је реакција након тога, о томе не желим да говорим, док мислим да је та реакција добра за нашу партију, али оно што желим да ви знате јесте да је изјава господина Шешеља, да је Момир Булатовић често у Подгорици, и да можда не зна шта се ради у Београду, како сам ја чуо, на телевизији, нанела нам је огромну штету. Не нама СНП-у, него нашем блоку. Каснији деманти деманти нису нам пуно користили.

Ми смо имали велику празнину након Скупштине и касније, Момир је после две године био присутан на државној телевизији. Говорио је тонски итд., у Подгорици, и потпуно је порасла атмосфера код људи, јер су га видели да може да говори на државној телевизији. И у Бијелом Пољу је говорио о томе, уследила је дан након тога изјава Војислава Шешеља, која је нама, желим да знате, нанела велику штету, великих проблема. За ову југословенску идеју, али сада ја мислим да то не треба потенцирати. На крају, ми смо овде, форсирамо следећу ствар.

Војска последња интегративна функција савезне државе

Дакле, референдум не долази у обзир, јер је ова власт покрала парламентарне изборе, покрала председничке изборе, ми нисмо изборе признали никада. Ми смо рекли да су резултати избора на гласању, на гласачком месту добро пребројани. То не значи да смо изборе признали. Ми смо им појаснили, изборе нисмо признали, рекли смо да су они покрадени, они су се залагали за Југославију, они немају право да распишу референдум.

Ако би им дозволили да распишу референдум, они ће тај референдум да покраду. А онда ће даље, противно Уставу Црне Горе, да прогласе резултате референдума као самосталне државе, пу-

Покрале су изборе, лажирали би и резултате референдума

тем декларација, а и Зоран је на јавној сцени говорио, чак су натерали либерали и мене, који нисам правник да Живковићу који је адвокат држим предавање из Устава. Рекао сам, сада сте ме натерали господине Живковићу, вас из либералног савеза да учим како се може доћи до независности. При чему је веома јасно, да ће тај либерални савез да прихвати резултате таквог једног референдума.

Шта је по нашем мишљењу у овом тренутку карактеристично. Они су кренули да остваре самосталност, Америка је рекла стоп, Русија је рекла стоп, Европска унија је рекла стоп, зато што су проценили да у датом тренутку није потребан нови рат са Србијом и Савезном Републиком Југославијом. Али, ја лично мислим, ако процене да треба да

Али, када би о војсци говорили, сада би можда неко рекао да она нама не припада, она овде има много недостатака и мислим да из Генералштаба и са савезног нивоа и структура, пре свега оних који су блиски томе, не воде рачуна о томе шта треба отклонити овде. Војска је овде у непријатељском окружењу, да није СНП-а режим би успео да онемогући мобилизацију и одбрану земље. Ми смо то муко трпно успели да обезбедимо. У међувремену се та позиција стабилизovala.

Истраживања која су реализована са њихове стране, говоре о позитивном односу грађана за војску Југославије. Они су ушли преко полиције у војску, војска тешко живи итд., има неких ствари које нису за овај разговор, које треба учинити да се поправи то тамо итд., али не

Превисока цена самосталности: грађане Црне Горе треба упозорити на опасност губљења дела територије од пре 1918 године

доврше проблеме са Србијом, или да пробају да доврше путем нове агресије, дакле, новог рата, онда ће они да гурну у тако нешто. Резултати истраживања, које смо ми водили, о чему је говорио Зоран, које је говорило од стране те неке фирме и оно што су они направили, сасвим поуздано је и по нама и по њима око 60% за заједнички живот са Србијом. Испод 30% је за суверену Црну Гору. То је константност која историјски постоји на овим просторима, што не значи да у датом моменту ако буде један негативан сигнал из Србије у овим преговорима, они не покушавају да створе негативну климу.

У Црној Гори не функционише ништа са Савезном државом. Све су преузели, и надам се да то није тако. Сад експериментирају са овом паралелном валутом итд. што не треба потцењивати. Добро је што сте то рекли господине Николићу да војска ту само постоји. Ми јој дајемо снажну подршку, не да би се она мешала у политичке ствари, него зато што је то последња интегративна функција Савезне државе и ја мислим да се од те функције Мило Ђукановић много боји.

доћи до рата. То није искључено, али резултат тог рата сигурно неће бити поновно спајање Србије и Црне Горе, него биће резултат катастрофалан.

Томислав Николић: Погинуће много недужних...

Предраг Булатовић: И не само због тога, него нема шансе, ту је аутоматски та интервенција са стране која ће обезбедити самосталност Црне Горе. То што ћемо ми да ратујемо ја најмање...

Томислав Николић: Ма, баш њих брига за то.

Предраг Булатовић: Нема Црне Горе, биће раскомадана, нема ни Србије у том тренутку, нема Косова. Зато је једна мудрост, у оном тренутку када они немају ту снагу, да ми спасимо Југославију, односно да она опстане. За сада тако, убеђен сам да што год да се договоримо, биће више него што сада постоји. Сада не постоји ништа, апсолутно не постоји ништа. Момир Булатовић је тзв. савезни премијер, Томислав Николић је потпредседник нелегитимне Савезне владе, јуче је био у медијима итд. Ви можете да рачунате на нашу кооперативност у тим преговорима. Не желимо да кажемо, изволите Мило Ђукановићу, ево вам...

Томислав Николић: Ми се предајемо, склањамо се, ево дајемо теби...

Предраг Булатовић: Ево дајемо теби да освајаш Србију. Е, то не може. Значи, наше склањање јесте да се очува држава са неким правичним решењима.

Томислав Николић: Тако је. То је један државотворни потез. Претпостављам да сте о њему много размишљали. То вама нико из Србије не би смео да налаже, то је ваша аутономна одлука коју ја изузетно поштујем.

Несагледиве последице отцепљења Црне Горе

Драган Тодоровић: Па, мање више мислим да је у основи све речено, само што би требало да се каже и данас и јуче, да би свим саговорницима било стављено до знања да је основни интерес народа српскога народа и у Србији и у Црној Гори да се сачува заједничка држава.

Нама је био основни циљ да ставимо до знања да је Српска радикална странка спремна да свима онима који буду ишли тим путем помогне и учини све да се дође до тог решења, до тог циља, а свима онима који крећу супротним путем, да ћемо покушати, и то државно, да их потпуно онемогућимо. Оно што је било основно са наше стране да саопштимо, да кажемо, то је да нећемо пристати на уцене, нећемо пристати на ултиматуме.

Мора се поштовати Савезни устав, мада нисмо сагласни са свим његовим члановима, нисмо ни сагласни како је донет. Донеле су га практично две партије, од те две партије једна се поделила на два крила и узроковала ове проблеме који су евидентни. Али, иако се не слажемо са тим уставом, сматрамо да тај устав може да се промени, да може да се интервенише, и да се у оквиру тог

у смислу мешања војске, ми на војску не рачунамо, и не треба нико да рачуна, треба рачунати на политички дијалог, и треба дијалог водити, између свих, а мислим да је моје мишљење да и ви на један одговарајући начин кажете да, у ствари, концепцијски сукоб унутар, између СНП-а и ДПС-а као две политичке партије мора да се реши за оним столом, пред лицем јавности, да се види које аргументе имамо ми, које аргументе имају они. Јер они кажу, ви сте Шешелјевци, ви сте националисти, ви сте шовинисти, па је држао говор Мишко синоћ, па то је, па мало је попио, па се зноји, па то је више огавно слушати. Четрдесет минута је говорио.

Желим да знате да смо ми партија која сматра да треба сачувати Југославију, да треба у томе бити флексибилан, да ниво функција на савезном нивоу који ће се обављати уопште није битан, па чак ни једна једина функција не постоји, али да бар постоји заједница, зависно од промене односа политичких снага, јер Мило Ђукановић неће увек побеђивати овде. Он ће довести до тога да ми направимо нешто што одговара и Србији и Црној Гори. Ако сада испустимо Савезну Републику Југославију може

СНП као коалициони партнер Српске радикалне странке у Савезној влади спремна на компромисе у циљу очувања заједничке државе

устава и у оквиру ове савезне државе дође до решења, да та савезна држава и опстане, да се њене функције побољшају и да то буде на добробит грађана и из Србије и из Црне Горе.

То је било оно што смо ми имали намеру да кажемо, да исправимо неке евентуалне грешке, уколико постоје грешке везане за погрешне интерпретације разних медија, да ли су они добронамерни или недобронамерни. И, да видимо, једноставно, шта они имају нама да кажу, јер чињеница је да сада покрећу ту иницијативу за разговоре.

Имали смо одређене показатеље да се нешто дешава, што они можда нису ни желели, јер пут којим су кренули је врло јасан, они су кренули да се отцепе. Ови разговори показују да је на том путу нешто заковано. Неко, или нешто их је заковало и ми нисмо хтели једноставно да им дамо легитимитет да ненаставањем разговора, недоласком, нађу оправдања и код себе и код народа и да кажу, ево нисмо ми ти, него нама онемогућавају, односно спречавају нас и да оправдају то код народа у Црној Гори тиме што би им дало легитимитет да се они, у ствари, боре за народ у Црној Гори, за његову равноправност и за његову добробит.

Такође смо хтели да им скренемо пажњу да ово што се данас дешава имаће и могло би да има трајне и далекосежно лоше последице, не само за Југославију, него и ове две државе, које су пре 70 година направиле, односно ступиле у савез, и да би изласком из Црне Горе дошло до несагледивих последица.

Самим чином изласка Црне Горе, довео би се у питање опстанак Србије. Не би било више Косова и Метохије у интегралном делу Југославије. Али, онда би се, у једном моменту, поставило и питање граница Црне Горе, јер Црна Гора није ушла у Југославију овим границама у којима се данас налази, и неко питање редефинисања односа унутар Црне Горе уз помоћ са стране,

могло би да значи да Црна Гора не би остала република у овим границама у којима се налази данас.

Сви знате у којим границама је Црна Гора била 1918. године или 1914. године, када је почео Први светски рат. То би имало катастрофалне последице за Црну Гору. И, ми смо то пренели нашим члановима јуче, на томе треба инсистирати, да се иза плана и подршке Запада крије једно кукавичје јаје, јер би се омогућило за одређено време да се распарча и Црна Гора.

Кад год пролазимо за Будву, ми наилазимо на стару границу Црне Горе и Аустроугароке. Сигурно сам убеђен да ни Црној Гори ни Србији не желе ништа добро и сигуран сам да поново покушавају да врате те границе. Да не говорим да би се проблем проширио на Рашку област. Знате да је то било евидентно изражено до 1996. године, да је Рашка област подразумевала одређен број општина и из Србије и из Црне Горе, где би требала да се створи аутономна покрајина и да у промененим односима снаге, где би Црна Гора била самостална држава, и то било доведено у питање.

Да би на тим стварима данас требало инсистирати код грађана Црне Горе, односно на време их упозорити и упознати, шта све крије та опасност, да Црна Гора добије неку самосталност. Ми смо покушали да им скренемо пажњу, уз неке ствари које омогућавају да се слабије или лошије чујемо, односно да нам други тумаче оно што смо рекли. И покушај да се непосредније чујемо, да имамо могућности да нас чује народ и у Србији и у Црној Гори како не би неко злоупотређивао оно што негде у једном моменту кажемо, па то извлачи из контекста и тако штети и једнима и другима. Толико.

Устав није Свето писмо

Вуксан Симоновић: Оно што чини велику мишљења народа Црне Горе, а то је да је очување заједничке државе циљ

изнад свих других, где нема ни функције ни фотеље, нити било чега другог што би могло да се стави изнад тога. Устав свакако није Свето писмо и после смо констатовали да је из тог духа проистицало то да се он базира практично на сарадњи две партије, било је то тако у том моменту, знамо сви околности, у којима је он доношен. Свакако, да ту постоји простор за процедуру за одређене ствари, да се оне промене, да се дефинишу, то смо, чини ми се, сагласни по том питању. Колико ће бити тих функција на нивоу савезне државе, ја мислими да прилично познајете те ствари, свима нама је јасно, шта се дакле ради и постоји и сасвим је сигурно, да постоји доста простора за дијалог у том смислу. Ја лично мислим да се може разговарати о тој организованој платформи.

Посебна је прича и то посебно желим да потенцирам, ево и ви сте казали, да они заиста инсистирају на томе, на том систему, заборављајући при томе да практично на тај начин желе да оставе половину грађана Црне Горе без својих представника у Већу република. То није по самом Уставу. Рекао бих, чак ни Црне Горе. Према томе, ми смо сада за ово скупштинско заседање, предложили Скупштини нови Закон о избору посланика у Већу република, на овој скупштини ће о томе да се расправља, и ови разговори који се воде, верујем да ових наредних дана и седмица могу бити једна добра основа и један добар утицај да они о томе размисле и да се врате у онај систем који је био пре избора, прошлогодишњих парламентарних. Да се бирају у Веће република по пропорционалном систему, што је у складу са Уставом. Они помињу свакодневно неку демократију, које апсолутно нема у Црној Гори, ја бих само толико.

ДПС није Црна Гора

Душко Секулић: Добро је што се разговара и што наше две странке имају свети и заједнички циљ, и волео бих да ви из овога схватите, да они нису Црна Гора, а да ви нисте патриотски блок. Постоје још ту и неке друге снаге и у Црној Гори постојите ви као опозиција, ДПС као јака позиција. Ви јесте јаки у патриотском блоку јесте најјачи, али нисте једини, то је чињеница. У време НАТО агресије, Српска радикална странка је организовала митинг пред републичким центром, ви сте били против тог митинга.

Разлог је био да сте ви потписали Декларацију о миру у Црној Гори и тако даље. Тада је могло другачије да се реши питање у Црној Гори, не знам због чега није. Знам да смо ми ти који смо покренули све то и тако, чини ми се, као радикална странка, након тога, наравно, и чланови СНП-а, опрали образ Црној Гори. Читав свет, и читав патриотски свет, као и сви патриоти у Југославији су се дигли на ноге, на било који начин. Неко је је припадао Војсци Југославије, а неко на протестима и тако даље.

Што се тиче тих скупова у Црној Гори, ја сам био на неколико тих скупова и драго ми је што сам био, знам да на тим скуповима има највише чланова СНП-а, знам да на тим скуповима има доста и ваших странацких обележја и тако даље, али треба да знате и то да на тим скуповима има доста припадника радикалне странке и да на тим скуповима има доста српских радикала који се, заједно са вама, на тај начин боре за одбрану наше заједничке отаџбине.

Ми смо коалициони партнер у Савезној влади и сигурно да би вас то требало обавезивати на један коректнији однос према нама, посебно када се тиче медија, односно медија које ви контролишете у Црној Гори. Јер, сигурно има преко десет саопштења које тај лист "Дан", нама из Српске радикалне странке др Војислав Шешељ, није објавио, не знам због чега. Разумљиво је да постоји медијска блокада средстава која контролише Мило Букановић, али ми је, с обзиром на коалициони однос у Савезној влади и на свети циљ који сам малопре поменуо, неразумљиво да ви блокирате информације које потичу од Српске радикалне странке.

Ви, као коалициони партнер, имате обавезу, јер сте као што ви кажете на челу патриотског фронта у Црној Гори, да учините нешто како би тај фронт ојачао у свим сегментима. Посебно, у местима где ви као странка у Влади имате власт у неким општинама, можете да учините много и да на тај начин помогнете и Српској радикалној странци, као коалиционом партнеру, али да помогнете и очувању тога.

Тако, да закључим са овим што сам и почео, оно што ДПС мисли да је он Црна Гора, ту се вара, он је само већински део Црне Горе, макар и крајом то постигао. Али, и ви се помало варате да сте ви читав патриотски блок, ви јесте најјачи, то није спорно, што се тога тиче ви сте најјачи, ја то не спорим, али би требало да будете у том смислу мало коректнији, јер отворено разговарамо. И ово на шта сам указао да исправите.

Потези патриотског блока

Предраг Булатовић: Ово за овај митинг за време рата, није тачно, ми смо потписали Резолуцију за грађански мир и тражили смо тачно одређене ствари од вас. Дан после потписивања Резолуције, ми смо веома оштро реаговали и тражили да се спречи увођење радне обавезе. Шта смо ми у оквиру партије разговарали, то је друга ствар, јавно смо рекли следеће. За сваки скуп који се организује, мора да се зна организатор, а да су скупови легални и легитимни.

То је под број један, а под број два, не постоји неки патриотски савез у Подгорици који, међу нама речено, смо ми формирали, и у оквиру Културног центра то радили. Ми смо материјално и финансијски помагали све то. И када је све то почело да пада доле, и требало да се појави СНП ми смо кренули у организовање хепенинга. Хепенинг који смо ми

организовали на Тргу, и иза којег смо стали, а који је организовала Књижевна заједница, и ко је други био заборавио сам, све је дефинисано да се Црна Гора определи, до трибина које смо ми имали.

Господине Николићу, ја мислим да је то најкоректније у санирању снага, да не причамо колико је ко јак, него да се организује са војском. Ми смо уочи рата, када је донешена одлука о неутралности Црне Горе, дигли Црну Гору на ноге, нама се прикључивала СНС, јер је схватила да она нема шта да тражи на нашем скупу. Ми организујемо у Нишњићу скуп, и председник СНС-а држи говор. Треба СНС и Српска радикална странка да организује свој скуп, да не би ми гатали колико ко има. Не да би били једни против других, него да би више тих скупова са тим предзнаком било апсолутно.

Нама одговара да Српска радикална странка буде на нашем једном скупу. Немам ништа против тога да Српска радикална странка јача. Српска радикална странка јача на тај начин. Она сигурно ојачава позицији онога што постоји. Сада је питање на основу чега једни или други јачају или слабе. Питање је оних који симулирају српски национални интерес, то је Народна странка која је са ДПС-ом, или Аврамовић који се сада појавио у "Побједи", не знам на којој ће страни бити, узимају нешто од нас.

Око тих скупова, само да кажем шта је факат, факат да смо ми организатор тога, и за све нас овде, то су скупови који нервирају режим. Ја вам говорим да су то скупови на којима има много мање људи, него што би било да СНП организује неки скуп где ће говорити Момир Булатовић и тако даље. Значи, не спорим ја да тамо има радикала, не спорим да има других, ја само кажем да ми то организујемо, ми то финансирамо, ми се појављујемо директно тамо и тако даље и ништа није лоше у томе.

Ми, наравно, нисмо једини у том патриотском блоку, ја говорим о томе да смо ми парламентарни, да смо јаки, да смо много јаки, да смо најјачи. Ми имамо сада истраживања, где смо објективни, а не бих волео сутра када дође до неких избора, зашто смо ми изгубили изборе господине Николићу. Не што нам је Мило Букановић покراо изборе, него зато што ми не можемо да се сложимо зато што меримо своју снагу одока. У овој сали су били људи СНС који су рекли да су освојили 10.000 гласова, добили су 6.000 гласова. А ви сте добили 2.000 гласова.

Тражење договора у интересу заједничке државе

Драган Тодоровић: 4.000 гласова.
Предраг Булатовић: 4.000 гласова, да. Да смо били у блоку, Мило Букановић не би имао сада власт.

Томислав Николић: Ја се не слажем са овим првим делом, о коме сте говорили, да свако свој скуп треба да организује. Морамо да наступимо јединствено ако постоји блок.

Предраг Булатовић: И само још око ове две ствари, око листа "Дан" први пут чујемо да је то тако, ми ћемо разговарати, нема разлога да се то ради.

Ми имамо власт, то ћемо да омогућимо. Рекао нам је председник то, разговарали смо са њим.

Зоран Жижкић: Ја се слажем у једном делу са оним што је говорено, а то да ми нисмо патриотски блок нити ми себе сматрамо патриотским блоком, без обзира на све. Нама требају чешћи контакти, као партијама, да би се упознали, и да би упознали и ми вашу партију и ви нашу партију, и међусобно, и потенцијале са којима ми располажемо, и таквих контаката нисмо имали. Ми ћемо инсистирати на чешћим контактима, не само са вама, него са свим парламентарним странкама, јер нама су потребни чешћи контакти. То би заиста посебно подвукао и потенцирао, то је једно. И још шта нам је потребно, потребно нам је да у неким стварима постижемо, ми као СНП, ви као Српска радикална странка договор где то постоји и општи интерес а онда и интерес наших странака. Дакле, ми можемо да постигнемо, и оно што си ти Томо рекао, да се тог договора чврсто држимо.

Према томе, мислим да је то једна ствар коју сада можемо рећи, и наша странка, без обзира на све остало. Постоји општи интерес, постоји договор за ове чешће договоре. То је и оно што се тиче саопштења, и оно што је рекао Пеђа. Још бих рекао да су из ових разговора произишле две значајније ствари.

Једна значајнија ствар јесте, а све у форми очувања заједничке државе, да је СНП је спремна да мења неке своје фактичке позиције и решења у Савезној власти, као коалициони партнер, како би се обезбедило очување заједничке државе.

То је једно, и оно што ме на овом састанку такође радује, а што сам чуо од Српске радикалне странке, јесте да Српска радикална странка своје виђење Југославије и свој проблем Југославије у овом моменту не поставља као раскидништво. Мислим да је то веома битно и да је то суштина овог нашег разговора.

Томислав Николић: Најјачи су они који су свесни своје снаге.

Предраг Булатовић: Још један методолошки приступ, дакле, отворено за разговоре са свима, и отворено за промене, евентуалне промене. На тај начин ћемо се најбоље убедити у искреност њихових намера, за Југославију, што је и овде основа, и ћерања ствари на чистац, а може из тога да произађе и нешто што је значејније од тога. То је да се постигне неки договор да се ова држава сачува.

Томислав Николић: Мислим да, пошто је био тај неспоразум са новинарима, треба да кренемо. Иначе, разговор са вама је и користан и угодан. Када се будемо боље упознали, онда ћемо и неке изјаве које се појављују у новинама знати у ком су смислу, од кога и зашто долазе.

ПЕТ ДО ДВАНАЕСТ ЗА САВЕЗНУ ДРЖАВУ

Томислав Николић: Даме и господо новинари, молим вас да прихватите наше извињење, али требало је још јуче да будете обавештени да је почетак конференције за штампу померен за 12 сати. Због тога што нас овде чекате, разговоре са Социјалистичком народном партијом Црне Горе смо мало скратили, да бисмо стигли на време и да не испадне да чекате нашом кривицом.

Делегација Српске радикалне странке јуче и данас обавила је разговоре са две најзначајније политичке странке у Црној Гори, са Демократском партијом социјалиста и Социјалистичком народном партијом Црне Горе, а после ове конференције разговараћемо и са Српском народном странком. Ми смо са задовољством прихватили позив Демократске партије социјалиста да разговарамо о односима у Федерацији, да разговарима тражимо пут да се сметње у функционисању Савезне државе отклоне и да се већина примедби, које сви ми имамо на функционисање Савезне државе уваже и отклоне, уколико је то могуће.

Јуче смо први пут званично разговарали, ми српски радикали, са Демократском партијом социјалиста и понешто смо научили и схватили, и једни и други. Представници Демократске партије социјалиста видели су да Српска радикална странка своје ставове истрајно заступа, али да поштује и другачије мишљење и да је често неоправдано у медијима представљана као странка која нема разумевања ни за чији став, ако је другачији од става Српске радикалне странке. Представници Демократске партије социјалиста могли су да схвате да је Српска радикална странка искрено забринута за будућност заједничке државе и да ће учинити све што је у њеној моћи да се заједничка држава сачува. А није потребно учинити велики напор да се браћа, да се Србија и Црна гора никада не раздвајају. Потребно је да свако по неки део свог политичког програма, по неко своје залагање остави по страни, или заувек или за нека друга времена. Данас нам свађе нису потребне, данас нам је више него икада потребно разумевање.

Постоје проблеми у функционисању Савезне државе и видљиви су свим грађанима Савезне Републике Југославије. Проблем је и Устав Савезне Републике Југославије, али је проблем и у томе што неки мисле да односи у Федерацији могу да се промене игноришући Ус-

тав Савезне Републике Југославије. Српска радикална странка сматра да можемо да извршимо промене, али да никада не смемо да запоставимо чињеницу да Савезна Република Југославија има Устав, који је себи прописао начин на који може да се мења. Веома смо задовољни што смо од представника Демократске партије социјалиста чули да, уколико се будемо договорили, они прихватају да све промене буду извршене у Савезном парламенту.

То је знак да ни ставови Демократске партије социјалиста о томе да Црна Гора није довољно равноправна и да је једини излаз у осамостаљивању, нису тако тврди и крути каквим их неки медији представљају. Ми, барем из разговора са врхом ДПС-а (ту није присуствовао само председник странке), нисмо дошли до таквог закључка. Мислимо да, ако Србију и Црну Гору, ако Савезну Републику Југославију воде озбиљни и разумни људи, људи којима је судбина ове

државе важнија од било чега, можемо да се договоримо.

Односи у Федерацији увек су зависили, до сада су зависили најпре од односа између СПС-а и ДПС-а, и кад су ти односи били хармонични и кад су имали коалицију која је владала, све је функционисало добро. А онда, када се ДПС поцепало на две струје, на две политичке странке, онда су зависили од односа између тих двеју политичких странака. Е, па не могу озбиљни људи судбину једне државе да граде на односима између две политичке странке, занемарујући огроман број грађана који тим странкама не припада, или који се са њиховим сукобом не слажу.

Ја мислим да, после разговора са представницима ДПС-а и СНП-а можемо да привремено одемо у Београд задовољни чињеницом да су тога свесни и једни и други и да Српска радикална странка може много да учини на томе да представници ДПС и СНП једном коначно сед-

Српски радикали истрајно заступају своје ставове, али поштују и другачија мишљења

ну за исти сто и да се договоре шта даље треба чинити и како даље да се обезбеде да Србија и Црна Гора буду у једној држави и да та држава функционише.

Мало је тога од Савезне државе остало у Црној Гори. Постоји још само Војска Југославије, а све остале ингеренције преузела је републичка власт. Савезна држава није грубо реаговала на то, зато што смо сви ми свесни тога да било који исхитрени потез овог часа може да изазове варницу која би после тога могла да буде претворена у пожар.

Знамо за Платформу Владе Црне Горе и могу да вам пренесем утисак који смо изнели јуче у разговорима, а који смо стекли на основу разговора, да ДПС није толико тврда у заступању те своје платформе и да она може да буде промењена тако да сви буду задовољни.

Јуче смо у име Српске радикалне странке пренели ДПС-у да ћемо поштовати сваки договор који постигнемо и да је наша реч довољан залог за то. Српска радикална странка још никада никада није преварила, ако се са њим договорила. Остало је данас да представници ДПС-а разговарају са СПС-ом и ЈУЛ-ом и то је сасвим довољно да задовољи амбицију ДПС-а да разговара са Владом Републике Србије. Онај ко разговара са три политичке странке које воде Србију, може да каже да је разговарао са Владом Србије, а Влада Србије није место и није орган који ће одлучивати о даљој судбини Савезне Републике Југославије.

Две политичке странке, СПС и ДПС своје време су својеволно написале Устав Савезне Републике Југославије. Дошли смо у ситуацију да Српска радикална странка, која никада није била сагласна са свим одредбама тог устава, брани Устав од оних који су га писали. Шта се то променило за седам година у односима између Србије и Црне Горе? Ништа, изузев у односима између политичких странака, које су биле и тада, и сада су на власти. Народ не може да стрепи од тога ко ће победити на изборима и хоће ли му то потпуно преокренути судбину.

Народ мора да бира оне који ће да му обезбеде већу економску, социјалну сигурност, правду, демократију, слободу информисања, које нема ни у једној републици - чланици, а не може да се опередељује између оних који ће га водити на Исток или на Запад, са Србијом у једну државу или у разбијање заједничке државе. И ми смо ДПС-у рекли јасно и отворено да они изборе нису добили за то да раздвајају Србију и Црну Гору, него да Црну Гору воде тако да грађани Црне Горе што боље живе.

Ја сам оптимиста зато што нисам пронашао ниједан став ДПС-а који је неприхватљив, а који би они по сваку цену бранили. Они су свесни тога да данас понешто од онога што би они желели не може да прође ни у Парламенту Савезне Републике Југославије, нити у Парламенту Србије, у који ћемо ми сигурно ићи са неким решењима која се буду тицала заједничке државе. Али, све оно

што је прихватљиво и што не мења суштински нашу заједничку државу, па чак и по цену да неке ингеренције савезне државе пређу у надлежност република, не угрожавајући Федерацију, ми смо спремни да прихватимо.

Уколико је и ДПС спреман да прихвати оно што је реалност, уколико је и Социјалистичка народна партија спремна да прихвати оно што је реалност, ми ћемо врло брзо доћи до решења, које ће бити по вољи и грађана Србије, и грађана Црне Горе. Све друго је катастрофа. Не мора нико из Србије да се умеша у односе у Црној Гори, они су довољни да било који исхитрени акт било које политичке странке може да доведе до страшних немира. Ваљда нам је у интересу да до тога не дође.

Из разговора са Социјалистичком народном партијом Црне Горе, који ни су тајна и које ћемо ми објавити, закључили смо да и они не инсистирају на сукобима и поделама и да су спремни да се много тога одрекну, да би заједничка држава функционисала. Кад кажем много тога мислим на скоро све, и било нам је велико задовољство да чујемо представнике Социјалистичке народне партије који кажу да су спремни да и Социјалистичка народна партија и ДПС, сагласно својој снази, уђу у Савезну владу и да Социјалистичка народна партија не инсистира на месту председника у Савезној влади.

То би било оно што ми као основне утиске носимо из Црне Горе. Ми ћемо имати консултације и у Српској радикалној странци, и са коалиционим партнерима у Србији. Српска радикална странка неће бити сметња да се односи у Федерацији преуреде тако да Федерација функционише и да грађани обе федералне јединице својом државом буду задовољни.

Уколико имате неко питање, делегација Српске радикалне странке, у којој су још и господин Драган Годоровић, председник Извршног одбора Српске радикалне странке, и Душко Секулић, заменик председника Извршног одбора, спремна је да вам да одговор. Изволите.

Новинар: Ја сам новинар "Вијести". Замолила бих вас да ми кажете који су то делови Платформе Владе Црне Горе, који су прихватљиви за Српску радикалну странку и у Србији и шта мислите о увођењу паралелне валуте?

Томислав Николић: Српска радикална странка је пажљиво анализирала Платформу ДПС-а или Платформу Владе Црне Горе и стали смо већ код прве тачке. Ако неко мисли да преуређује односе у Федерацији, он зна уставни пут. Нико не може да каже да постојећи устав Савезне Републике Југославије неће бити основа за разговоре о заједничкој држави. Ако ДПС инсистира на томе да постојећи устав није оквир у коме могу да се врше промене, онда Платформу даље не треба читати.

Нисам убеђен у то да ће ДПС до краја инсистирати на тој Платформи, јер би онда то изгледало да је Платформа оправдање за чин који је већ припрем-

љен. Ми смо јасно и отворено рекли представницима ДПС-а - ми нећемо прихватити договоре у смислу узми или остави.

Никакве уцене нећемо прихватити. Нас ни НАТО није могао да учени. Замолио бих вас да не аплаудирате, први пут чујем новинаре који аплаудирају.

Питали сте ме и о увођењу паралелне валуте. Скренули смо пажњу представницима ДПС-а да су Влада Републике Српске, Влада Црне Горе и Кушнер истовестним мерама утицали на монетарни удар у Савезној Републици Југославији тиме што су сви истовремено најавили укидање динара као званичне валуте. Грађани Републике Српске, грађани Црне Горе и грађани који живе на Косову и Метохији пожурили су да се ослободу својих динара, јер нису били сигурни у то шта могу да очекују уколико се уведу паралелне валуте, хоће ли моћи да замене динаре и по ком курсу за те нове валуте.

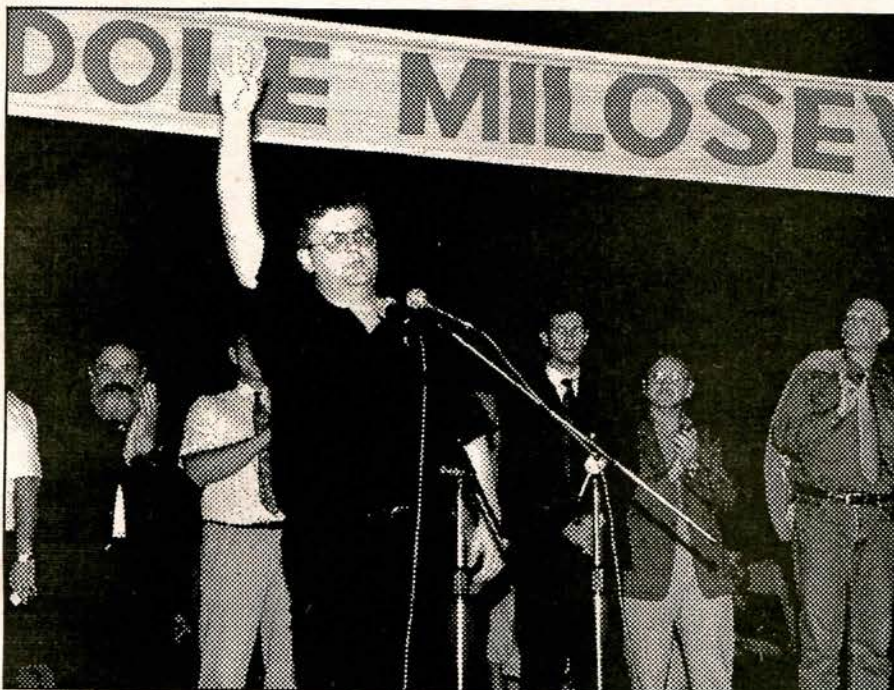
То са немачком марком је нешто новијег датума. Говорило се о перперу, као валути која ће постојати у Црној Гори. Зато је динар постао мање цењена монета у Републици Српској и Републици Црној Гори, као и на Косову и Метохији и зато му је драстично опао курс у односу на марку.

Не могу да постоје у једној савезној држави две валуте. Ту се концепцијски разликујемо у приступу, ДПС и Српска радикална странка. Они сматрају да оно што се не договара са ДПС-ом није договорено са Црном Гором. Њихово постојење са Црном Гором не може да се прихвати. Ако једна велика политичка странка из Црне Горе има свог савезног премијера, који, не кажем баш потпуно, али учествује у креирању одлука, онда не може да се каже да једна република - чланица не зна шта се ради, или - да се све ради мимо њене воље.

ДПС није Црна Гора, као што то није ни СНП, и то морају да схвате и једни и други. Црна Гора је нешто много више од простог партијског интереса. Ми смо скренули пажњу и ДПС-у, све се изгледа своди на то - Југославија не ваља ако неко из ДПС-а није савезни премијер, или Југославија ваља ако је неко из ДПС-а савезни премијер. Када би односи били баш тако прости онда би се то врло лако и врло брзо решавало. Међутим, држава је нешто много сложеније, а народ од људи, грађана који се баве политиком очекују много озбиљнија размисљања.

Надам се да Црна Гора, бар док разговарамо, и док постоји очигледан пут којим можемо да се договоримо, неће чинити даље ниједан потез којим би се удаљавала од Савезне државе.

Новинар: Замолио бих вас, господице Николићу, да прокоментаришете изјаву господина Килибарде да преговори на Светом Стефану не значе ништа и да он никада не би разговарао са Српском радикалном странком, а господице Тодоровића, као председника Извршног одбора Српске радикалне странке,

Можда актуелна власт није добра, али Савез за промене био би много гори

питао бих како коментарише искључење радикала од стране Карла Вестендорпа, америчког заступника, у оквиру локалних избора у Републици Српској, и господина Секулића - шта бисте ви, као помоћник савезног министра унутрашњих послова, урадили и захтевали од својих служби када би се десио код вас атентат сличан ономе у Републици Српској.

Томислав Николић: Политичка оријентација или профилација Новака Килибарде више није позната ни самом Новаку Килибарди. Шта може човек да каже ако један представник минорне политичке странке, која више неће бити у Парламенту на следећим изборима, изјави да не би разговарао са Српском радикалном странком. Нас је изненадило и када је један од потпредседника ДПС-а рекао да неће седети за истим столом са српским радикалима. То у Српској радикалној странци, као озбиљно организованом политичкој странци, никада не би било могуће. Ми се овде не поводимо за емоцијама. Ми имамо одлуке које доносе високи партијски органи и не гледамо ко ће бити са друге стране стола, нити којој политичкој странци припада, нити како се зове. Код нас се ни минут даље у странци не би задржао онај ко каже да на те разговоре неће ни ићи зато што тамо седи Филип Вујановић.

То су људи који себе стављају изнад интереса државе. Понекад људи седе чак и насупрот злочинцима и разговарају са њима. А зашто Новак Килибарда, који се тобож одувек залагао за српство и за заједничку државу у којој ће живети и грађани Србије и грађани Црне Горе, зашто мисли да не треба да се разговара са једином српском националном странком која делује и у Србији и у Црној Гори, претпостављам зато што он не зна више коме припада. Али је незгодно то што власт ДПС-а зависи од

таквих коалиционих партнера и ту треба тражити узроке у понекад бомбастичким изјавама појединих представника ДПС-а, мада и они бирају ко ће од њих шта да изјави.

Ми смо јуче сазнали да они немају много времена за разговоре зато што их пожурују или подгуркују њихови коалициони партнери. Ако се ми договоримо како ћемо даље, ДПС-у више неће требати коалициони партнери сумњивог карактера.

Драган Тодоровић: Ово што се десило са Српском радикалном странком у Републици Српској, нас српске радикале није изненадило. То само потврђује оно што ми одавно тврдимо, да је Република Српска под окупацијом и на најбољи начин одсликава карактер новог светског поретка и каквим се он методама служи и за какву се демократију бори. Каква је то демократија у којој народ нема право да се изјасни и у којој неко други ставља или скида са листе оне који му у датом моменту нису по вољи. На најбољи могући начин народ у Републици Српској, па и цео свет, могао је у то да се увери на примеру легално изабраног председника Републике Српске, Николе Поплашена, који је нелегалном одлуком смењен.

А и ово што се тражило од Српске радикалне странке, да се одрекне неких својих челника, односно, да те наше људе скинемо са листе, само је доказ да нови светски поредак Републику Српску држи под окупацијом. То потврђује и оно што је на почетку конференције за штампу господин Томислав Николић рекао да Српска радикална странка под уценом и диктатом ни са ким неће ни разговарати ни преговарати.

Душко Секулић: Замолио бих господина да понови питање, нисам чуо.

Новинар: Како бисте ви као помоћник савезног министра за унутрашње послове реаговали, шта бисте захтевали, да

се десио атентат као у Републици Српској?

Душко Секулић: Да вам кажем, савезни МУП нема ингеренције за вођење истраге, а највећи разлог за то је управо то што власт у Црној Гори није подигла те ингеренције на републички ниво, тако да ја на питање - шта би било кад би било не могу да одговорим.

Новинар: Господине Николићу, поставио бих вам два питања, али не као представнику странке, не као страначком него као државном функционеру. Дали са Косова и Метохије прогнани Срби, како их називамо, још живе у сопственој земљи. Они који су остали, они су у Српском националном већу. То би било прво, а друго да ли се очекују и када пре-времене избори у Србији?

Томислав Николић: Најпре да реагујем на оно што сте на почетку рекли - да нисам функционер Српске радикалне странке никада не бих био ни државни функционер, тако да ћу увек износити ставове Српске радикалне странке макар се понекад и не уклапали у ставове коалиционих партнера са којима делимо власт на републичком и савезном нивоу.

Судбина Косова и Метохије је једна велика трагедија. Поносим се што сам члан политичке странке која није прихватила мировни план и која никада не би повукла Војску Југославије са територије Косова и Метохије. Наши досадашњи коалициони партнери, СПС и ЈУЛ, морали су да потраже скупштинску већину у сарадњи са СПО-ом да би изгласали закључак којим се прихвата мировни план Черномирдин-Ахтисари. Све оно што се сада дешава на Косову и Метохији је трагедија српског народа, а Српска радикална странка је све то наговестила на самој седници Народне скупштине.

Све је то Војислав Шешељ изложио, само, нажалост, иста та коалиција је донела одлуку на почетку седнице да нема телевизијског преноса. Ми смо тада упозорили Скупштину Србије да не доноси такву одлуку зато што ће за Војском Југославије и полицијом отићи и Срби са Косова и Метохије, а они који остану зато што не желе или зато што не могу да иду, или што не стигну да оду, доживеће трагедију која се сада дешава.

У Србији има много интерно расељених лица, значи Срба избеглих са Косова и Метохије. На самом Косову и Метохији, за време од како Уједињене нације води бригу о безбедности грађана, погинуло је више Срба него што су српска полиција и Војска Југославије убили терориста за све време трајања терористичких акција. Искључиви циљ доласка НАТО-а је био да се докажу тобожњи злочини које је Србија починила на Косову и Метохији. Колико су већ тамо? Четири месеца, а ниједну масовну гробницу у којој су сахрањени Шинтари нису пронашли. Пронашли су само гробнице у које су сахрањивани Срби. Пала је у воду теза да су Срби зликовци, злочинци, да су народ који треба

истребити и који не заслужује да има ни онолику државу коју има векови-ма.

Наравно, сада је тешко говорити о томе како да се поврати суверенитет и Савезне Републике Југославије и Србије над Косовом и Метохијом. Тог суверенитета сада нема, иако је гарантован Резолуцијом Савета безбедности. Југославија уопште не може да приђе територији Косова и Метохије. Тамо вршљају терористи, НАТО. Светски државници се утркују ко ће пре да дође на Косово и Метохију, игноришући власти Савезне Републике Југославије и доказујући тиме да не поштују чак ни Резолуцију Савета безбедности.

Ово стање не може дуго да се трпи и Србија ће морати да предузме мере да поврати власт над територијом Косова

не редовни избори и за локалну самоуправу и за Савезни парламент. И чим уђемо у 2000. годину избори више нису ванредни. Сви избори који се буду одржали 2000. године биће редовни избори. Одлучићемо када ће то бити. Немамо разлога ни да журимо нити да од избора бежимо. Ми хоћемо да уђемо у зиму баш зато што нас плаше да Влада Републике Србије није способна да свој народ спаси од зиме. Ми хоћемо да уђемо у ту зиму и да после зиме одржимо изборе, а народ је одувек био најбољи судија.

Можда ми нисмо добра власт, али би опозиционе странке окупљене у тзв. Савезу за промене били много гора власт. Тога су грађани Србије свесни.

Новинар: А Српско национално веће на Косову и Метохији?

ри праву српску православну веру, него да мисле на то ко ће бити на власти и у Србији и у Савезној Републици Југославији.

Биће једна држава у којој вера, припадници Цркве, не одлучује ко ће бити на власти. Тога има у неким исламским државама, погледајте нашта те државе личе.

Новинар: Пошто сте јуче изјавили да Југославију треба очувати по сваку цену, шта под тим подразумевате, и ако није проблем реците нам ко је све био у тој делегацији?

Томислав Николић: Југославију треба очувати по сваку цену, само је формулација господина Вујановића била нешто другачија, иначе и он је свестан тога. Он је рекао да треба учинити све што је у нашој моћи да се очува Југославија. Када учините све што је у вашој моћи то је онда по сваку цену.

Заиста не могу да замислим да једног дана, а то сам рекао и представницима ДПС-а, пошто смо ми на разговоре јуче дошли после свраћања у манастир "Милешево", где нам је владика Филарет дао благослов за овај пут и молио да учинимо све како се браћа не би раздвајала, не могу да замислим да је руководство ДПС-а осудило грађане Црне Горе да иду у манастир "Милешево" и виде Белог анђела са пасошем у рукама.

Све оно што сваки грађанин и Србије и Црне Горе може да учини да опстане заједничка држава, треба да учини. Све оно што ми политичари можемо да учинимо да опстане заједничка држава треба да учинимо. То треба да учинимо по сваку цену. Ми смо јасно јуче рекли представницима ДПС-а - ако ми српски радикали прихватамо Устав у коме пише да се држава зове Југославија, а ми се залажемо за то да се држава зове Србија, ако ми прихватамо да устанемо и да поздравимо химну за коју никада нисмо били нити ћемо бити, ако ми прихватамо да држава буде федерација, а залажемо се за унитарну државу која ће имати једног председника, једну владу, један парламент, онда морате и ви да се одрекнете неких својих захтева. Све је то у интересу грађана које представља-те.

ДПС не сме да заборави да скоро половина Црне Горе није за њу. Никада не сме да заборави. Врло лако у Црној Гори може да дође до промене структуре становништва, у некој самосталној, коју ја никада нећу моћи да замислим, до које вероватно никада неће ни доћи, али у некој самосталној Црној Гори врло брзо би дошло до измене структуре становништва. Врло брзо би ДПС постао мањинска снага у Црној Гори. Где би онда та држава отишла? У наручје Хрватско-Муслиманске Федерације, или у Албанију.

Што се тиче делегације СНП, предводио ју је господин Жижкић, ту је био Предраг Булатовић и Вуксан Симоновић. Да ли има још питања?

Хвала вам.

ДПС не сме да заборави да скоро половина Црне Горе, данас више и није за њих

и Метохије. О томе мора да размишља међународна заједница.

Превремених избора неће бити. Избора до краја године сигурно неће бити, зато што су опозиционе странке поставиле такав ултиматум Влади Републике Србије. Шта ће да ураде после тих претњи? Шта они хоће - да им власт предамо на улици? Ми смо то игнорисали. Тражили су да посланици у Скупштини Србије сами одлуче да укину своју власт, и да власт предају некоме другоме. Припремили смо Предлог закона о локалној самоуправи, позивали их три пута да расправљамо о том закону. Уопште нису дошли. И да спремимо закон о избору народних посланика они никада неће доћи да расправљамо о томе, чак ни пред телевизијским камерама.

Они не знају шта хоће и не знају како да до тога дођу. Избори ће бити идуће године. Нама су у Србији идуће годи-

Томислав Николић: То је тако занемарљива чињеница да нисам мислио ни да треба на то да вам одговорим. Ја не разумем какву ће функцију обављати тзв. Српско национално веће, а посебно не разумем шта ће ту један српски владика. Шта он то мисли, да се бави упоредо и ширењем српске православне вере и државничким пословима. То је постојало у свету до Француске буржоаске револуције, а онда су се једном заувек одвојили црква и држава. У Србији никада неће Црква водити државу, и држава се неће мешати у црквене послове.

То је потпуно подељено. И као што ми не бирамо ни пароха ни епископа, тако ни црква неће бирати ни посланике ни председника државе. Што пре поједине црквене главешине то схвате, боље по њих. Боље нека мисле на то како су секте продрле у оквире Српске православне цркве и да нема ко више да ши-

АКТУЕЛНА ВЛАСТ НЕМА АЛТЕРНАТИВУ

"Демократска" опозиција тражила да без избора преузме власт
Гелбард јој у Америчком конгресу "избоксовао" 100 милиона долара помоћи, за ову и следећу годину (значи, биће опозиција и следеће године, и наредних година)
Њихови свакодневни политички перформанси и шетње са неколико стотина учесника, не могу да убеду грађане Србије да је таква опозиција боља од постојеће власти
Редовни локални и савезни избори следеће године

Водитељ: Поштовани слушаоци, добар дан. Ја сам Тања Кнежевић и поздрављам вас у још једном издању емисије у којој нам је гост др Војислав Шешељ, председник Српске радикалне странке и потпредседник Владе Србије, у оставци.

Господине Шешељ, добар дан и добро дошли поново на таласе Монтена радија.

Др Шешељ: Добар дан.

Водитељ: Рекла сам да сте потпредседник Владе Србије, у оставци, до када ће

те ипак остати у Влади, с обзиром да сте најавили оставку, онда кад су прве НАТО трупе ушле на Косово?

Др Шешељ: Сви радикалски министри су поднели оставку на чланство у Влади Србије. Међутим, ми смо летос имали скоро двомесечни период међустраничких консултација, управо на иницијативу Српске радикалне странке. Ми, радикали, мислили смо да наша оставка отвара простор за темељиту реконструкцију Републичке владе, а залагали смо се и за реконструкцију Савезне вла-

де и ставили до знања савезном премијеру да не може да рачуна на подршку Српске радикалне странке у својој влади, као мањинској у Савезном парламенту.

Наша замисао је била да све парламентарне партије учествују у реконструисаним владама, све озбиљне. У Србији је то значило, поред ове три странке које су већ у Влади, Српске радикалне странке, СПС-а и ЈУЛ-а, да и СПО узме учешће, пропорционално својој снази у Народној скупштини. А кад је реч о Саве-

Крагујевац, 1991. године, Оснивачки конгрес: Српска радикална странка није основана да би вечито била опозиција

зної влади, залагали смо се да тамо, поред СПС-а, СНП-а, ЈУЛ-а, учествују и радикали и ДПС Црне Горе и СПО. Дакле, опет све парламентарне странке.

Било је неколико консултативних састанака, два-три јавна и још више оних затворених за јавност. СПО је у старту пристао, али су се његови челници после преодмислили и одбили учешће у Влади. Савез војвођанских Мађара такође није хтео да учествује у Влади, иако је у старту изгледао као да би можда пристали, а ДПС Црне Горе је у старту одбила сваки разговор са премијером Булатовићем.

Либералан програм је основ за сарадњу у Влади народног јединства

Одбијање разговора политичка грешка

Водитељ: Они то одбијају две године.

Др Шешељ: Па то је њихова ствар што они одбијају две године. У те две године није било конкретних иницијатива ове врсте и мислим да то није две године, него од маја прошле године. Значи, непуних годину и по дана, 1998. године је формирана Булатовићева влада. Али, овога пута је постојала иницијатива да учествују углавном све странке.

По мом мишљењу требало је разговарати, па макар после и не прихватити само учешће, јер начелно је у старту речено да се може разговарати о свему. Ниједно питање није било табу, од личности премијера, распореда мандата, програма Владе, па све остало. Зато мислим да је увек грешка одбити разговоре, кад је реч о релевантним политичким партијама.

Пошто су све те партије одбиле, влада су реконструисане на основу учешћа партија које су пристале да уђу у владу. У Србији су то исте партије које су биле и раније, што значи да остаје исти однос снага. На савезном нивоу, Српска радикална странка је добила онај

број мандата који одговара њеној парламентарној снази.

Поред нас, у Савезну владу су ушли и представници, односно један представник СНС Црне Горе. Та странка је заступљена само у доњем дому Савезне скупштине. Оно што је најважније то је да смо ми усагласили заједнички програм и једне и друге владе, и реализација тог програма је одмах почела. Тај програм је изразито либералан у економској сфери, онда смо кренули са обарањем пореских стопа, царинских стопа, ослобађањем привреде разноразних стега, на републичком нивоу смо убрзали реша-

да смишљамо начин, не можемо то одмах, али у перспективи, за који месец, да решимо и проблем заосталих социјалних давања, дечијих додатака пре свега, пензија земљорадницима и сл.

Водитељ: Поменули сте штампање новца, изјавили сте, ако се не варам, пре неколико дана, да је штампано четири милијарде динара, дан након што је управо савезни премијер, Момир Булатовић, рекао да ништа није штампано у Југославији, него, да цитирам "Булатовић и Додик желе динар да истерају из Југославије".

Др Шешељ: Његова теза да Булатовић и Додик желе да оборе динар и да га истерају из Републике Српске и Црне Горе је тачна, то се заиста дешава у пракси. У Црној Гори се већ одавно најављује нова монета.

Водитељ: Која се не појављује.

Др Шешељ: Која се не појављује, али челници власти о њој говоре и онда сондирају терен на тај начин. Да ли ће заиста покушати да је уведу, или не, то је већ друго питање. Додик покушава све везе са Савезном Републиком Југославијом да прекине, он се оријентисао отворено према Загребу, а што се тиче моје изјаве, она је лоше интерпретирана у јавности.

Па сада, неки тврде да сам изјавио да је то од рата наовамо што се десило, а други тврде да се то десило одмах, сада, непосредно, што једноставно није тачно. Ја сам упоредио масу новца у оптицају крајем прошле године, или почетком ове године, тада је та маса износила око 10 милијарди динара. Сада је маса новца у оптицају око 14 милијарди динара.

Дакле, у једном дужем временском распону је та новчана маса постепено повећавана. И не само кроз штампање, класично штампање пара, новчана маса се повећава на неколико начина. Један од њих је повећање пласмана банака. То је емитовање тзв. жиралног новца. Дакле, немате конкретну новчаницу штампану, али разним финансијским мерама, дозвољавањем банкама да могу да се нађу у тзв. минусном салду за извешан временски период, или практично, емитујете нову количину новца.

Е сад, кад је курс марке био око 10 динара, ми смо имали 10 милијарди динара у оптицају. Сада је 14 милијарди динара у оптицају, и реални курс марке би могао би да буде максимално 14 динара, а ми смо имали скоро до 20 динара последњих дана, што је резултат разноразних спекулација и притисака са стране, и настојања окупатора да се динар избаци са Косова и Метохије, и настојања Додика да се динар избаци из Републике Српске, и понашања пословних банака, које, кад год имају већу количину динара, излазе на црно тржиште, купују девизе по тзв. црном курсу, а онда их продају по штицунгу. Ако купте девизе по 18 динара, по штицунгу продају 22, 23 динара. То је једна брза операција која одмах доноси крупан новац.

Банка добија много, али динар пада и то, испостави се, на штету целог становништва. Нисмо ми у таквој економ-

вање социјалних проблема, надокнадили три заостале пензије, истина кроз бонове за струју, али то је био најрационалнији начин да се те пензије надокнаде, иначе сваки други облик надокнаде изазвао би хиперинфлацију.

И да смо добили толику количину девиза, одмах у готову, појава огромне количине девиза би на тржишту направила хаос, јер нема довољно адекватне робе која се може поуповати том изненадном гомилом пара. Девиза није било, нисмо хтели да штампамо новац, и досетили смо се да је ово најбољи начин.

Држава и тако мора да улаже у ЕПС, да би се обновила постројења, ЕПС је доста дуговала држави по разноразном основу и ми смо нашли једно рационално решење, да један велики политички и социјални проблем једноставно ликвидирамо.

Динар на ветрометини

Водитељ: Да ли мислите да је ликвидирање?

Др Шешељ: Јесте, што се тиче дуговања државе према пензионерима, он је ликвидирање, и то веома успешно. Већ је више од 95% пензионера преузело своје бонове и уплатило струју. Неки су уплатили огревно дрво, или угаљ. Ми са-

Мадлен се пита: муза балканских шпијуна из Савеза за промене

ској ситуацији да можемо без икаквог штампања новца, не можемо ми имати апсолутно чврст динар, чврст као што је немачка марка, док не изађемо из економске кризе и из социјалне беде. Али, водимо изразито рестриктивну емисиону политику и чувамо тај курс динара, ублажавамо и успоравамо његово слабљење, које се апсолутно не може спречити.

А онда су се новинари тога дохватили и почели да таласају, свако има своје тумачење и свако томе додаје шта му падне напамет.

"Штрајк" у штампарији новца

Водитељ: Па добро, шта ћете направити, да ли ћете у некој скорој будућности штампати новац и даље, или ћете замрзнати цене?

Др Шешељ: Од септембра није штампан ниједан динар, то је неки дан гувернер изјавио, а сада неки тврде да је гувернер мене демантовао, што такође није тачно. Од септембра заиста није штампан ниједан динар. Цене још не замрзавамо административним мерама.

Знате, целе прошле године Влада Републике Србије је водила политику либерализације цена и ми смо многе цене са режима контроле претворили у слободне, али је формирана Влада народног јединства, и око 60% робе је било подрежимом контроле цена. А сада је око 40%, ја то сматрам великим успехом наше владе.

Постоји много робе чије цене још увек морамо контролисати, то су енергенти, то је храна. Апсолутно ту не смемо попустити.

Ми сада примењујемо неке неадминистративне мере, мере убеђивања, мере разговора, мере конструктивног дијалога са водећим привредним субјектима, да би се спречило дивљање цена. Тако смо договорили са кључним трговачким кућама у Србији, да оне једноставно одбију да приме робу у своје продавнице по новим ценама, по вишим ценама. То је једна врло ефикасна мера.

Друго, кад је реч о привилегованим државним и друштвеним фирмама, снабдевачима тржишта основним врстама прехранбених производа, ми ћемо ту опет да кажњавамо сваки покушај шпекулације, складиштења робе, уклањања из промета и тд. Кад је реч о уљу, шећеру, брашну.

Рат пореметио тржиште бензина

Водитељ: Шта ћете са бензином који се на улици продаје по марку и по, а на пумпама га нема?

Др Шешељ: Ми смо водили политику јефтиног бензина целе прошле године. Бензин је све до рата био 7 динара литар и било га је на свим пумпама. Рат је пореметио снабдевање, агресори су одмах уништили наше рафинерије, тешке штете им изазвали. Није било могућности брзог увоза и зато је наступила несташица.

Након што је рат завршен, негде месец - два дана после, ми смо кориговали цену бензина на 10,5 динара, а онда смо се суочили са лобијем увозника, чији се неки представници служе чистим мафијашким методама. Они нису хтели да увозе бензин у великим количинама, јер су сматрали да им се више исплати да га увозе по мало, па да га продају на црном тржишту. Да су увозили у већим количинама, дунавским баржама, могли су динар по литру зараде да остваре.

Али, код нас, од 1990. године, наоивамо, учврстило се у свести скоро свих бизнисмена да се не исплати улагати у послове који доносе зараду од 10 до 20%. Једноставно, не желе да улажу, ако им одмах у старту није гарантована зарада од 100% у односу на увоз.

У Америци су бизнисмени срећни и сматрају се веома успешним, ако на годишњем нивоу, у односу на свој почетни капитал, остваре профит од 10 или 20%, а код нас, ако се кроз једну операцију не оствари двострука зарада, као да се ничим није ни бавио. То је наш проблем. Ми убрзано поправљамо рафинерије и пре свега сада прерађујемо домаће гориво. Србија производи око 700.000 тона годишње домаће нафте.

Међутим, све те количине ми прерађујемо пре свега у дизел, мазут и битумен. То нам је сада најпотребнија роба. Циљ нам је да обезбедимо довољну количину нафте за пољопривредну производњу и да имамо довољно битумена за асвалтирање путева и мазута за грејање.

Занемарили смо производњу бензина. Чим прође сезона јесењих радова на њивама, а напредују даље радови на обнављању рафинерије, ми идемо директно у производњу бензина и мислим до краја децембра да ћемо имати потпуно нормално снабдевање бензином. Можда ће доћи још до неких корекција цена, али ћемо опет водити рачуна да цене буду минималне.

Нови коалициони споразум

Водитељ: Прича се, да се вратимо на овај политички терен, о некој будућности, значи ли то да остајете у Влади Србије, или не?

Др Шешељ: Да, па ми смо постигли нови коалициони споразум. Подносили оставке у јуну месецу, на места у Влади Србије, ми нисмо поднели оставке на бављење политиком. Ако су неки од нас и о томе размишљали, и ја лично, то је наша приватна ствар и ствар наше партије, која се не тиче наших политичких конкурената.

Ми смо постигли нови коалициони споразум, на новом економском и социјалном програму. Ми радимо већ на томе и ушли смо у Савезну владу, тамо већ делујемо на том програму, на реализацији тог програма, а остајемо у Републичкој влади, уз извесне корекције, кадровске корекције.

Ни "к" од комунизма

Водитељ: Како ви, као радикал, сарађујете са комунистима, шта веже коалицију социјалиста, крајње левице и крајње деснице?

Др Шешел: Па како СДП и Народна странка у Црној Гори сарађује са комунистима? Шта њих везује са комунистима?

Водитељ: Добро, ја питам шта вас везује?

Др Шешел: Нас ништа не везује са комунистима. Прво, питање је да ли су то комунисти?

Водитељ: Па јесу ли?

Др Шешел: Ја мислим да нису, јер ја, за разлику од вас који сте веома млади, памтим какви су били комунисти, и ово данас није ни "к" од комунизма, као што не мислим ни да су ови који су на власти у Црној Гори комунисти, али су они много дуже званично били комунисти, него ови у Србији, и они су назив своје партије променили тек негде 1992. године. А ови су се трансформисали 1990. године. Две године је ДПС била дуже комунистичка партија, него СПС.

Водитељ: Да добро, мислите ли да промена имена мења и идеологију, којом се служе?

Др Шешел: Овде треба говорити о програму - да ли је наш програм комунистички, или није. Наш програм апсолутно није комунистички. Наш програм је изразито либералан, и док је такав, има основа за сарадњу у Влади народног јединства.

Сарадња српске опозиције и НАТО-а

Водитељ: Ви, у ствари, спашавате режим Слободана Милошевића, зашто?

Др Шешел: Ми не спашавамо режим Слободана Милошевића, него чувамо заједнички режим Српске радикалне странке, СПС-а и ЈУЛ-а. Ми сви заједно смо режим и учествујемо у власти, пропорционално нашој политичкој снази, израженој кроз број посланика у Народној скупштини, заправо кроз број гласова које смо освојили на изборима.

Водитељ: Српска радикална странка је довољно јака странка у Србији да може да освоји власт у било ком моменту.

Др Шешел: Па ми смо покушали 1997. године да освојимо власт. Ми смо хтели сами да освојимо власт. Међутим, народ нам није дао довољно гласова.

Водитељ: Да ли је то било 49,9%?

Др Шешел: То су председнички избори. Ми говоримо о парламентарним изборима. Да сам победио на председничким изборима, победио сам, него није било довољно гласова, није било довољно грађана који су изашли на изборе. Бојкот Шиптара је, пре свега, допринео томе.

На парламентарним изборима ми смо освојили 82 посланичка мандата, сада имамо 83, и да сам постао председник, није била могућа чиста радикалска влада. Опет би морали да улазимо у коали-

цију, а онда се поставља питање - у коалицију са ким?

Ми смо хтели коалицију са свим партијама и шест месеци смо се за то јавно залагали, ако се сећате. Али, СПО није хтео са нама. Он је хтео са левичарским странкама, али није хтео са радикалима, а прегио је левичарским странкама - ако не прихвате његове уцењивачке услове, да ће он са радикалима склапати издајничку коалицију.

И на савезном нивоу смо хтели са свим странкама, али није хтела ДПС, и то није нас истичала као проблем, него партију која јој је најближа идеолошки, а то је СНП, јер они који су идеолошки најближи, најчешће се и најдиректније сукобљавају. И није хтео СПО, наравно, није хтео ни Савез војвођанских Мађара, који је партија са посланичком групом, па би могао да уђе у озбир као коалициони партнер.

Не можемо ми некога терати у Владу, ако он неће. Па нисмо ми формирали политичку партију, да бисмо вичито били опозиција. Ми желимо да будемо владајућа партија и ми смо то постигли. Нисмо постигли на онај идеалан начин како смо то желели, али смо постигли на један компромисан начин.

Друго, са овим левичарским странкама имамо заједнички језик по питању одбране земље од НАТО-а, од америчког агресора, који жели да уништи српски народ. Све остале партије у Србији сарађују са НАТО-ом, неке више неке мање отворено, али све сарађују. Како ми онда можемо са њима - не можемо. Ко је пријатељ Американца, наш је непријатељ.

Милошевићево политичко чедо

Водитељ: Да ли мислите да су представници тог српског народа више уништили српски народ него, што ви кажете, ови страни, мислим најпре на Слободана Милошевића.

Др Шешел: Како је Слободан Милошевић уништио српски народ?

Водитељ: Овим ратовима.

Др Шешел: Прво, Слободан Милошевић није крив што је дошло до тих ратова.

Водитељ: Али, с обзиром на територију коју је изгубио?

Др Шешел: Слободан Милошевић није хтео те ратове, није их желео и није их започео. Ти ратови су наметнути српском народу. Слободан Милошевић је стекао огромну популарност крајем осамдесетих година, јер је битно допринео буђењу српске националне свести.

Допринео је да се отрезни српски народ. Слободан Милошевић је допринео да се промени режим у Црној Гори и на власт су тада дошли, као његови пулени, и Момир Булатовић и Мило Ђукановић. После се Ђукановић одметнуо. Булатовић се у једној фази колебао, а Ђукановић се одметнуо. Он је у правом смислу речи политичко чедо Слободана Милошевића, које је изневерило свог политичког родитеља.

Слободан Милошевић није хтео ни један рат.

Распад Југославије припреман деценијама

Водитељ: Па што га није спречио?

Др Шешел: Па није могао да спречи, јер је рат изазван споља. Цепане Југославије је припремано деценијама. Ко је крив за све ово што нам се десило, пре свега краљ Александар, што је стварао Југославију, а могао је да створи и Велику Србију и да дефинитивно учврсти српску државу.

Имао је можда непоновљиву историјску шансу да та Велика Србија буде у максималним територијама. Затим, криви су комунисти. Комунистичка диктатура је била на изразито антисрпским основама. Комунисти су измишљали нове нације, и црногорску нацију, и македонску нацију, и муслиманску нацију, са циљем да Срба буде што мање у Југославији, да буду испод апсолутне вешине становништва.

Тај процес однорађивања појединих делова српства трајао је деценијама. Титу су највише служили српски комунисти, и српски комунисти из Србије, и српски комунисти из Црне Горе, из Босне и Херцеговине и из Хрватске.

У историји нема ничег дефинитивног

Водитељ: А не мислите да је тај српски великонационализам узроковао ово?

Др Шешел: То није никакав великонационализам, у српском језику не постоји реч великонационализам. Постоји српски национализам, то је српски патриотизам.

Водитељ: С обзиром на подручје Балкана, с обзиром на изузетно турско подручје, чим се појави један национализам, он најпросто рађа други.

Др Шешел: Прво, нису се појављивали национализми, него су постојали. Национализам је својствен сваком историјском народу, и српски национализам, и немачки национализам, и француски национализам, и енглески национализам, и руски национализам. То је нешто сасвим природно.

Водитељ: Како могу да живе једни поред других?

Др Шешел: Могу да живе врло лако једни поред других, врло лако. Прво, Срби нису имали аспирације према туђим територијама, ни према једној туђој територији. Срби су хтели само своје, што су им комунисти после Другог светског рата отели, и ништа више.

Водитељ: Шта мислите о немирима у Крајини?

Др Шешел: Срби ће имати опет Српску Крајину.

Водитељ: А како?

Др Шешел: Ви мислите да историја траје годину, две, три, Французи су чекали 48 година да поврате Алзас и Лорену, коју им је отео Бизмарк у француско-пруском рату 1870. године, 48 година су чекали. Ја вам гарантујем да ми нећемо

Јубилеј терористичке организације: НАТО оспорава суверенитет Србије и СР Југославије на Косову и Метохији

чекати 48 година да повратимо оно што је српско. Нема у историји ништа дефинитивног.

Србија губи ратове за "зеленим столом"

Водитељ: То, у ствари, значи нови рат?

Др Шешељ: Не значи, зашто би значео нови рат? Сутра кад се Русија одлучи, може за дипломатским столом све то да поврати. Ми то нисмо изгубили у рату, него за зеленим столом. Да ли смо изгубили Српску Крајину у рату?

Водитељ: То је био спор Милошевића и Туђмана.

Др Шешељ: Прво, то није био спор Милошевића и Туђмана, то је био амерички притисак и америчке уцене. Е сада, што се тиче тог периода од 1990. године наовамо, да сам ја био на Милошевићевом месту, много ствари бих на другачији начин извео и мислим да би то били успешнији потези, али шта би било кад би било, није ствар расправе политичара, него историчара у неком будућем времену. Они ће проценити свачији поступак.

У политици не вреди кукати што се нешто догодило баш онако како се догодило. Ја не бих обуставио дејства у децембру 1991. године. Питање је колико је ту Милошевић био у ситуацији да одлучује, или не одлучује, јер је још Вељко Кадиевић био министар одбране, а ми знамо да је он амерички шпијун, професионални амерички шпијун. Јесте, јесте, то је чињеница.

Требало је, 1991. године, кад је пао Вуковар, наставити офанзиву и ослободити све српске територије и учврстити државне међе, а онда би било немогуће отцепљење Хрватске, па и ако се отцепе, онда иду само са оним територијама које су неспорно хрватске.

Друго, грешка је била што је на силу задржавана Словенија у Југославији. Требало је помоћи Словенцима да се што пре отцепе, јер, какве смо ми спорове могли да имамо са Словенцима, никакве.

Конфедерација није држава

Водитељ: Па добро, грешка је била у том периоду што се није прихватило конфедерално уређење Југославије.

Др Шешељ: Прво, то није грешка, то није слободан политичар не би прихватио. Онај ко прихвата конфедерално уређење једне државе, која у старту није конфедерација, то је издајник своје земље, он учествује у њеном растурању, као што би издајник своје земље био свако онај ко би сада прихватио да се државна заједница Црне Горе и Србије уреди на конфедералан начин.

Водитељ: А зашто?

Др Шешељ: А зашто да растурамо државу која већ постоји? Конфедерација није држава, конфедерација је заједница држава, независних држава. Ми то нећемо. Ако не можемо да живимо у једној држави, зашто бисмо онда уопште правили такве заједнице?

Шефа државе оптужили агресори

Водитељ: Мени је баш чудно, ево мало пре сте рекли, грешка је била Југославија. Ко данас у Србији и Црној Гори уопште жели Југославију? Ви се као председник Српске радикалне странке и даље залажете за Велику Србију.

Др Шешељ: Ја желим јединствену државу целог српског народа, а свестан сам околности које нас терају да назив те државе још увек буде извесно време Југославија. Ја сам свестан да је то природан назив, али то је назив који нама олакшава борбу за признање међу-

народно-правног континуитета и олакшава нам позицију у свим преговорима око sukcesije претходне Југославије.

Водитељ: Да ли се може нешто померити са мртве тачке?

Др Шешељ: А зашто би ишли, нама уопште није интерес да се они помере са те мртве тачке, како ви кажете, све док је наша земља у овом лошем међународном положају. Нама више одговара да се поправи међународни положај наше земље, па да онда крену и ти преговори.

Водитељ: А како мислите да се поправи, ако нам је председник државе оптужен нпр. за ратне злочине?

Др Шешељ: Оптужили су га непријатељи наше земље и агресори, тиме су му само направили политичку услугу.

Водитељ: Без обзира, затворили су му врата.

Др Шешељ: Која врата?

Миленијумско трајање српског народа

Водитељ: За било какве преговоре, што ви говорите, за бољи положај Југославије.

Др Шешељ: Па са ким преговоре?

Водитељ: Па са светом.

Др Шешељ: Са агресором? Са светом имамо комуникације, и то врло добре, али са агресорским земљама немамо и не требају нам. Наша оријентација је Савез са Русијом и Белорусијом, федерација са Русијом и Белорусијом.

На једној страни ми се залажемо за улазак у федерацију са Русијом и Белорусијом, а са друге стране неки се залажу да се конфедерализује и ова постојећа Југославија.

Водитељ: Па добро, неће нас ни Руси, ни Белоруси.

Др Шешељ: Хоће, хоће, не секирајте се. А зашто сте тако нестрпљиви? У политици се тако ништа не прелама кроз пет минута, треба имати мало стрпљења. У политици успевају само они који су стрпљиви.

Водитељ: Па ево, 10 година ми као грађани чекао нешто боље.

Др Шешељ: Ви мислите да је 10 година велики историјски период, грешите.

Водитељ: Па велики је за нечији живот, изузетно. За наш обичан живот.

Др Шешељ: Па, за наш обичан живот, пролетело нам је брзо тих 10 година мук и патње.

Водитељ: Па и за вас је то много 10 година.

Др Шешељ: Јесте, а за српски народ није. Српски народ траје хиљадама година.

Политичке поделе

Водитељ: Добро, и која је цена тог чекања, милиони расељених избеглица, стотине хиљада младих образованих Срба и Црногораца је отишло из земље.

Др Шешељ: Шта значи то Срба и Црногораца, не будите смешни. Чуј, Срба и Црногораца.

Водитељ: Ја питам ово друго.

Др Шешел: Шта питате Срба и Црногораца, као да сте рекли Срба и Херцеговаца, или да сте рекли Срба и Шумадијана. И друго, како сте ви избројали да их је отишло стотине хиљада? И то су глупости, које стотине хиљада?

Водитељ: Постоји нешто што се зове да господин Шешел не признаје црногорску нацију или државу.

Др Шешел: Шта ја имам да признајем или не признајем црногорску нацију? Прво, ко сам ја да могу да признајем неке нације?

Водитељ: Ја бих волела да ми разговарамо.

Др Шешел: Ево, ми разговарамо, али да ово питање разрешимо - ко сам ја да признајем или не признајем црногорску нацију?

Водитељ: Ви сте богами потпредседник Владе Србије.

Др Шешел: Ни од једног потпредседника Владе Србије и ни од једног политичара појединачно не зависи да ли ће нека нација бити призната, или непризната.

Наука утврђује постојање нација

Водитељ: Ви сте део власти Србије, са којом Црна Гора треба да разговара. Врло је битно шта ви мислите о томе.

Др Шешел: Госпођице, нације нико не признаје, нације или постоје, или не постоје. Да ли нека нација постоји, или не постоји, то може да утврди само наука. Са тим политичари немају везе. Никада ниједан озбиљан научник није рекао да постоји црногорска нација. То говоре само будале међу некима који се називају научницима, покварењаци, људи без образа, без части, без поштења.

Ја никада у животу часног човека нисам срео, који је рекао да није Србин, него Црногорац по националности. Често се људи назову Црногорцима и кажу да су Црногорци, али одмах после истакну да то подразумева самим тим што су Црногорци да су Срби, као што сам ја Херцеговац и поносан сам што сам Херцеговац и често кажем - ја сам Херцеговац. Али, то подразумева да сам Србин. Тако вам је са Црногорцима.

Водитељ: А што вас толико то иритира?

Др Шешел: То мене уопште не иритира, не могу да се начудим тој људској глупости и покварењаштву.

Водитељ: Па добро, ја сам већ рекла, ви сте човек који не признаје црногорску нацију. Значи, нешто што постоји, ви не признајете.

Др Шешел: Па то уопште не постоји.
Водитељ: Па добро, има људи који тако сматрају.

Др Шешел: Који то људи сматрају?
Водитељ: Можемо ли ми да се вратимо на ...

Др Шешел: Реците човека од имена који тврди да постоји црногорска нација.

Бекство из отаџбине, питање моралности

Водитељ: Могу ли ја са вама да причам о Србији?

Др Шешел: Хајде да причамо о свему и свачему, али ви сте покренули то питање. Ви сте рекли - Срби и Црногорци. Како то може?

Водитељ: Да, па сте ме онда питали како сам их избројала. Како мислите да вратите те младе људе?

Др Шешел: Да сте рекли Црногорци и остали Срби, хајде де, да сте рекли Срби, а пре свега Црногорци, хајде де, али сте рекли - Срби и Црногорци. Друго, што ми некога да враћамо? Свако има право да живи где хоће. Ми нити смо некога спречавали да оде, нити треба некога на силу да враћамо.

Наше је да опоравимо земљу, да остваримо боље економске и социјалне услове живота и да водимо пропаганду у прилог повратка свих Срба који су било када, или њихових потомака, који су напустили нашу земљу. Да ли ћемо у томе успети, или нећемо, то је друго питање. Али, овде се намеће и питање моралности бежања у одсудном моменту по српски народ и државу.

Водитељ: С обзиром да тај одсудни моменат траје 10 година, дозвољавате

вероватно жељу људи да потраже негде бољи живот.

Др Шешел: Та жеља може бити природна, али у условима кад је отаџбина у опасности, отаџбину не треба напуштати. Не треба се дефинитивно из ње селити. Ја могу да схватим да оде човек, да се запосли у некој земљи која је у бољој економској ситуацији и да заради нешто новца, па да се врати, али да дефинитивно оде, то једноставно не могу да схватим, мада има много и таквих.

Србија крива неспособнима

Водитељ: Значи, ова земља им није пружила нешто што је требало да им пружи, да ли мислите тако?

Др Шешел: Видите, од отаџбине се никада не тражи, отаџбини се даје. Али, многи су се бусали у прса својим великим српством, у Београду се нашли и студирали, покушавали да се пробију, и они који су се пробили, остали су у Београду, добри су Срби, углавном на функционерским позицијама.

Дон Мило Ђукановић: политичко чедо Слободана Милошевића које је изневерило свог политичког родитеља

Роберт Гелбард: "деда мраз" "српске" опозиције

Неки који нису успели, попут Јеврема Брковића, попут Штедимлије пре онога рата, Савића, Марковића, попут Новака Килибарде итд. е, њима је Србија крива што они нису лично били способни. Видите, не постоји никаква тензија у нашој земљи између Србијанаца и Црногораца, тензија пре свега између Црногораца који су успели да се дочепату Београда и оних који то нису успели, а сада је тежња сваког изразитијег интелектуалца међу Црногорцима, као и међу Херцеговцима и међу Босанцима, и међу Шумалинцима, међу Војвођанима, да дођу у Београд, и то је природна тежња.

Опозиција тражила власт без избора

Водитељ: Добро, кад ви кажете, добро, реците ми молим вас, српска опозиција...

Др Шешел: И ви једва чекате да дођете у Београд.

Водитељ: Као луда сам без тог Београда. Задовољна сам ...

Др Шешел: То верујем. Нисам ја рекао да сте незадовољни. И ја много волим Никшић. У мом крају Херцеговине су се певале песме о Никшићу. Сећам се, да ли је то Никола Каровић својевремено певао: "Ој Никшићу у долини Зете, заволех те док још бихах дете".

Ја никада не могу заборавити да је моја мајка пред удају ишла у Никшић да купи неке ствари за девојачку опрему, па чак и неки старински сандук, који се тада носио са девојачком опремом.

Водитељ: Па зашто се онда чудите што ја волим Никшић?

Др Шешел: Па и ја га волим, ја много волим Никшић.

Водитељ: Више него Београд?

Др Шешел: Поготову Рићан изнад Никшића, где је била прва станица у време исељавања мојих предака са Роваца у Херцеговини. Али, Београд је ипак Београд, ја волим и српско Сарајево, ја волим и Требиње, ја волим на крају све српске градове, али Београд је ипак изнад свега тога.

Водитељ: По мом мишљењу - био.

Др Шешел: Био, и опет ће бити.

Водитељ: То значи да није, ако ће опет бити?

Др Шешел: Не значи да није, по мом мишљењу је и сада.

Водитељ: Господине Шешел, српска опозиција тражи изборе на свим нивоима, оно што ви нудите су локални избори ...

Др Шешел: Ми смо српској опозицији нудили изборе летос, а они нису хтели. Они су на митинзима изјављивали да неће изборе, него хоће власт без избора.

Водитељ: Хоће демократске изборе, слободне изборе.

Др Шешел: Не, није тачно, они су тражили власт без избора, они су тражили да им се преда власт па да се онда распишу избори за годину дана. Нисте можда баш верзирани шта се дешавало на српској политичкој сцени летос.

Водитељ: Јесам, али ви причате о експерименталној влади, а то је било у прошлости, ја вас питам за садашњу Владу.

Др Шешел: То није било у прошлости, то је било пре месец-два дана.

Против диктата маргиналних странака

Водитељ: Ви сте говорили о изборним условима, бар донекле као опозиција, и изашли са једним ставом. Значи, дошли смо до избора, е баш сада нећемо о изборима, како сте ви оно рекли.

Др Шешел: Прво, ми хоћемо изборе, а нећемо онда када траже маргиналне политичке странке, а пошто смо ми нудили изборе СПО-у летос, а СПО није хтео, нећемо ваљда сада дозволити да они одређују датум када ће бити избори. Избор свакако мора бити следеће године, и савезних и локалних. А ми не бежимо да буде и републичких.

Што се тиче Српске радикалне странке, ми бисмо желели да се раздвоје избори, локални, савезни и републички. То је наш страначки интерес, бар шест месеци размака. Мислим, када би зрелије размислили, да би то био интерес свих странака, а не бежимо од тога да буду избори у истом дану. Али, ко ће одлучити када ће бити избори - онај ко има већину у Народној скупштини.

Сада они кажу - морају бити избори до Нове године, е сада ћемо им ми доказати да не морају до Нове године. Били су убеђени да је толико незадовољство у народу, да ће власт срушити без избора. Е, ту су се преварили.

Лажне анкете

Водитељ: Па, према свим истраживањима, више од 60% људи у Србији не жели ову власт.

Др Шешел: Ко је то вршио истраживања?

Водитељ: Разноразне агенције.

Др Шешел: Које су то, помените ми једну.

Водитељ: Али је проблем што ...

Др Шешел: Помените ми једну од тих агенција.

Водитељ: Не знам тачно, Партнер ...

Др Шешел: Каква је то агенција? Када је Партнер погодио изборне резултате од када постоји, од 1990. године?

Актуелна власт без алтернативе

Водитељ: Да ли ви мислите да су грађани Србије стварно задовољни? Оно што њима смета је разједињеност опозиције.

Др Шешел: Не, грађани Србије су незадовољни, као и грађани целе СРЈ, али грађани Србије су свесни ко су главни кривци за наше данашње проблеме. Пре свега спољни фактор, али и домаћа власт, нема никакве сумње.

И на крају, грађани Србије су свесни да садашња власт тренутно нема алтернативу, не могу грађани Србије, зато што је садашња власт таква и таква, што су наумили да ту власт обарају, да доведу много горе од те власти.

Водитељ: А како знате да ће бити много гори?

Др Шешел: Па како нису гори, кад служе Американцима, примају њихове налоге, добијају од њих паре да раде против Србије, кад су пета колона.

Паре у џеповима лидера опозиције

Водитељ: А зашто српска опозиција жели да каже да је та помоћ више вербална, него материјална?

Др Шешел: Није, није вербална, него заглави у приватним џеповима, не стигне да се употреби за оно чему је преваходно намењена. Гелбард је избоксовао пред америчким Конгресом 100 милиона долара помоћи за ову и следећу годину српској опозицији.

Водитељ: Али те паре су у ваздуху.

Др Шешел: Нису оне у ваздуху, него заглаве у џепу Ђинђићевом, Батићевом, Свилановићевом, Вука Обрадовића, и не стигну да се употребе за оно чему су намењене. Зашто ми у Србији имамо толико проамеричких странака, 20, 30, можда и више, 40, зашто они нису сви у једној партији, знате ли зашто?

Водитељ: Не знам.

Др Шешел: Зато што би онда америчке паре ишле само преко једног човека, да ли би то био Вук Драшковић, Зоран Ђинђић, овај или онај, свеједно је, свеједно би било и Американцима, лакше би било Американцима, али онда би само тај један човек имао могућност да

краде и да другима пријави много мању количину него што је стварно добио.

Тако се новац краде и кад је реч о овим удружењима грађана, тзв. мировним покретима, независним синдикатима, медијима. Ево, отворено је неки дан овај Цекић, власник Радио индекса, оптужио Верана Матића, власника "Б92", код Верана Матића су ишле америчке паре директно и он је лавовски део узимао себи, а мрвице делио другима. Кад је то изнео Цекић, онда су га избацили из АНЕМ-а, из ове проамеричке мреже, коју финансирају западне тајне службе. Зато има 40 странака, да би свако од њих учествовао у подели.

Водитељ: Па и Монтена радио је чланица АНЕМ-а, па нас нико не финансира, нити видимо те паре.

Др Шешел: Нешто од тих пара је било намењено и вама, да ли су овде све покрали и да ли сте ви нешто добили, па вам није пријављено, то је већ друго питање, то ви сами размотрите, ја у то нећу да улазим. Морали сте добити неке паре, јер је новац био намењен за све чланице АНЕМ-а. Ако заиста нисте до-

били, онда је и вама ускратио те паре Веран Матић.

Можда је неко у име вас и добио, а ви појма немате, постоји и та солушија. Ја нисам упућен, па не бих могао да проценим шта је у вашем конкретном случају у питању.

Медијска ситуација у Србији и Црној Гори

Водитељ: Кад сте већ поменули медије, зашто гушите медије у Србији?

Др Шешел: Који смо медиј угушили?

Водитељ: Па једну чланицу АНЕМ-а.

Др Шешел: Коју, дајте само једну кажите, телевизију или радио.

Водитељ: Па ево, на крају крајева и тај "Б92".

Др Шешел: Прво, "Б92" нисмо угушили. Поставите прво питање - ко је власник "Б92"? Ко је изворни власник? Омладински савез Београда. Та радио станица му је била узурпирана, отета, ниједну самониклу радио и ТВ станицу нисмо угушили. Има их у Србији више од 300, можда и 500, што радио, што ТВ станица.

Погледајте сада медијску ситуацију у Србији и Црној Гори. У Србији има

више од 300 приватних радио и ТВ станица, и оне су најразноликије идеолошке оријентације, од директно прозападних агентура, па до изразито патриотских, читав спектар.

Патриотске радио и ТВ станице

Водитељ: Шта вам то значи - изразито патриотске станице?

Др Шешел: То значи да се супротстављају субверзивним делатностима, да се супротстављају америчким агресивним настргајима итд. да бране свој народ и државу. Погледајте сада ситуацију у Црној Гори.

Водитељ: Могу ли медији и тиме да се баве, или да буду професионални?

Др Шешел: Прво, сваки човек, медиј, свако физичко лице, правно лице, мора да буде патриота, као што је сваки Американац патриота, где год се појави у свету, па су му важни амерички интереси, па чак не сматра уопште понижавајућим ако успут треба неки посао да обави и за своју владу, за њене агентуре итд. Тако треба да буде и код нас.

Друго, погледајте у Црној Гори колико има приватних медија, врло мало, је ли тако? Кад је реч о радио дифузним, изузетно мало. Има пет ТВ станица, је ли тако?

Водитељ: Да, али Црна Гора је мања од Србије 20 пута.

Др Шешел: Добро, 20 пута. Ако наших има 300, а има их бар 500, али ја сада не знам тачан број, али нека је 300, 300 подељено са 20 то је 15.

Водитељ: Добро, толико нас има.

Др Шешел: Добро, има 15. погледајте каква је оријентација тих радио и ТВ станица? Ако се изузме један радио, Радио Светигора...

Водитељ: Монтена радио стално тежи да буде отворен медиј, ја ћу вас подсетити, ви сте пет пута били наш гост.

Др Шешел: Јесте, ви сте бољи и коректнији од других.

Водитељ: Били сте пет пута годишње, можда шест пута.

Др Шешел: Па шта?

Водитељ: Па ја сам и дошла овде да чујем шта ви мислите о свему томе.

Др Шешел: Па добро, ја и говорим своје мишљење, па шта, ја сад треба вама да се извињавам што се моје мишљење вама не свиђа?

Водитељ: Не, ја желим да чујем ваше мишљење.

Др Шешел: Па ја вам говорим своје мишљење, а ви сада истичете да се не слажете са мојим мишљењем, или да вам се не свиђа моје мишљење. Моје мишљење је такво како је, ја га отворено износим. Ваша оријентација је такође сепаратистичка, не толико изразита, као неких других, али такође, ви се залажете за конфедерацију, је ли тако?

Водитељ: Откуда ви знате зашта се ја залажем?

Др Шешел: Ви лично можда и не, нисам вас још пропитивао. Кад завршим овај интервју, можда ћу вас пропитива-

"Спасилац": по сопственој изјави Вук Драшковић је спречио војни пуч у Црној Гори

ти, али ваша радио-станица има такво усмерење.

Водитељ: Можда ћу и ја вас пропитивати, није уопште битно.

Др Шешел: Ваша радио-станица има такво усмерење.

Водитељ: Наша радио станица се труди да буде отворена за све опције у овој земљи, политичке.

Др Шешел: И непристрасна.

Нуспоследица односа Београда и Подгорице

Водитељ: Апсолутно, на нашем радију, као што знате, свако може да изнесе свој став и ја нисам дошла да промовишем радио, него да вас питам - зар није боље имати професионални медиј, некакав, него тај што ви кажете патриотски?

Др Шешел: Треба имати слободу медија. Е, зашто не може редакција листа "Дан" да има своју радио-станицу?

Водитељ: Па вероватно немају пара.

Др Шешел: Немају пара, а колико ја знам, забранили су им ту радио станицу.

Водитељ: Мислите на радио "Д"?

Др Шешел: То је радио "Дан", колико ја знам, то је иста редакција, можда нисам добро упућен, али ево, забрањен је радио "Д", зашто је забрањен?

Водитељ: Зашто су имали само дозволу Савезног министарства за информисање.

Др Шешел: А што им нису дали дозволу Републичког министарства за информисање?

Водитељ: Стварно не знам.

Др Шешел: А како је потребно по нашем Уставу?

Водитељ: Па на савезном нивоу.

Др Шешел: И сада сви они који признају савезну власт треба да буду санкционисани?

Водитељ: То је лично моје мишљење, не би требало да буде.

Др Шешел: Добили су дозволу од Савезног министарства и онда сепаратистички оријентисана власт федералне јединице им ту дозволу негира. А ви сте сви морали да имате дозволу од Савезног министарства за телекомуникације, нисте је ни тражили, је ли тако? Јесте ли тражили, јесте ли добили?

Водитељ: Мислим да нисмо.

Др Шешел: Нисте добили? Колико ја знам, сви су добили који су тражили на прошлом конкурс. На прсте се могу пребројати они који нису добили, и то нису добили они који нису имали ни опрему, ни могућност да емитују, него су пријавили као фирму, да им се да фреквенција, па ако једнога дана буду могли да је имају.

Водитељ: То је заиста једна мала нуспоследица односа између Београда и Подгорице.

Др Шешел: Колико ја знам само је из радио Пљеваља стигла пријава на конкурс Савезног министарства, и радио Пљеваља су добили, колико ја знам, можда сад грешим, можда је још неко послао, нисам до краја упознат са тим.

Скупштинска већина формира Владу

Водитељ: Ја вам кажем да је то само једна нуспоследица, што и ви одлично знате, него оно што мене чуди, с обзиром на наш последњи разговор који смо овде имали о ситуацији у Србији, тада сте ви истицали да се залажете за то да Црна Гора добије своје мандате у Већу република и да се залажете за то да мандатар буде из Црне Горе.

Ако сте желели, као председник једне веома утицајне партије у Србији, да дође до нормализације односа, па између осталог и ових медијских чарки, зашто се нисте залагали, а били сте у позицији, да рецимо мандатар Савезне владе буде члан ове коалиције "Да живимо

ности, а извршну власт формира искључиво скупштинска већина, и док постоји скупштинска већина, која подупире извршну власт, извршна власт је и легална и легитимна. Ја сам за то да мандатар буде из Црне Горе, али може да буде и Душко Секулић, зашто да не, или Небојша Величковић?

Водитељ: Да ли ће Црна Гора да одлучи?

Др Шешел: Е неће Црна Гора да одлучи, него Савезна скупштина одлучује. Е ту је проблем, што газите Устав или не читате Устав. Устав нигде не каже да Црна Гора о томе одлучује, Устав каже да одлучују оба већа Савезне скупштине, апсолутном већином гласова.

Не може Савезна скупштина своје уставно право и своју уставну надлежност

Подела на Мила и Момира данас највише смета црногорској политичкој сцени

боље".

Др Шешел: А што би био члан коалиције "Да живимо боље"? Ја се и даље залажем да у овом мандату председник Савезне владе буде из Црне Горе, ја се и даље залажем да Црна Гора има своје посланике у Већу република, али Црна Гора као целина, а не актуелна власт у Црној Гори. Они су хтели да посланици актуелне власти буду једини репрезентанти Црне Горе у Савезној држави.

Водитељ: Па добро, и ваше три партије...

Др Шешел: Није истина, из Србије су радикали, социјалисти, јуловци и СПО.

Водитељ: Али у владајућим структурама.

Др Шешел: Којим владајућим структурама?

Водитељ: Што не значи да су обухваћене све партије у Србији.

Др Шешел: Прво, једно је извршна власт, друго је парламент. У парламенту све иде на принципу пропорционал-

да пренесе на Републичку владу било које федералне јединице.

Србија не крши Устав

Водитељ: Мислите да Србија не крши Устав? Србија свој Устав није усагласила са савезним.

Др Шешел: Прво, Србија не крши Устав, али у Србији има елемената кршења Устава. Лично сматрам да је требало одавно усагласити републички Устав Србије са савезним. Писао сам прошле године у Великој Србији текст о томе и изнео конкретне ствари које се морају усаглашавати, али оно што у Уставу Србије није у сагласности са савезним Уставом, не примењује се.

Друго, Уставни суд, Савезни уставни суд је оспорио уставност Републичког закона Црне Горе о избору посланика за Веће република. Он је јуче оспорио уставност Републичког закона Србије.

Морају и један и други закон да се мењају.

Водитељ: Хоћете рећи да је Савезни уставни суд независна судска инстанца у земљи?

Др Шешел: По Уставу мора да буде независна судска инстанца.

Водитељ: Ми знамо да мора, да ли је?
Др Шешел: Ја мислим да јесте. Одлуке у Савезном уставном суду се доносе већином гласова. Јуче је ова одлука донета са 6:1.

Водитељ: Обично се те одлуке све тако доносе.

Др Шешел: Молим вас, само је један судија гласао против. Значи, тројица судија из Србије и тројица из Црне Горе су гласала за, за проглашење конкретне србијанског закона неуставним.

Повратак војске и полиције на Косово и Метохију

Водитељ: Господине Шешел, реците ми како Влада Србије мисли да врати своје грађане на Косово? Како ћете решити тај велики проблем? Да ли сматрате да Република Србија има суверенитет над Косовом?

Др Шешел: Суверенитет Србије и СР Југославија на Косову и Метохији је негиран, доведен у питање Резолуцијом Савета безбедности и размештањем окупаторских трупа, и наш је основни циљ да на Косову и Метохију вратимо пре свега нашу војску и полицију, а тај ћемо циљ постићи укључивањем у Савез са Русијом и Белорусијом.

Водитељ: Членици Војске Југославије у последње време стално то најављују, мада по Споразуму који сте потписали у Куманову, оно што је планирано да се врати на Косово, то је неколико стотина људи.

Др Шешел: Па то су две различите ствари, они најављују да ће се вратити оно што је потписано по Споразуму, Американци не поштују ни тај споразум, али ја кажем о потпуном повратку наше војске и полиције и одласку НАТО трупа. Да је могуће, тек кад постанемо пуноправни члан Савеза Русије и Белорусије.

Водитељ: Решите ми, с обзиром да је Српска радикална странка део свог програма, веома важног, базирала на Косову, да ли мислите да сте изгубили поверење народа, с обзиром на ову ситуацију?

Др Шешел: Ја мислим да нема никаквог разлога да изгубимо поверење народа, јер смо учинили све што је у нашој моћи да се бране Косово и Метохија и једина смо политичка партија која је гласала против уласка НАТО трупа на Косово и Метохију.

Водитељ: Што није спречен улазак на Косово и Метохију?

Др Шешел: Па нисмо имали већину у Народној скупштини, не можемо ми мимо Народне скупштине, било је гласање, јавно гласање.

Све школе, свој српској деци

Водитељ: Да ли је тачна одлука републичког министра просвете, који је забранио малишанима са Косова да се уписују у школе у Београду, или у централној Србији, него у јужним крајевима?

Др Шешел: Ту формалне одлуке није било, било је неких лоших тумачења, какво је њихово порекло, ја конкретно не знам. Чим смо то сазнали, водили смо разговоре у Влади Србије и спречили такве појаве у пракси. Деца Срба избеглих са Косова и Метохије могу да се упишу у било коју школу у Србији.

Водитељ: А како ће те решити сам проблем тих избеглица са Косова, то је 200.000 људи?

Др Шешел: Решавамо их тешко, али решавамо. Има их још који су у колективном смештају, неки су код родбине, пријатеља.

Водитељ: Када група тих избеглица крене пут Београда, онда их зауставља милиција, зашто?

Др Шешел: Прво, милиција не забрањује било коме да дође у Београд, па није ни вама забранила, полиција интервенише само када неко непријављеном јавном демонстрацијом омета јавни саобраћај, ако се скупи група људи из некога града и покуша да крене за Београд, крчећи уз то јавни саобраћај, а да су сви они дошли појединачно у Београд, и овде пријавили демонстрације, нико их не би спречавао. Полиција само води рачуна да се поштује закон. Чему ово питање - да ли је требало и вама забранити?

Водитељ: Па ви ми кажете.

Др Шешел: Па ја вам кажем да се нико не забрањује слобода кретања.

Водитељ: Па то се подразумева.

Др Шешел: Подразумева се, али да сте ви кренули и носили са собом, вукли са собом нешто што би затворило пут од Пријеполја до Београда, нормално да би интервенисала полиција и не бисте онда могли да кажете - ево спречава вас полиција да уђете из Црне Горе у Србију.

Кад нормално дођете у Србију, немате никаквих проблема. Као што се и ја надам да немам никаквих проблема у Црној Гори, кад нормално дођем, мада сам некада имао.

Водитељ: Некад сте имали, сада немате. Решите ми да ли је Војска Југославије, односно врх Војске Југославије, партијска хелија ЈУЛ-а?

Др Шешел: Не, сигурно није партијска хелија ЈУЛ-а, не бих се могао заклети да ниједан генерал није члан неке политичке партије, али кад би се сазнало за било кога да је заиста члан неке политичке партије, први бих тражио његово аутоматско пензионисање.

Егзибиције Вука манитога

Водитељ: Да ли сте били упознати са оним што је изјавио Вук Драшковић, да је током НАТО напада на Југославију спреман својеврсни војни пуч у Црној Гори?

Др Шешел: Вук Драшковић је то мало другачије изјавио, он је рекао да је војни пуч спреман на седници Савезне владе, а да га је он спречио. Вук Драшковић је један наркоман, потпуно полудео човек, и нико у Црној Гори у то није поверовао. Ни власт у Црној Гори. Свима је то било смешно, али им је било корисно да се јавно лансира, пласира, и да се поводом тога нека друга питања потежу.

Да је то неко смишљао, не би ваљда ишао пред тридесет људи на Савезну владу, да то удара на сва звона. И друго, тај који је водио разговор на црногорској телевизији са Драшковићем, зашто га није питао - има ли неки нарт те уредбе? Све о чему се расправља на Савезној влади, као и на републичким владама, претходно мора имати писану форму. Прво, стенограм није писана форма нечега што се припрема за седницу.

Измисљени стенограми

Водитељ: Вук Драшковић се позивао на стенограме, у којима је наводно то потврђено.

Др Шешел: Прво, он је као потпредседник Савезне владе у то време имао увида у све стенограме, могао је да копира све стенограме, као што ја могу да копирам сваки стенограм Републичке владе и као што Томислав Николић може да копира сваки стенограм Савезне владе.

Друго, Драшковић се тога сетио три - четири месеца након што се то наводно десило. Па не мислите ваљда да Драшковић не би то лансирао на сва звона у оном тренутку кад је избачен из Савезне владе, на онако понижавајући начин, да је то заиста истина? Не мислите ваљда да неко луд има у овој земљи, који би, кад би спремао такву акцију, кад би уопште спремао, у њу укључио Вука Драшковића или упознао Вука Драшковића да се то спрема? Па то ни Ђинђић не би урадио, кад он спрема неку акцију, било какве врсте.

Водитељ: А што не би Вук?

Др Шешел: Па зато што сви знају ко је и какав је Вук Драшковић.

Анализа "атентата" на Вука Драшковића

Водитељ: А ко је онда желео његову смрт, ако је он тако безочан?

Др Шешел: Е, то је друго питање. Ту сада треба направити једну логичну анализу. Кома највише Вук Драшковић смета данас? Смета ли српским радикалима, шта ви мислите?

Водитељ: Ја то вас питам.

Др Шешел: Некада је и сметао, 1991, 1992, тад смо се разишли, кад још све ствари нису биле јасне, кад наше странке нису имале довољно диференцирану политичку позицију и тд. Данас радикалима уопште не смета, нити он преклапа наше бирачко тело, нити ми његово.

Да ли Вук Драшковић смета социјалистима - апсолутно не смета. Нема тог социјалистичког гласача, који би

Устав СР Југославије не дозвољава отцепљење федералних јединица

сутра рекао - е нећу више да гласам за социјалисте, гласаћу за Драшковића. Може да каже - нећу да гласам за социјалисте, гласаћу за радикале, или нећу да гласам за социјалисте, гласаћу за ЈУЛ, јер су они већи левичари. Можете ли замислити некога који каже - е сада више нећу за њих, гласаћу за Драшковића.

Чак можда има неко ко би рекао - нећу за њих, хоћу за Ђинђића, сит сам свега, и шта ја знам. Можете ли замислити неког гласача ЈУЛ-а који би рекао - е нећу више за ЈУЛ, хоћу за Драшковића? Мислим да не можете. Шта би се десило да је Драшковић погинуо, не дај боже?

Шта би се десило са његовом странком - она би се распала, поделила би се у неколико група, оне би брзо нестале и припојиле се другим странкама. Ко би придобио то гласачко тело? Оно би по природи ствари пре свега отишло према Ђинђићу, и према још неким проамеричким странкама.

Друго, ми из владајућих партија имамо интерес да чувамо Драшковића као малу воде на длану.

Водитељ: Што?

Др Шешел: Јер је он нама најкориснији. Не дај боже да Драшковић нестане са српске политичке сцене, онда би се можда неко озбиљан појавио на његовом месту и водио такву прозападну политику. Онда би можда било могуће уједињавање опозиције, онда би можда било могуће да опозиционе коалиције дуже потрају.

Док је Драшковић присутан, нити има озбиљних разговора у опозицији, нити неко може са њим стварати озбиљну коалицију, нити неко може синхронизовати опозиционе политичке акције, нити их неко може на нормалан начин артикулисати, нити неко народ може убедити да постоји алтернатива садашњој власти.

Водитељ: Па добро, то ћемо видети на изборима.

Др Шешел: Па видећемо на изборима, све ћемо ми ово видети на изборима, а зашто ми то сада говорите? Наравно да ћемо видети, онда, која је сврха нашег разговора? Ја износим мишљење. Ја вам

износим неке процене пре избора, до сада су увек биле тачне.

Параноје Зорана Ђинђића

Водитељ: Па реците ми, ево сада је Зоран Ђинђић нешто изјавио, да има податке да се на њега спрема атентант.

Др Шешел: Ђинђић је то и зимус изјављивао, пролетос у Црној Гори. Ко би сада спрема атентант на Ђинђића, коме Ђинђић смета? Да је то изјављивао летос, кад је мислио да је на врхунцу моћи, популарности, да може да сруши власт на улици, па да му се и поверује.

Сада, кад му је све пропало, кад му се по пар стотина људи појави на митинзима, када нема никаквог ауторитета, коме он сада смета? Сада морамо и Ђинђића да чувамо. Недај боже да он оде, можда би се неко способнији и паметнији од њега појавио, па нас упропастио.

Водитељ: Врло сте самоуверени.

Др Шешел: Да, нама највише одговарају овакви неспособни лидери опозиције, као што вама одговара Килибарда.

Водитељ: Ко ме - вама, мени?

Др Шешел: Вама који сте сепаратистички усмерени, јер је 8-9 година замајавао српско бирачко тело, представљао се као искрени и убеђени српски патриота, а онда окренуо бурак наопако и сада је један од највећих српских издајника, попут Додика, попут Биљане Плавшић.

Водитељ: Зар није очигледно да би морали да разговарамо да ли би ви ...

Др Шешел: Газите, Килибарда је 1992. године поставио питање, отворено, јавно у Бијељини - што нисте порушили ове памије. Килибарда је давао небулозне изјаве које никада нисте из мојих уста могли да чујете.

Водитељ: Добро, и ви сте причали, не знам, да ћете гађати Рим, да ћемо не знам ни ја шта ... да направимо.

Др Шешел: Прво, ја сам претио суседним земљама, то је тачно, које учествују у агресији на нашу земљу, али никада се нисам залагао да се руше било цркве, било цамије. Никада то нисте могли из мојих уста да чујете. Никада се нисам залагао да се убијају цивили, да

се шиканирају цивили итд. Никада то из мојих уста нисте могли да чујете. А, то је Килибарда радио. То је Биљана Плавшић радила.

НАТО бомбе убијале Шиптаре

Водитељ: Цивили су изгледа највеће жртве свих ових наших ратова. Шта мислите који ...

Др Шешел: Цивили су увек, у свим ратовима, били највеће жртве.

Водитељ: Шта мислите ко је побио оне цивиле у Косову, на чијој се ... налазе.

Др Шешел: Који су то цивили?

Водитељ: Албански.

Др Шешел: Колико их има?

Водитељ: Па, према саопштењу хашког трибунала, према саопштењу ... организација до сада је пронађено 400 гробница.

Др Шешел: То није истина. Пронађено је мање од 200 и о томе отворено пише америчка штампа. Неки дан је "Њујорк тајмс" објавио, мање од 200 је нађено мртвих Албанаца, а у току рата су са Запада говорили да их има десетине хиљада. Где су? Нема их.

Друго, можда има понеки цивил али су ретки. Убијани су терористи а цивили су гинули пре свега од НАТО бомбардовања и сада су на Западу у паници и не могу да оправдају агресију. Десет пута је више људи изгинуло од НАТО бомби него у обрачуна са нашом војском и полицијом на Косову и Метохији.

Дијалог суштина политичког процеса

Водитељ: Ви 25. идете на Свети Стефан на разговоре са делегацијом ДПС-а. У ком својству идете тамо? Као председник радикала или као представника српске Владе?

Др Шешел: Идем као председник Српске радикалне странке, јер су то међустранички разговори.

Водитељ: Какав ћете став заузети поводом питања платформе?

Др Шешел: Прво, имам много тога да кажем критикујући платформу, али сам присталица дијалога. Хоћу да разговарам о свему, о сваком покренутом питању. Што би се рекло - без длаке на језику. Као што очекујем од мојих саговорника да кажу све што заиста мисле.

Нама је потребан дијалог и међу најнепомирљивијим политичким противницима. Дијалог је суштина политичког процеса, али коначна решења свих политичких проблема могу се једино тражити кроз демократске изборе.

Водитељ: Можете ли нешто конкретно рећи - какав ћете став заузети ...

Др Шешел: Не могу, јер ако ћу ја унапред ...

Водитељ: Да ли ћете да одбијете ту платформу, без обзира што ћете да разговарате. Да ли сте ...

Др Шешел: Прво, јавност зна да та платформа, онаква каква је сада, није

прихватљива за Српску радикалну странку. Ми смо то овде отворено говорили.

Водитељ: Добро, шта је то што је неприхватљиво.

Др Шешел: Ми смо против конфедерализације савезне државе. Ми смо за јачање федерације.

Водитељ: Е па онда су ти разговори унапред осуђени на пропаст.

Др Шешел: А шта ви очекујете од таквих разговора, да једна таква сесија може да нађе решење свих проблема. Мислим да те разговре треба наставити, да ће они дуже време трајати.

Да се искристалишу све могуће опције и да свако схвати с каквом снагом располаже, шта је реално а шта није реално. Оваква платформа каква је сада апсолутно је нереална и неспроводива.

Водитељ: Ево, СНП има замерку што ДПС уопште разговара, прво са партијама у Србији, него са њима вас чак је и Предраг Булатовић, ако се не варам, пре два-три дана позвао да одустанете од концепта Велике Србије.

Др Шешел: То је мени смешно. И једно и друго. Што има конкурентска партија да својој љутој конкуренцији сугерише с ким ће прво разговарати. И, друго, шта вреди њима Предраг Булатовић да сугерише какав ће бити програм Српске радикалне странке. На оваквом програму Српска радикална странка је добила милион и двеста хиљада гласача.

И, друго, наша странка никада није мењала свој програм од оснивања до данас. Па, нека се запита Предраг Булатовић какве је он програмске концепције заступао. Питање је и какве сада заступа. Шта он има вама да сугерише. Суштина нашег програма је велика Србија, а његова сугестија је као када би нам рекао - а што ви радикали не бисте распустили странку. Или - што ви радикали не бисте нестали са политичке сцене. Или - што ви радикали не извршите колективно самоубиство.

Ето, толико има логике у таквој његовој изјави. То су небулозе. Као да ја њему саветујем шта треба да ради. Шта ме брига. И, он нам је конкуренција. Ми само желимо једну ствар. Желимо да разбијемо политички биполаризам у Црној Гори. Желимо да разбијемо у свести људи поделу на то да ли су за Мила или Момира. Мислим да то данас највише смета црногорској политичкој сцени.

Водитељ: Да, као што у Србији - јесу ли за или против Милошевића.

Др Шешел: И то је лоше. Шта то значи - за или против Милошевића. Свака странка треба да има свој неки идентитет по коме је препознатљива у јавности.

Водитељ: Ми причамо о народу.

Др Шешел: И који чува.

Радне дозволе за "Црногорце"

Водитељ: Морам да променим, 75 минута смо већ потрошили. Имам још нешто да вас питам. Реците ми зашто ваш потпредседник странке стално нешто прети Црној Гори.

Господин Николић недавно је изјавио да ће у случају отцепљења Црне Горе Црногорцима у Србији увести радне дозволе, визе шта ли, зашто би то радили својим грађанима. Они су грађани ...

Др Шешел: Прво, Томислав Николић ништа не прети Црној Гори. Друго, ако би се Црна Гора отцепила сви грађани који имају црногорско држављанство били би странци у Србији. А у свету нигде странац не може да добије запослење ако нема радну визу и регулисан уредно боравак.

Да ли је тако? То је једна природна последица коју треба имати у виду. Црногорци који су држављани Србије таквих проблема не би имали. Али је много више Црногораца у Србији који су држављани Црне Горе, што значи да су рођени у Црној Гори па су дошли у Србију, него оних који имају држављанство Србије. Ту би се створио страشان проблем.

Отцепљење и грађански рат

Водитељ: Реците ми - уколико црногорска власт распише референдум, о чему се такође много говори али нема назнака да ће до њега доћи, дакле уколико распише референдум о државно-правном статусу Црне Горе и уколико се гра-

ђани из Црне Горе одлуче за ту евентуалну самосталност, какав ће став заузети српски радикали ...

Др Шешел: Српска радикална странка је категорички против тога. Ми смо против референдума и ми смо против отцепљења. Ми ћемо јавно саопштити своје ставове. Ми ништа не претимо Црној Гори.

Постоје обавезе савезне државе, и наш савезни устав не дозвољава отцепљење федералних јединица. Наравно, власт у Црној Гори треба да води рачуна о реакцији сопственог народа. Народ у Црној Гори је апсолутно против отцепљења. Без обзира на све режиране, прорежимске анкете јавног мњења. Лично мислим да отцепљење Црне Горе без крвавог рата није могуће.

Водитељ: Мислите унутар Црне Горе или ...

Др Шешел: Унутар Црне Горе. А мислим да би тај рат можда изазвао и нову војну интервенцију НАТО-а, што би га додатно компликовало и учинило још крвавијим. То је једна страшна опасност. Даље, под претпоставком и да успе отцепљење Црне Горе шта би се онда дешавало. Онда би најистакнутији српски патриоти из Црне Горе настојали да се исеље у Србију.

Велики део муслимана из Новог Пазара, Сјенице и Тутина настојао да са њи-

Доларски милијардер, Владан Батић:
Демохришћанска странка (група 18) има укупно 18 чланова, већином атеиста

ма мења куће и станове и да се пресели у Бијело Поље, Пљевља, и тај појас за који су муслимани највише заинтересовани, Беране итд. Дошло би до једног спонтаног померања становништва. Црна Гора би за извесно време остала без српске већине становништва. Превагнули би муслимани и Шиптари. Црна Гора би изгубила српски идентитет и онда би се претворила у неку природну везу између Албаније и муслиманске Босне и Херцеговине.

Није случајно што су Американци и у време дејтонског споразума инсистирали да се прихвати Изетбеговићев захтев да енклава Горажде остане у саставу босанско-херцеговачке федерације. Енклава Горажде је ојачана врло широким територијалним коридором. На том месту и Американци и муслимани планирају спајање Санцака са муслиманско хрватском федерацијом и даље зелену трансферзалу према Албанији.

Водитељ: Добро, али када то кажете ...

Др Шешел: Американци још нису за ту опшију, тренутно још нису. Сматрају да је то прерано. Американци сматрају да нас треба претходно још испрљивати и заоштравати унутрашње односе а када буду мислили да је зрело да се у то упусте онда ће они кренути свим силама. Ако у томе успеју то ће значити крај Црне Горе.

Територијални етнички коридор

Водитељ: Веза између Албаније, веза између Албаније и Босне, Црна Гора стоји ту вековима, шта је онда то сад ... шта ...

Др Шешел: То што нешто стоји вековима ништа не значи.

Водитељ: Није, него на шта сте мислили, веза између Албаније и Босне. Она иначе ...

Др Шешел: Територијални етнички коридор. Почео сам да вам говорим. Ту би се почео одвијати природан процес, демографски.

Водитељ: Да, да уз Санцак са ...

Др Шешел: Најистакнутије српске патриоте би настојале да се иселе. Многи су већ под жестоком ударом режима. Многи већ не могу да добију посао, шиканирани су, отпуштани итд. Они би бежали у Србију. Највећи број би настајао са муслиманима из србијанског дела Санцака, Новог Пазара, Сјенице и Тутина да мења куће и станове.

Тај процес би из Сарајева био подржан. Изетбеговић сада по сваку цену покушава да спречи иселјавање муслимана из Новог Пазара у босанско-херцеговачку федерацију. Јер, он са њима има друге планове.

Ирационалност Милице Пејановић

Водитељ: Реците ми како сте примили информацију да Милица Пејановић неће да разговара са вама, да неће ни да седи за истим столом.

Др Шешел: У први тренутак ми је било чудно а онда смешно. Тако је некако неартикулисано ирационално реаговала као да сам јој, не дај Боже, нудио љубав. Шта то значи да седи са мном, и то за истим столом. Не могу то уопште да разумем. Шта би она на крају крајева и седела са мном. Са мном треба да седе политичари.

Неко ко даје такву изјаву са политиком нема никакве везе. Дијалог се и води са политичким противницима. Шта има да водите дијалог са истомишљеницима. То је бесмислено.

Водитељ: Можда на самом крају да ми кажете с обзиром да је то нормално да ...

Др Шешел: То је унутрашња ствар Демократске партије социјалиста. Ја се у то не мешам ...

Водитељ: ... партије када разговарају иду са два крајње поларизована става. То је тако нормално. Реците ми нешто што ми се чини пуно озбиљније - како мислите да сви заједно нормализујете односе између Србије и Црне Горе. Да ли они уопште могу да се доведу у некакав ред?

Др Шешел: Мислим да могу ...

Водитељ: Уз обострано поштовање Устава и једне ...

Др Шешел: Морамо сви да се држимо Устава ...

Водитељ: ... уз функционисање некакве заједнице.

Др Шешел: Ако треба да се мења Устав онда се он може мењати само по оном поступку који Устав прописује.

То је једини начин да се мења Устав. То је једини начин да се мењају у институционалном смислу односи у савезној држави. Све остало не може да прође.

Водитељ: И даље је Југославија.

Др Шешел: И даље је Југославија, осим ако се можда договоримо да променимо назив. Било би можда добро да се федерална држава Србије и Црне Горе назове федерација - Велика Србија. Што се смејете.

Водитељ: Па смешан ми је назив.

Др Шешел: Шта вам је смешно?

Водитељ: Реците ми, да ли мислите да грађани Србије то желе. Да ли они уопште желе Црну Гору ...

Др Шешел: То желе и грађани Србије и грађани Црне Горе.

Водитељ: А што нијесте онда провели референдум па питали грађане Србије да ли желе заједницу с Црном Гором уопште.

Др Шешел: Пазите, ко год проводи референдум ...

Водитељ: Испитује народну вољу.

Др Шешел: Не.

Водитељ: Него?

Др Шешел: Него унапред испланира резултате тог референдума. Ко референдум може да контролише. Није референдум исто што и избори, па свака странка има своје контролоре, своје посматраче, па и тада промакне много фалсификовања, много подметања итд. Референдум спроводи искључиво онај ко га је заказао. Само се једном десило у модерној европској историји да је онај ко је заказао референдум и изгубио.

То је било у време Де Гола, 1948. године, када је поставио питање локалне самоуправе у Француској. Изгубио је референдум. Де Гол је био политичар тог формата да се није упуштао у фалсификовање резултата референдума, а по мом личном мишљењу, с обзиром да сам се бавио и тим периодом француске историје, да је желео да нађе неки елегантан начин да напусти власт и да делује као нека уверљива млада, јер је био изразито сујетан човек. Дакле, одлази јер га Француска на крају крајева није ни заслуживала.

Водитељ: Да ли ви дајете овој власти још дуго времена ...

Др Шешел: Којој власти?

Водитељ: Актуелној. Савезној. Ви нисте поборник мишљења да ће економски моменат и изузетно лоше стање у земљи утицати на њен силазак.

Др Шешел: Не. Ова власт би могла да се промени ако дође до неког новог коалиционог договора међу политичким странкама на савезном нивоу или после следећих избора. Следеће године имамо изборе за Савезну скупштину.

Водитељ: А, ово - до краја године, захтеви опозиције, да ли то нешто значи?

Др Шешел: Рекао сам на почетку разговора да од тога нема ништа, да је то неозбиљно.

Здравствени билтен

Водитељ: Господине Шешел, мени је жао што сте болесни, мада ми је драго што сте прихватили ...

Др Шешел: Зар вам делујем болесно?

Водитељ: Знам да сте прехлађени.

Др Шешел: Ја сам промукао, али не осећам се болесно.

Водитељ: Кашљете.

Др Шешел: Кашљем, али да сам болестан не бих прихватио разговор.

Водитељ: У сваком случају, мени је драго што смо разговарали, мада те везе, пасоши, видим ... нити ме ко зауставља, надам се да то никада неће бити.

Др Шешел: Значи, надате се да ће остати заједничка држава.

Водитељ: Не, него се надам да до тог неће доћи. А шта ће бити...

Др Шешел: А ако нам се распадне заједничка држава онда је нешто најприродније успостављање виза, значи онда би вам требао пасош да дођете из Црне Горе у Београд.

Водитељ: Ви би ми ваљда гарантовали ...

Др Шешел: Не бих вам ја ништа гарантовао. То би све било по прописима, постоји царинска служба, полицијска контрола на границама итд. П

Водитељ: О томе се размишља или...

Др Шешел: Не размишља се уопште о томе него вам ја говорим шта би била природна последица. Да не дај Боже дође до отцепљења.

Водитељ: У сваком случају, захваљујем вам се што сте били гост Монтена радија.

Др Шешел: Било ми је задовољство.

ЈЕДАН СМО НАРОД

Федерација оваква каква јесте, заснована на принципима Жабљачког устава, створена је као уступак црногорском руководству, а не по жељи српских радикала. Према броју посланика у оба већа Савезне скупштине, Црна Гора је равноправна са другом федералном јединицом. Срби и Црногорци су један народ, једна крв, имају исто порекло, исту веру, исти језик. У Србији тренутно живи још једна Црна Гора, и о томе би режим Мила Ђукановића морао да води рачуна при повлачењу будућих потеза

Водитељ: Добро вече поштовани гледаоци, ово је контакт програм Телевизије Скај сат. На почетку, наравно, извињење због кашњења, али верујте није до нас. Гост у нашем студију није господин Шешел, како смо то најавили, већ господин Томислав Николић, заменик председника Српске радикалне странке.

Господине Николићу добро вече и објашњење и образложење - зашто кашњење и зашто замена?

Томислав Николић: Објашњење је кратко. Требало је да Војислав Шешел предводи делегацију која ће сутра разговарати са делегацијом ДПС, међутим, он ме је позвао из Чачка да одмах пођем према манастиру Милешеви, пошто због породичних проблема мора да се врати у Београд. То је пореметило наш пут и ја сам мало закаснио на вашу емисију.

Водитељ: Значи ли то да господин Шешел неће бити ни на преговорима са Демократском партијом социјалиста?

Николић: Да, али делегација је дошла скоро у истом саставу, изузев председника, дошао је заменик председника.

Време је за разговор

Водитељ: Многа питања су већ притигла у нашу редакцију, ми ћемо их, наравно, уместо господину Шешелу, поставити господину Николићу и од овог момента ви даље можете питати господина Николића све што желите путем телефона 088/592-45 и 58-602. Пожурите, јер је вријеме за ову емисију предвиђено до 21 сат.

На почетку, наравно, оно што је најактуелније због чега уосталом и јесте у Црној Гори: Платформа. Став Српске радикалне странке о црногорској Платформи.

Николић: Ми нисмо дошли да разговарамо о било каквој Платформи, дошли смо да разговарамо о односима Србије и Црне Горе, о односима у федерацији, о томе хоћемо ли моћи да изађемо из кризе у којој се савезна држава налази, хоће ли заједничка држава Србије и Црне Горе моћи да функционише или не. Свако има неку своју платформу и инсистирање само на једној платформи никада неће довести до резултата. Ја имам страначке инструкције, страначки програм, врло добро познајем прили-

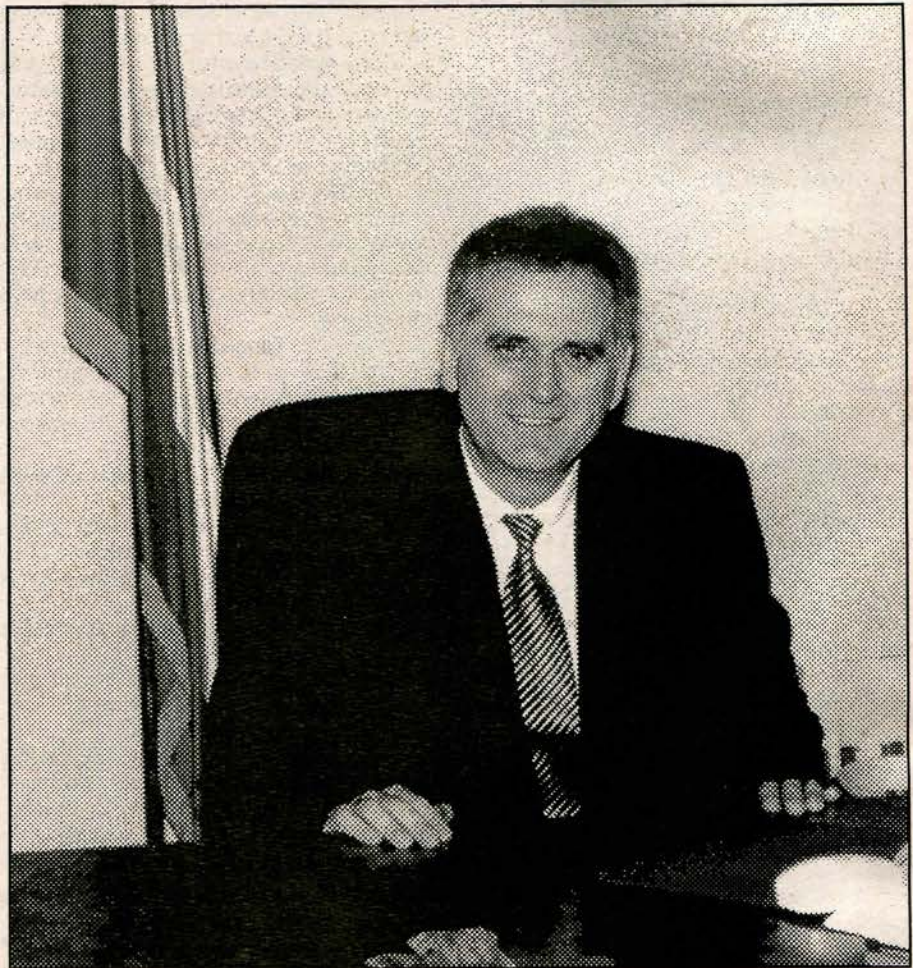
ке у СР Југославији, познајем Устав СР Југославије, знам и платформу ДПС-а, дакле, сутра ћемо моћи о свему да разговарамо. Мислим да је време да разговарамо и Српска радикална странка никада није ни бежала од разговора.

Водитељ: Зашто се, ипак, чекало овако дуго?

Николић: Морате да питате другу страну. Ја сам и вечерас, путујући, слушао дневник црногорског радија и чуо да је овај разговор заказан на инсистирање Српске радикалне странке, то тврде и званични државни органи Црне Горе. То није тачно, ми смо добили позив

од ДПС-а. Најпре телефонски, пре 20-так дана, а онда и писмени позив да разговарамо.

Зашто се чекало? Ми смо били опозициона странка у Савезној Републици Југославији до пре два месеца, и све је текло мимо нас. Функционисање савезне државе увек је зависило од односа између СПС-а и ДПС-а. Ми, српски радикали, са ДПС-ом никада нисмо имали добре односе. Политички добре односе. Ми се као људи познајемо, ценимо, били смо и колеге и у скупштинским клубовима, али непрекидно, од конституисања Савезне Републике Југославије, ДПС

Емотивно везан за опстанак заједничке државе: потпредседник Савезне владе, Томислав Николић

је била владајућа странка у савезној држави, у Савезном парламенту, а ми смо били опозициона странка.

Водитељ: Ви сте сада владајућа странка?

Томислав Николић: Ми смо били на супротстављеним странама. Сада ДПС игнорише постојање и Савезног парламента и савезне државе, а ми смо једна од странака из коалиције које имају већину у Савезном парламенту у оба већа, и то нас опет наводи на то да не можемо да имамо добре односе. Власт и опо-

Водитељ: Питам вас, ми знамо њихове аргументе.

Томислав Николић: Једино они знају зашто је не признају, ја могу да коментаришем њихову аргументацију, и боље би било да ме питате шта мислим о томе.

Водитељ: Мене занима ваша аргументација.

Томислав Николић: Ако би неко требало да не признаје савезну државу, следећи свој програм, онда би то требало да буде Српска радикална странка.

Оспораван од дела (групе) грађана своје федералне јединице: савезни премијер Момир Булатовић

зиција, по правилу, немају добре односе. Не мислим ту на људске, мислим на политичке односе. Зато се и делимо у политичке странке, зато постоје власт и опозиција. Међутим, ти односи не треба да буду непријатељство, треба да буду онакви, како се барем вербално ми изјашњавамо као демократе, као људи који ће државе у којима су на власти водити демократски, да никоме не фали ни длака са главе, зато што није на власти, или зато што није уз политичку странку која је на власти.

ДПС не признаје Устав који је створила

Водитељ: Зашто, по вашем мишљењу, Демократска партија социјалиста не признаје савезне органе?

Томислав Николић: Да бисмо то знали морамо да разговарамо, то је очигледно. Ја бих волео да ви Демократску партију социјалиста питате зашто не признаје савезну државу.

Ако смо ми могли да 1992. године да оћутимо то што се формира држава коју чине само Србија и Црна Гора, а још две српске државе за то време ратују и боре се за остатак у саставу српске државе, ако смо могли да оћутимо то што се држава зове Југославија, ако смо могли да оћутимо то што је савезни Устав донет на Жабљаку уз учешће само две политичке странке ДПС и СПС, ако је та држава федерална са многим елементима конфедерације, ако смо то све оћутали зато што српском народу треба држава и што се видело да нас цепају и даље до у бескрај, зашто наша држава смета онима који су је оваквом створили.

Ову државу, њен Устав, сада важећи, који не признаје ДПС, створио је ДПС. Текст Устава је уступак руководству ДПС и Момиру Булатовићу и Милу Ђукановићу. Тада, када се распадала СФРЈ, српски народ је желео да има једну јединствену државу.

Водитељ: Има ли је данас?

Томислав Николић: Доста му је било конфедерација, права на отцепљење и от-

цепљивања милом или силом, српски народ је желео да живи у јединственој српској држави, федерација је била уступак само црногорском руководству. Оваква каква јесте.

Легалан и легитиман избор Момира Булатовића

Водитељ: Српски народ је био у једној држави у старој Југославији, где је српски народ данас?

Томислав Николић: Српски народ је разбијен у више држава, али не дозвољавају му да се у овој држави у којој се, да кажем тако, смирио и коју сам води, да се предуго осећа као и сваки други народ на свету, као суверен народ. И још се појављују у српском народу људи који могу да запоставе интересе целе нације на уштрб ситних парцијалних интереса.

Зашто Демократска партија социјалиста не признаје савезну државу? Мислим да ту чак постоји један бизаран разлог. Никакву примедбу нико од њих не би имао на ту државу да је данашњи председник Црне Горе, или неко од његових сарадника, председник Савезне владе.

Водитељ: Сматрате ли да је господин Булатовић легално и легитимно изабран?

Томислав Николић: Да. Ја сам био на седници Савезне скупштине када је он изабран у оба Већа. Изабрали су га посланици. Овде постоји дилема, односно код ДПС не постоји дилема, они су убеђени да су потпуно у праву када мисле да делегација Црне Горе у Већу република није легитимна, и да није легално изабрана. Њихово је мишљење да би била легитимна и легално изабрана она делегација у којој би било 20 посланика из ДПС или из Коалиције "Да живимо боље" и да би та делегација одражавала праве интересе Црне Горе.

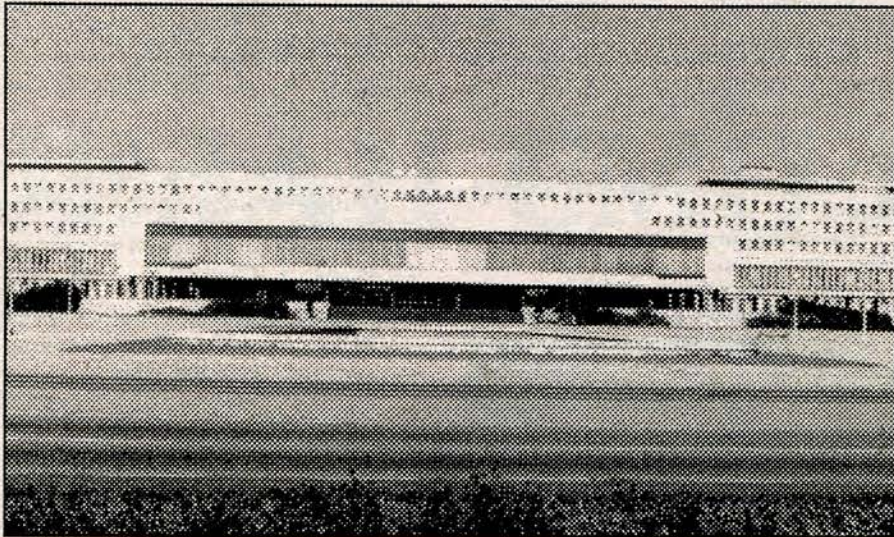
Заборављају при том да, безмало, половина грађана Црне Горе није гласала за Савез "Да живимо боље" и да та половина грађана мора да буде заступљена у савезном парламенту, и у Већу грађана и у Већу република.

Благослов владике Филарета

Водитељ: Желите ли ви опстанак Југославије?

Томислав Николић: Усталом, када би се Србија тако понашала, данашња владајућа коалиција у Србији, коју чине Српска радикална странка, СПС и ЈУЛ, имала би 20 посланика у Већу република. Онда не бисмо имали четири посланика СПО, не бисмо имали чак и једног Мађара који је посланик у Већу република.

То је, претпостављам, главни адут актуелне власти у Црној Гори, да са својих 20 посланика, који би били под партијском контролом, као што су сви посланици под партијском контролом, и са макар једним из опозиције из Србије, може да се влада Већем република. Зато

Федерална држава, на територији Црне Горе, отежано реализује одлуке Савезне владе

што се у Већу република све одлуке доносе искључиво са 21 гласом. Али, ако је владајућа коалиција у Србији дозволила да се посланици за Веће република изабере потпуно у складу са пропорционалним принципом, у складу са снагом коју њихове странке имају у Републичком парламенту, зашто то смета владајућој већини у републичком парламенту Црне Горе?

Водитељ: Желите ли ви опстанак ове Југославије?

Томислав Николић: Чуо сам ја ваше питање, немојте мислити да нисам чуо. Ја сам судбински везан за опстанак заједничке државе. Ми, српски радикали који чинимо делегацију на разговорима смо се данас окупили у манастиру Милешево код преосвећеног владике Филарета који нам је рекао - "Покушајте све што је у вашој моћи да се браћа не раздвајају", испратио нас с благословом на овај пут, а Милешевске светиње, гроб Светог Саве, краља Владислава и Бели анђеосваког Србина опомињу на то и ко је и где живи! Неће ваљда ДПС увести праксу Србима из Црне Горе да са пасошем у рукама обилазе српске светиње у свом Милешеву. Ја свим срцем желим заједничку државу.

Водитељ: Црна Гора се бори за равноправан статус.

Томислав Николић: Да, само што никада Нико није успео да ми објасни зашто Црна Гора није равноправна. И шта то значи равноправни статус.

Заступљеност федералних јединица у Савезном парламенту

Водитељ: Ево, најновији пример монетарног удара. Ко је то одлучивао?

Томислав Николић: Пустите мало да рашчистимо ствари у глобалу, онда ћемо прећи и на детаље. Ја сада треба вама да кажем да Црна Гора не признаје ни Савезну управу царина, ни савезни МУП, ни савезну државу, а ви ме подсећате на један пример, којим би требало да докажемо да Србија не признаје савезну државу.

Водитељ: У којем сегменту одлучивања заправо учествује Црна Гора?

Томислав Николић: Црна Гора је заступљена у Савезној скупштини, у Већу грађана, са 30 посланика, Србија је заступљена са 108. То је однос 1:3. Однос држава није толики. Црна Гора је заступљена у Већу република са 20 посланика, Србија је заступљена са 20 посланика. То је потпуна равноправност. Ниједна одлука у Савезној скупштини не може се донети без гласања у оба већа, а у Већу република се увек тражи минимум 21 глас.

Дакле, све док из друге републике бар један посланик не гласа онако како гласа цела делегација друге републике, нема никакве одлуке. То значи да је постигнута равноправност толико колико је могућа. У федерацијама није могуће постићи потпуно равноправност. Федерације се, ипак, базирају на односу међу државама. Али зато не може ни да се спроведе принцип један човек - један глас. Јер када би тај принцип, који је потпуно демократски, важио, онда би Црна Гора имала 7 посланика у Већу грађана. То није наша жеља. Нама, српским радикалима, ја мислим српском народу у већини, и грађанима Србије у већини, није у интересу да у нашој држави постоји нека чланица чија су права угрожена или која тврди да су њена права угрожена.

Отежано функционисање савезне државе

Водитељ: Да ли функционише Савезна влада?

Томислав Николић: Савезна влада функционише, савезна држава отежано спроводи у живот одлуке које Савезна влада или Савезна скупштина донесе. Отежано се спроводе, посебно на територији Црне Горе. Међутим, није ту криво искључиво руководство Црне Горе, постоји једна спрега тзв. привредника, приватника из Србије са истим таквим људима у Црној Гори, коју толерише црногорско руководство. Црна Гора је у стању да потпуно контролише пословање у оквиру Црне Горе и да све буде у

складу са законом, али зато дозвољава да фирме које су регистроване у Србији, преко Црне Горе обављају огромне послове не плаћајући држави ништа.

Водитељ: Ево, добисмо овај пример монетарног удара.

Томислав Николић: Око тога се подигла велика прашина.

Водитељ: Сматрате без разлога?

Томислав Николић: Сматрам без разлога, уосталом, ево сада је већ курс динара у односу на марку скоро дошао на онај ниво на коме је био пре тог удара. До монетарног удара је дошло из више разлога. Најпре, ми смо земља која је била у рату, која је бомбардована, неко мање неко више, али ја не видим да треба много да буде поносан онај ко није бомбардован.

Водитељ: Али не ни онај ко је бомбардован!

Томислав Николић: Онај ко је бомбардован треба да буде поносан зато што је бомбардован само зато што није хтео да слуша моћнике и зато што није хтео да преда своју територију. Ја сам поносан што је Србија бомбардована и што је Црна Гора бомбардована, наравно, и поносан сам зато што припадам Српској радикалној странци, јединој која није прихватила тзв. Мировни план и да смо се ми српски радикали питали, ниједан наоружани страни војник не би ступио ногом на Косово и Метохију.

Узроци монетарног удара

Водитељ: Шта се управо сада добило на Косову, опростите, то је питање за господина Шешеља...

Томислав Николић: Али прво да завршимо питање о монетарном удару. На више начина је курс динара оборен у односу на марку. Најпре, систематски су две владе, Влада Републике Српске и Влада Црне Горе, са њима и трећи, Бернар Кушнер, најавиле нове валуте и потпуно искључивање динара из оптицаја на својим територијама.

То је многе грађане Републике Српске и Црне Горе, а посебно Косова и Метохије бацило у бригу шта ће бити с динарима које имају, ипак су то стотине милиона динара. Да ли ће моћи да их замене за валуту која за ноћ може да се прогласи и у Републици Црној Гори и у Републици Српској и на Косову и Метохији, и да ли ће им се то обезвредити, да ли ће бацати новац. Покушавали су на све могуће начине, вртоглавом брзином, све динаре да претворе у девизе. То је један проблем.

Други проблем је што земља мора да се обнавља, што привреда мора да се обнавља. Очигледно је да је новчана маса која је у оптицају, не мислим на штампани новац него на новчану масу у оптицају, са 10 милијарди динара колика је била пре рата, можда крајем прошле године, сада подигнута на 14 милијарди динара.

Водитељ: Опростите, ви сте ми рекли да функционише Савезна влада, како онда тумачите чињеницу да председник Савезне владе није знао...

Томислав Николић: Председник Савезне владе није порекао то што смо ми

тврдили, он је само рекао да новац није штампан.

Водитељ: Ипак јесте.

Томислав Николић: Међутим, не треба тако просто гледати, могуће је чак да ниједна новчаница није одштампана. Али ако ви пустите банке да троше обавезну резерву, ако улазе у банкарске минусе у које не би смеле да улазе, ако саме креирају каматну политику и зарачунавају 15% камате месечно, онда је то све знак да се повећава новчана маса у оптицају и да је то начин на који се обара вредност динара. Да немамо иза себе 1993. годину када је и ДПС био на власти, у којој је динар обезвређиван милијарду пута, да није за нама психолошка траума једне стагфлације која је топила вредност друштвеног капитала, ми бисмо лакше подносили све ове монетарне ударе.

Овако, чим се тако нешто деси, и чим дилери почну да подижу курс марке иако нема ни марака ни динара на улици,

ба да има своју државу, шта је са црногорским, пита гледалац из Херцег Новог?

Томислав Николић: Ја сам убеђен у то што говорим, да у Црној Гори и у Србији живе Срби. И ја ту не својатам Црногорце.

Водитељ: Не признајете, дакле, Црногорце као народ?

Томислав Николић: Као што нико не својата моје Шумадинце, Моравце, Банаћане, као што нико не својата Србе из неког другог краја. Ми смо један народ, једна крв, једно порекло, једна вера, један језик. Прихватам да некоме сада више годи да се назива Црногорцем, многи се називају "Монтенегренима", па им је то много лепше него да кажу чак и да су Црногорци, а, не дај Боже, и да помисле да су Срби. Ми сви јесмо Срби, ако мене није срамота што сам Србин, зашто би то било срамота некога у Херцег Новом, уосталом тако смо се селили широм српских земаља да нико од нас не зна тачно где му је порекло.

Критеријум светског полицајца: Американци су демонстрације присталица СНП, против изборне крађе, назвали вандалским чином

онда чак и сељаци на пијаци подижу цене својих производа.

Водитељ: Хоће ли бити штампања новца, хоће ли се поновити 1993. година? Извините, оправдано се страхује.

Томислав Николић: Не, сигурно неће да се понови, нити може, нити сме. Искуство из 1993. године је тако страшно да нема тог политичара који мисли озбиљно да се бави политиком, који мисли да води једну озбиљну државу, који би смео поново да пређе тај пут и да рачуна да на неким изборима може да победи.

О црногорској "нацији"

Водитељ: Има много питања наших гледалаца, ако се слажете да рационално користимо време, да кренемо одмах са питањима.

Да ли ви уопште признајете црногорску нацију, сматрате да српски народ тре-

Водитељ: Ево сада имам пред собом сугестије водитељки: не прекидајте госта, стиче се утисак да је то неуважавање госта, надамо се да то није у питању.

Томислав Николић: Мени то не смета. Свако води емисију онако како мисли да је најбоље.

Два аршина америчке "демократије"

Водитељ: Апсолутно није неуважавање, него напросто чињеница да искористимо вријеме с обзиром на кашњење. Дакле, због гледалаца апсолутно, не ради се о неуважавању.

Да ли постоји симболика између његовог бившег занимања – управник гробља у Крагујевцу, и садашњег – потпредседник Савезне владе, питање гледалаца из Херцег Новог.

Томислав Николић: То су приче за малу децу, тражити симболику у томе.

Прво, ја никада нисам био управник гробља, али коме то више причати и доказивати, ја се увек искрено и озбиљно бавим сваком послом који обављам, а гледалац који је поставио то питање очигледно никада није долазио у ситуацију да му неко умре и да му затреба неко на гробљу. Ја му то и не желим.

Водитељ: Шта мислите о претходним демонстрацијама током избора у Подгорици, када је народ био избатинан, а сви су ћутали о томе, а о демонстрацијама у Београду редовно нас информисају свакодневно. Мислим да Српска радикална странка није требала да долази на разговоре са ДПС, јер ће народ ипак дати задњу ријеч. Либерал Зоран из Подгорице.

Томислав Николић: Уважавам право сваке политичке странке, коалиције, сваког грађанина да демонстрира своје задовољство или незадовољство оним што се у држави дешава, оним што власт чини. Наравно, када се Америка умеша онда она прописује своја правила за демократију, па демонстрације у Београду 1996. године, којима оправдано грађани траже да социјалисти препусте власт у градовима у којима је победила Коалиција "Заједно" назива демократским, а демонстрације којима се у Подгорици присталице СНП-а буне против изборне крађе назива варварским чином.

Ево, откако смо ми, српски радикали, у Влади, републичкој и савезној, никада још полиција није напала демонстранте, него се бранила. Не знам зашто то државна телевизија Србије није објављивала, ми имамо једну емисију "Радикалски таласи коју објављујемо на ТВ "Палма" у Београду и први смо објавили снимке на којима се види да демонстранти контејнере бацају на полицију. То нико није објавио, а тек онда је полиција реаговала и претукла те демонстранте.

Ми, радикали, никада не бисмо ни били у Влади ако полиција не може да се одбрани од напада. Ако полиција, поступајући по закону, крене на демонстранте у Србији, увек када се такав случај деси узима се за диктаторски режим у Београду, и све се натовари на нас као да ми нисмо изабрани на изборима, као да наши избори нису били фер и поштени, толико колико су и избори у Црној Гори. Уосталом, ја сам припадао опозиционој странци и врло добро знам где су нас покрали, али резултате избора признајем зато што мимо наше правде, у српским судовима, ја правду даље нисам хтео да тражим.

Све што се деси у Црној Гори приписује се демократским променама, свака власт која има подршку Америке за неко време је пуштена, дозвољено јој је да чини оно што она сматра да треба да чини да би сузбила своју опозицију.

Изолација Србије масло неофашиста

Водитељ: Сматрате ли да је будућност Србије у изолацији, тоталној изолацији?

Томислав Николић: Не могу да окричим никога у Србији за ту изолацију.

Ако су наумили да останемо у изолацији, ми ћемо у изолацији остати. Ако су наумили да нас нападају и да нас бомбардују, ми ћемо се од тога бранити. Али да прихватим да припадам народу који ће се понизити да легне да пузи, да дозвољава да му неко, само зато што је јачи од њега чини шта год хоће, ја то никада нећу.

А питам оне који оправдавају такав чин - шта би радили да им упадну у кућу тројица, четворица момака, јаких, да вежу домаћина, да хоће да му силују жену и кћерку? Да ли би се тај домаћин борио до последње капи крви или би рекао - ништа, немојте, јачи су они од мене, убиће и мене ако се будемо борили. Није у генима, није у историји, није будућност српског народа да се преда. Ево видите, кад год су се они који су били на власти предавали, ми смо остајали без једног дела српске територије. Шта хоће, да нас сведу у једну авлију, па и у тој авлији да се кољемо између себе?

Нико од нас није крив што је Србија у изолацији, ми смо Србију отворили. Погледајте наше законе, упоредите их са законима суседних земаља, ниједан од наших закона се не разликује од њихових. Позвали смо их, ако хоће да сарађују са нама могу, ако неће не морају. Ми ћемо ослоном на своје снаге изаћи из ових невоља.

Восталом, имаћемо ускоро изборе који ће бити поштенији него сви до сада, зато што ће Српска радикална странка бити владајућа странка. И ја тај савет, да организују поштене изборе, упућујем и странкама у Црној Гори, посебно онима које никада нису биле у опозицији. Онај ко никада није био у опозицији не може да организује поштене изборе зато што не жели да се бори да избори буду поштени.

Водитељ: Како можете изјавити да ће Црна Гора изгубити своју доминантну православну веру уколико се осамостали, као што је била и прије хиљаду година?

Томислав Николић: Како неће када већ сада има две цркве у Црној Гори. Ако се осамостали имаће 20 цркава.

Расту апетити сепаратиста

Водитељ: Замерке Телевизији Скај што је довела групу радикала, зашто су позвани, докле ће да долазе и да нас овако плаше. Ми смо медиј који је збиља отворен за све.

Томислав Николић: На тај начин ме нико неће одвикнути од тога да долазимо у Црну Гору, није то могла ни власт која ме је избацила из Црне Горе, ја Црну Гору сматрам српском територијом на коју ћу увек моћи слободно да долазим и не видим начин да ме било ко у томе спречи.

Водитељ: Тражимо равноправност, да се Устав Србије не примењује у Црној Гори, ви сте разбили СФРЈ, а ми нећемо да смо српски срез. Шта мислите о овој констатацији гледаоца?

Томислав Николић: Никада се нећу залагати за то да не буде равноправност између Србије и Црне Горе, али не могу да прихватим да сам на било који начин, или ја или било који припадник

Српске радикалне странке, учествовао у разбијању СФРЈ. Разбили су је они који су тада били на власти. Да смо се ми питали, Југославија никада не би ни била формирана. То је била највећа тамница српског народа. И зато сам вам вечерас рекао да сам с тешком муком, али сам ипак прихватио и назив Југославија, који ме асоцира на много невоља српског народа, све у жељи да браћа из Србије из Црне Горе остану вечито да живе заједно. Међутим, време пролази, амбиције неких постају све веће, неки мали људи из Црне Горе мисле да су много порасли.

Водитељ: Како се у нормалној држави реагује на некога ко негира једну државу, народ и цркву, а призива да је то друга држава и други народ?

Томислав Николић: Ту је основна разлика у схватањима између ДПС и Српске радикалне странке. ДПС тврди да су се две државе, Србија и Црна Гора ујединиле и формирале СР Југославију, а Српска радикална странка тврди да Србија и Црна Гора нису државе, оне су републике чланице једне федерације, а ако бисмо се враћали у прошлост у коју многи у Црној Гори воле да се враћају, дошли бисмо до Подгоричке скупштине и до тога да се Црна Гора једног дана 1918. године утопила у Србију. Ја о томе нећу да размишљам, желео бих да две републике чланице буду потпуно равноправне, тако што ће њихови грађани бити равноправни.

Агресору спале маске

Водитељ: Да ли сте поносни што су током бомбардовања побијена недужна деца и ова што су преживела су остала без крова над главом, хране и одјеће - Маријана Тадић.

Томислав Николић: То питајте, драга моја Маријана, оне који су бацали бомбе, ја нисам утицао на то где ће они и

Мило Ђукановић: неки мали људи из Црне Горе мисле да су много порасли

колико бомби да баце. Прави разлог за бацање бомби, за бомбардовање, за толика разарања и убиства није био Слободан Милошевић, они су убијали народ. Да су хтели да убију Слободана Милошевића што нису ишли само на њега? Прави разлог је био да НАТО дође на Косово и Метохију, да отцепи Косово и Метохију од Југославије а успут да открије масовне гробнице Шиптара. Тобож, стотине хиљада људи је српска војска и полиција побила, постоје масовне гробнице, ми смо звери!

Ево сада, после четири месеца, колико је већ НАТО на Косову и Метохији, пронађене су само гробнице у које су сарањивани Срби. Све је пало у воду, пале су маске са агресора, ми смо се бранили колико смо умели и могли, они знају да не би могли под борбом никада да дођу на Косово и Метохију, па чак са било које територије да их неко пропусти и да крену. Гађали су нас из ваздуха, од тога неке велике одбране ми немамо нити можемо да имамо, али они носе кривицу зато што је НАТО једна варварска организација у којој владе, европске владе, владе великих цивилизација служе председнику Америке који иза себе има само моћ коју му даје долар.

Нажалост, било је и оних који су са тим владама сарањивали све време док су нас бомбардовали, власт у Црној Гори и опозиција у Србији, па можете по неко питање и њима да упутите.

Водитељ: Како тумачите да је Хрват председник ваше странке, а позивате се на српство? Питање једног нашег гледаоца.

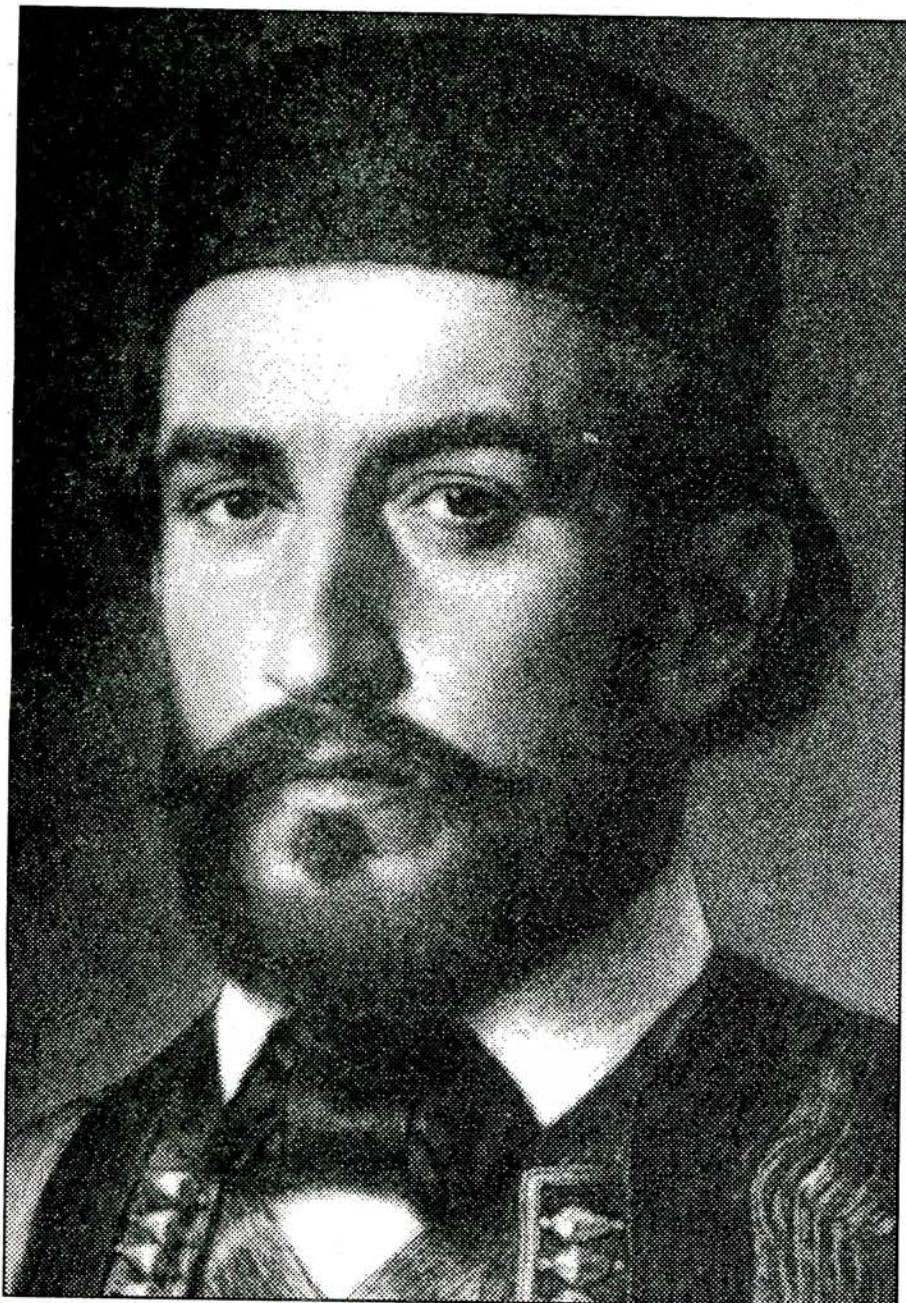
Томислав Николић: Ваш гледалац је глуп или слеп, сваки пут пред изборе нас Српски покрет обнове нападне како нам је председник Хрват, и успут нас нападне како смо фашисти. Ако нам је председник Хрват, како неко може да нас оптужи да смо српски фашисти. Шешел је Србин, то зна цела Херцеговина и цела Црна Гора, и баш ме чуди да се нашао неко у Црној Гори ко не зна којег је порекла Војислав Шешел и шта је по националности. Ја људе не делим по томе ком народу припадају и којој вери, али не бих могао д будем члан странке којој је Хрват или муслиман председник.

Нове околности у случају отцепљења Црне Горе

Водитељ: На шта сте мислили када сте изјавили да ћете извршити депортацију Црногораца из Србије?

Томислав Николић: Никада нисам рекао да ћемо извршити депортацију Црногораца из Србије, али људи, ви морате да схватите, ако се те амбиције које садашње руководство Црне Горе има остваре, ако Црна Гора буде држава суверена Србији, сви грађани Црне Горе који живе у Србији биће становници једне друге државе. Биће национална мањина у Републици Србији, зашто би онда грађани Србије, којима је и овако многих ствари преко главе, зашто би то опште трпели у својој средини?

Водитељ: Да ли ће онда и господин Милошевић имати исти третман?

Најславнији Србин из Црне Горе: владика Петар II Петровић Његош

Томислав Николић: Ми ћемо размислити коме ћемо дати држављанство а коме нећемо. Зашто бисмо ми све априори одбацили, све оне из Црне Горе који живе у Србији? Тамо има много честитих, квалитетних људи.

Водитељ: Значи биће изузетака, нећете се односити принципијелно?

Томислав Николић: Наравно, о томе мора да размисља руководство Црне Горе. О томе морају да размисљају грађани. Ви хоћете своју самосталну, независну државу. Она више не може да живи од Србије! Нека тражи како ће да живи. Али онда, поставља се питање - има много виђених Црногораца у Србији - поставља се питање како ће се они понашати? Ја тражим да се они изјасне. Нико ме длаке с главе неће да фали. Нека кажу - јесу ли за самосталну Црну Гору, јесу ли за заједничку државу, али то ће да нас опредељује после тога. Ако се, не дај боже, деси оно што ја мислим да не

може никада да се деси, ако Црна Гора не буде у заједници са Србијом, нека мисли о томе да још једна Црна Гора живи у Србији.

Водитељ: Сличности и разлике између господина Момира Булатовића и Мила Ђукановића, мишљење о господину Момиру Булатовићу. Један гледалац из Подгорице.

Томислав Николић: Знате шта, док смо били у опозицији све време имали смо проблема са ДПС-ом који су они заједнички водили. И, јако ми је лоше деловао њихов међусобни дуел на ТВ, мислим да је то било на телевизији "Палма", где су се оптуживали за криминал који су заједнички чинили.

Водитељ: Када су причали о бананам, мислите?

Томислав Николић: О сваковрсном шверцу, то је јако лоше утицало на све грађане у Србији, који су одједном чули да су се такве ствари дешавале уз сагла-

шност обојице. У последње време, од последњих председничких и парламентарних избора у Црној Гори, Момир Булатовић заступа опцију којој сам и ја склон. Опцију да треба да живимо у заједничкој држави. И ја више немам разлога да истичем мане које видим у понашању и те политичке странке. У интересу једног важнијег, вишег циља, ми неке своје старе приче једноставно морамо да заборавимо.

Ако смо ми радикали затворили књигу са социјалистима и више не помињемо све оно што смо им товарили на душу, за све ове године, зашто то не би било могуће између нас и ДПС, и ДПС и СНП. Ако се ми политичари руководимо тиме шта је неко некоме рекао или учинио у прошлости, онда нико од нас ни са ким не би говорио. Тек онда не бисмо могли ништа да учинимо. Овако, ја мислим да је време да се сарађује и разговара, и то је одговор на питање вашег гледаоца од малопре.

Треба Српска радикална странка да дође у Црну Гору и да разговара са политичким странкама, зашто да не? Од разговора глава не може да боли. Нека се знају ставови, можда може нешто да се усагласи, а ја мислим да инсистирање искључиво на нечему што је једна политичка странка зацртала, као што је Платформа ДПС, не доноси решење. Мислим да измена може да буде, мислим да можемо да пронађемо оно што нас спаја, а не оно што нас раздваја, али ево, да оставимо и тај сутрашњи дан у коме ће ДПС разговарати са две најјаче политичке странке у Србији. После тога ће и нама и вама, свима, све бити јасно.

Влада Србије функционише са министрима у оставци

Водитељ: Ниједно објашњење које су радикали дали народу није испуњено - да ће изаћи из Владе ако једна страна чизма ступи на Косово, и да ће чланови Српске радикалне странке у том случају поднети оставке на своје функције, и да ли признајете Црну Гору као државу?

Томислав Николић: Ми смо поднели оставке на чланство у Влади. Оба потпредседника Владе и сви министри, после тога смо затражили да се изврше широке консултације, да земља изађе из кризе у коју је упала захваљујући коалицији СПС, ЈУЛ и СПО. То је коалиција која је у скупштини Србије усвојила план Черномирдин-Ахтисари и донела све невоље српском народу на Косову и Метохији.

Ми смо из Владе изашли, Влада функционише са министрима који су поднели оставке, али нас Скупштина Србије још увек није разрешила. После тога смо тражили нове договоре, позвали све парламентарне странке и у Савезној и Републичкој скупштини, да формирамо нову Владу. СПО се најпре одазвао, онда је одустао од тога. Па знате шта, онај ко не жели да учествује у власти, њега они који имају већину у Скупштини не морају да моле за то. Ја мислим да се сваки политичар овим послом бави да би једног дана био на власти. Да покуша да докаже да је програм добар, да

су људи добри, и да могу неке промене да донесу. Ми ћемо највероватније идуће, или оне тамо недеље ући у Републичку владу, много нас послова чека.

Размишљали смо, када смо схватили да је коалиција разбијена, да је у коалицију ушао СПО уместо нас и да ће та коалиција донети све ове невоље на Косову и Метохији, размишљали смо чак и да оставимо овај посао и да се бавимо нечим другим. Међутим, Српска радикална странка је имала 1,4 милион гласача на прошлим изборима, то су људи који желе да изађу на изборе, то су српски националисти...

Водитељ: Мислите ли да ће их и овог пута бити толико?

Томислав Николић: То су српски националисти. Они немају за кога другог,

живот. Овако велико искуство остало је за нама. Ја сам проверио како сам васпитао то дете, могло је и мени и мојој породици да се нешто деси. Десило се некима, не толико колико су зликовци мислили да могу да нас побију.

За Косово и Метохију уопште не постоји цена. Требало је да се боримо до последњег. Ако нам изваде Косово и Метохију из Србије и из Савезне Републике Југославије, а на великом су путу, то ће нам бити као да су нам извадили срце из недара. Може после тога да се живи на вештачким апаратима, на вештачком крвотоку, али без Косова и Метохије никада више нико од нас Срба неће имати право нигде да подигне главу. Е зато ја изражавам понос што припадам странци која то није прихватила,

ше комунисте, чак и када комунисти бране његов Книн. А песме које су му певане: "Врати се Војводи", никада нису дошле до његовог срца, бојао се да га Америка не изручи Хрватима, и проживео је последње године свог живота непрекидно у страху и правдајући тај свој страх.

Ми смо Момчила Ђујића подигли у небеса, ми српски радикали, у Србији нико није ни знао за њега, а у другим српским државама знало се да је ратовао. Међутим, јесте он извукао велики број српских четника у иностранство, али ти људи су сада сви у емиграцији без икаквог корена и без икакве везе са нашом земљом.

Момчило Ђујић је био престар да би неке ствари могао да схвати, његови најближи су то боље схватили од њега, чак су и долазили код нас, обилазили нас, позивали, али то је за нас затворена књига.

Разлике између Русије и НАТО алијансе

Водитељ: Време нам истиче, па ћу вас замолити за кратак конкретан одговор на још два питања.

Ако су НАТО снаге варвари што су бомбардовали Србију, да ли су и Руси варвари што бомбардују Чеченију - пита гледалац из Подгорице?

Томислав Николић: Заиста ваш гледалац се труди да покаже како ништа не зна, и не познаје међународно право, а изгледа да не припада ни једном народу на свету. Руси бране своју територију од терориста, а НАТО се дрзнуо да бомбардује једну суверену земљу у срцу Европе, земљу која му никада, ни на који начин није нанела никакво зло. НАТО је форсирао принцип силе у решавању међународних односа тако што је запретио једној малој земљи - ако нас не послушате, ми ћемо да вас бомбардујемо.

Срби такве уцене никада нису слушале.

Водитељ: Такође гледалац из Подгорице пита: Како препознати које Црногорце ћете депортовати из Србије, а које не? Који критеријуми ће бити одлучујући?

Томислав Николић: Врло добро он зна ко ће имати радну визуу у Србији, а ко неће.

Водитељ: Ко зна, мислите да зна наш гледалац, вероватно?

Томислав Николић: Ваш гледалац то сигурно добро зна. Свако ко се буде залагао за самосталну Црну Гору, ако сепаратисти из ДПС остваре своје циљеве и дође до отцепљења, моћи ће у њој да живи мирно.

Водитељ: Господине Николићу, хвала вам лепо.

Томислав Николић: Хвала и вама.

Водитељ: Вама поштовани гледаоци хвала на пажњи и сарадњи и пријатно вече.

Прави разлог бомбардовања: долазак НАТО трупа и отцепљење Косова и Метохије од СР Југославије

ни у Србији ни у Црној Гори да гласају. Они траже Српску радикалну странку.

Ми ћемо увек имати своје бираче. Знам шта нам сада, тренутно замерају бирачи - искључиво то што сарађујемо са СПС и ЈУЛ, међутим, Савез за промене је много гора варијанта за српске радикале.

Водитељ: Гледатељка каже овако - љути ме понос нашег госта што каже да је бомбардована Србија, и због тога, не дај боже да будете партија на власти.

Томислав Николић: Шта да вам кажем? Мој син је 19. марта отишао у Војску Југославије, 23. марта су изашли из касарне, отишли у шуму, а он се вратио тек крајем јуна месеца из шуме. Био је у околини града у коме је сваке ноћи нападан аеродром, Бог га је сачувао, ја сам се молио Богу да остане жив, али могло је свашта да се деси.

Нисам ја то без зебње и без страха преживео. Али, мој син и ја смо били поносни што смо знали због чега се све то чини. И, могао сам, да сам хтео, могао сам да га склоним, али би му упропастио

странци која би се борила до краја, а за право ми дају изјаве свих њихових генерала који су већ признали да би за десет дана напади престали зато што су једна за другом земље из НАТО-а иступале иза тога.

Војвода Ђујић - затворена књига

Водитељ: Шта можете рећи поводом изјаве већ покојног попа Ђујића, да се не може искајати шта је Шешеља прогласио војводом?

Томислав Николић: Момчило Ђујић је доживео изузетну старост, одавно је отишао у Америку, остало му је у глави само једно, борба против комунизма по сваку цену. Он је промовисао Војислава Шешеља у српског војводу, и он више тиме није могао да располаже, али је забробио да је одбрана српства важнија од борбе против комуниста, за њега је и даље била важна борба против комуниста, подржавао је све оне који би да сру-

ДРАГАН ТОДОРОВИЋ, РЕПУБЛИЧКИ МИНИСТАР ЗА САОБРАЋАЈ И ВЕЗЕ, ГОСТ У ЕМИСИЈИ "РАЗГОВОР СА ПОВОДОМ" ТВ ЛЕСКОВАЦ, 14. ОКТОБРА 1999. ГОДИНЕ

ЈАХАЧИ АПОКАЛИПСЕ НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ

После потписивања војно-техничког споразума између Војске Југославије и НАТО-алијансе, по коме је наша војска и полиција морала да се повуче са Косова и Метохије, и доласка трупа НАТО-а, понео егзодус српског народа

Око 250.000 људи напустило своје домове и имовину и потражило уточиште у неком другом делу Србије. Склонили су се од уљеза који су успоставили страховладу својих савезника шиптарских терориста. Уместо да заведу мир и обезбеде заједнички живот, за шта су добили мандат Савета безбедности, они отворено крше и газе резолуције које их на то обавезују и промовишу безакоње и смрт Америчка администрација, која заговара мондијалистичке идеје новог светског поретка, показује своје право лице

Водитељ: Поштовани гледаоци добро вече. Емисија "Разговор са поводом" вечерас траје до 21 час, а у њој је гост Драган Тодоровић, министар за саобраћај и везе Владе Републике Србије и председник Извршног одбора Српске радикалне странке. Господине Тодоровићу, добро вече и добро дошли у наш студио.

Драган Тодоровић: Добро вече и добро вас нашао.

Водитељ: Ми смо ову емисију замислили као разговор о актуелним политичким питањима и актуелној политичкој ситуацији у нашој земљи, посебно са освртом на стање на Косову и Метохији и о раду Владе Републике Србије где сте ви министар, и пре почетка емисије сте ми нагласили и замолили да кажем да сте ви министар у оставци, али о томе ћемо нешто касније. Ја бих вас за почетак овог разговора замолио да, пошто смо тако отприлике формулисали тему, а нисмо је уско као што се види омеђили, да прокоментаришете глобално једну актуелну политичку ситуацију у нашој земљи онако као је ви видите, односно Српска радикална странка чији сте ви потпредседник Извршног одбора, дакле високи функционер ове странке.

Драган Тодоровић: Само једна мала исправка, ја сам председник Извршног одбора Српске радикалне странке...

Водитељ: А шта сам ја рекао?

Драган Тодоровић: Ви сте рекли потпредседник Извршног одбора.

Водитељ: Извињавам се.

Драган Тодоровић: Или ви можда знате нешто што ја не знам да се десило у међувремену...

Водитељ: Или да ће се десити у међувремену, не заиста не.

Стратегија новог светског поретка

Драган Тодоровић: Што се тиче опште политичке ситуације, односно стања у коме се налази наша земља, нажалост,

ми не можемо бити задовољни, не можемо ни учинити много да се она нешто битније промени него што је сада тренутно. Оно што је најгоре или најтрагичније у овом моменту то је да се један део наше земље, Косово и Метохија, налазе под окупацијом.

То је оно што смо ми, нажалост, и предвиђали да може да нам се деси, и на чему је Српска радикална странка инсистирала од почетка, још од почетка распада оне бивше Југославије. Упозоравали смо да је стратегија новог светског поретка потпуно разбијање бивше Југо-

Драган Тодоровић: нисмо задовољни политичком и економском ситуацијом у земљи

славије, па разбијање Савезне Републике Југославије и разбијање Србије и уништење српског народа. И то се на најдрастичнији начин показало на примеру Косова и Метохије, односно на почетку НАТО агресије на Савезну Републику Југославију.

Ми смо све време упозоравали да то може да нам се деси и да ово није крај настрадања новог светског поретка, односно Америке на Србију и српски народ. Ви знате да је Српска радикална странка од почетка свог политичког деловања управо изашла са оваквим претпоставкама шта нас очекује и управо највећи део свог политичког ангажовања

НАТО гори од Турака

Водитељ: Ваша странка је једина била против.

Драган Тодоровић: Да. Наша странка је једина била против прихватања тога плана и када је у Скупштини Републике Србије дошло до гласања, Српска радикална странка је гласала против тога плана. Пошто је тај план изгласан у скупштинском парламенту, министри Српске радикалне странке поднели су оставке на своја места у Влади Републике Србије.

Одмах након тога дошло је до војно-техничког споразума између НА-

Да вас подсетим, првог дана по уласку енглеских трупа у Приштину, убијен је припадник резервног састава полиције који је био Србин, тако да је одмах стављено до знања да српски народ нема шта да очекује, односно оно што може да очекује то је да ће на сваки могући начин бити прогнан, убијан, отет или на било који други начин злостављан. Тако да је НАТО отворио слободан лов на Србе, српску имовину, ништа им није свето. Они који су се заклињали да на Косову желе да створе мир, да обезбеде заједнички живот, показали су да је то обична фарса, обична лаж, њих интересује искључиво једнонационално Косово и Метохија на коме ће живети искључиво Шиптари, без икакве државе, без закона - потпуни хаос, који ће НАТО на најбољи начин искористити да би остварио своје циљеве и да би онима који су му у томе помогли омогућио да из тога профитирају.

Знамо да је врх ОВК повезан са нарком мафијом, да су то познати светски криминалци и терористи. Пре неколико дана изашла је информација да је Агим Чеку, бивши генерал Хрватске војске, требао да одговара пред Хашким трибуналом. То је фарса. Ми знамо да је Хашки трибунал основан са једним јединим циљем да се суди Србима и српском народу. Никада није урађено ништа како би Хашки трибунал, стварно био суд који би био непристрасан.

Тако смо ми сада у ситуацији да постепеним политичким деловањем покушамо да ово што нам се десило санирамо, првенствено тако што би ојачали државу и наш међународни проложај и како би спречили даље остварење циљева НАТО-а. Као што знамо, немају намеру да се зауставе на Косову и Метохији.

Њихов крајњи циљ је потпуно разбијање Савезне Републике Југославије тако што би омогућили да се одвоји Црна Гора, да олакшају сепаратистички пут којим је кренуо Мило Ђукановић, и Влада Црне Горе, да покушају да одвоје Војводину и да успоставе аутономију у Рашкој области.

Све оно што су планирали они ће и покушати да остваре, а наш је задатак да их у томе спречимо и да их на сваки могући начин онемогућимо да остваре тај свој циљ, а да ми остваримо наш циљ - да стране трупе оду са Косова и Метохије, а да се наша војска и полиција врате на Косово и Метохију.

За ова четири месеца, откако је НАТО на Косову и Метохији, полако у светску јавност продире истина.

Нису могли да спрече истину о њиховим циљевима и то шта се дешава на Косову и Метохији. Свет полако увиђа њихове циљеве са Савезном Републиком Југославијом, са Србијом и полако почиње да се трезни. То није оном брзином којом бисмо ми желели и којом би то требало да се дешава, али у сваком случају се то дешава. Поготову је важно што се то дешава у Русији и Кини, јер и њих чека иста судбина која је нас задесила а практично смо ми били врста полиго-

Оног момента када је НАТО чизма ступила на тло Косова и Метохије, почео је егзодус српског народа

је подредила свом циљу да се на одређен начин предупредити кораци новог светског поретка, да им се у што већој мери отежају ти кораци и да се, где год је то могуће, онемогуће да остваре своје циљеве.

Нажалост, нисмо успели да спречимо долазак НАТО трупа на Косово и Метохију иако је учињено све што смо ми могли да учинимо као држава, као народ, да спречимо агресију када је почела, да спречимо свим нашим војним потенцијалом и јединством народа остваривање војних циљева НАТО-а. И ми смо то у великој мери успели. Али, у једном моменту дошло је до прихватања плана Ахтисари-Черномирдин.

ТО-а и наше војске по коме је наша војска и полиција морала да се повуче са територије Косова и Метохије. Оног момента када је НАТО ступио на тло Косова и Метохије, почео је егзодус српског народа. И то егзодус који до сада у нашој историји није запамћен. Ни Турци нису урадили оно што је урадио НАТО. Ви знате да је око 250.000 житеља са Косова и Метохије привремено морало своје уточиште да нађе у Србији. Нису могли да остану на својим огњиштима, јер оног момента када је НАТО ушао на територију Косова и Метохије, почело је убијање Срба и од стране НАТО-а и од стране шиптарских терориста из такозване ОВК, као и оне који зову.

на на којој је нови светски поредак од-
носно Америка испробавала методе...

"Демократске" тежње Америке

Водитељ: Оно што се сада дешава у
Чеченији...

Драган Годоровић: Тачно. Оно што се
дешава у Дагестану, сада у Чеченији,
оно што се дешавало у Чеченији пре
ових догађаја, оно што су покушали да
остваре на Тибету, што покушавају да
остваре са Тајваном тако да је евидентно
да Америка жели да у 21. век уђе као

ји би им омогућили да се заједнички
бране пред нараслом опасношћу...

Отпор Војске Југославије уздрмао НАТО

Водитељ: То је глобални светски од-
брамбени систем.

Драган Годоровић: Један глобални
одбрамбени систем за који се и ми зала-
жемо. Не за униполаран него за бипола-
ран свет у коме не би доминирала једна
сила. Оно што је врло важно, и земље
чланице Уједињених нација полако по-
чину да схватају да слепа послушност

ла војска са територије Косова и Мето-
хије.

Наши војни потенцијали практично
су били нетакнути. Али, управо због
тога што смо пружили тако јесрок и до-
бар отпор, довели смо практично НАТО
до распада. И по свим садашњим инфо-
рмацијама, Сједињене Америчке Државе
више неће имати и немају такву моћ као
што су имали пре напада на Савезну Ре-
публику Југославију

Укратко, то је оно што је везано за
спољно окружење којем смо ми изложе-
ни, уз санкције које трају већ десет го-
дина, које нам онемогућавају да се сло-
бодно развијамо и да набављамо основ-
не енергенте, да наша предузећа могу
нормално да послују са предузећима са
којима су пословала и раније.

Што се тиче унутрашње политичке
ситуације, агресија, односно напад НА-
ТО-а траје и даље. Траје преко ових мар-
гиналних политичких странака окуп-
љених у Савезу за промене који су прак-
тично пета колона НАТО-а, слепи послу-
шници и извршиоци свих оних задата-
ка које им они постављају. На најбољи
могући начин Европска заједница је по-
казала нашем народу ко представља и ко
се налази у овом Савезу за промене.

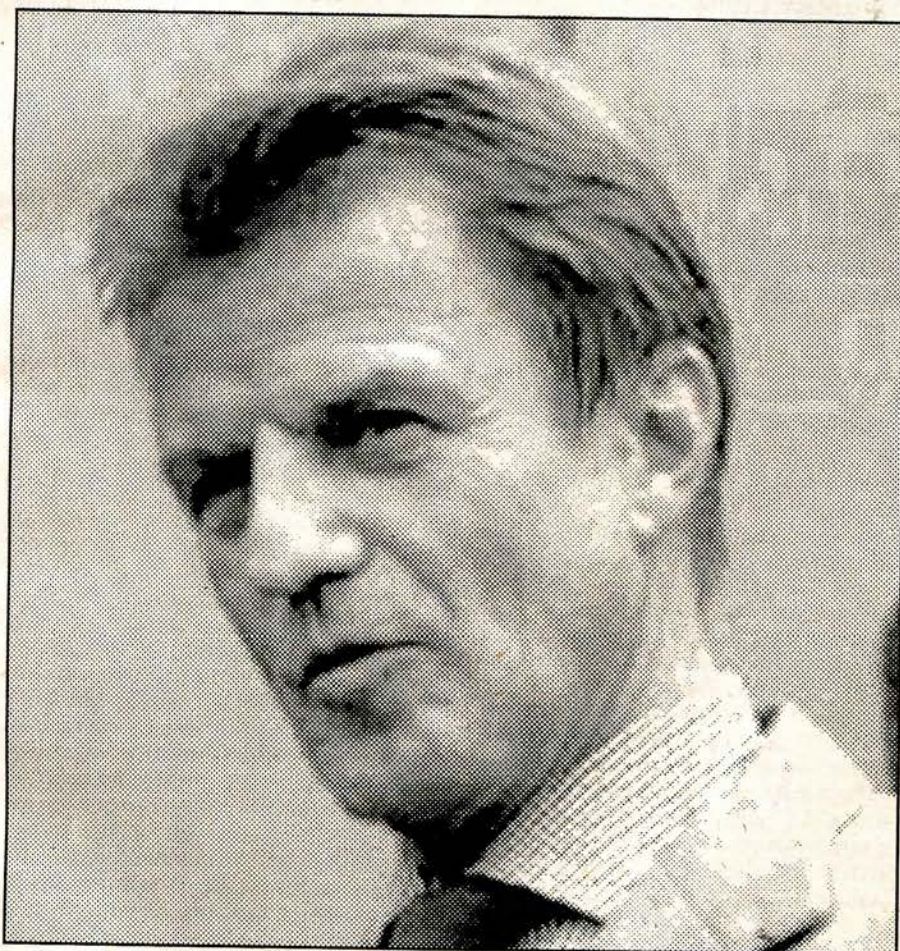
Оно што су им ставили као диктат,
као ултиматум, односно какву су им
улогу одредили, на најбољи могући на-
чин показује нашем народу шта је циљ
новог светског поретка, односно Амери-
ке и Западне Европе и ко су ти који пред-
стављају интересе Западне Европе у на-
шој држави. Ето, то је оно што је тренут-
но окружење и оно што је тренутно у
нашој држави.

Русија стаје на своје ноге

Водитељ: Оно што је карактерисало
деловање Запада према нашој земљи и
оно што смо ми доживљавали minulих
месеци, а најдиректније од 24. марта, то
су претње, затим директна примена
најгрубље могуће силе у историји вели-
ких сила, најмоћнијих земаља света пре-
ма једној малој држави и, коначно, сада
на Косову и Метохији је да кажемо де-
монстрација једног невиђеног циниз-
ма у изјавама моћника западних званич-
ника у смислу да ће се очувати некакав
мултиетнички, мултиконфесионални
састав Косова.

Стигло нам је и једно питање везано
за ову тему, овај разговор, који такође мо-
жемо да укључимо. Да ли ће се и када
вратити војска на Косово и Метохију и
припадници МУП-а? Знамо да се на Ко-
сову гради једна од највећих база коју
Американци праве код Урошевца. Ви сте
малочас рекли Косово је подокупацијом;
Срби који су са Косова дошли у Србију
привремено су се иселили. Када конач-
но, по вашем мишљењу, може да се оче-
кује да ће се ситуација на Косову како
тако решити?

Драган Годоровић: Мислим да не по-
стоји нико ко би могао да да конкретан
одговор и каже то ће се десити тада и
тада. Десиће се онога момента када се
стекну услови да се наша војска и поли-

**Бернар Кушнер, покровитељ шиптарског тероризма: причом о завођењу
реда, мира и заједничког живота на Косову и Метохији, обмањује цео свет**

једина светска сила која ће апсолутно
диктирати светским миром, односно ра-
товима и господарити комплетним све-
том.

То је оно што ми из свега овога што
нам се десило можемо да сагледамо и оно
што је свет сагледао. Уосталом, да то ни-
је тако не би први пут после педесет
година имали покушаје да државе које
до сада нису имале блиске односе, чак су
биле и непријатељски расположене јед-
не према другим или су имале у нај-
мању руку хладне односе, покушавају
да се зближе, покушају да дођу до спора-
зума који би им омогућио да се одупру
тежњама Америке.

Ви знате да су једно време Кина и
Индија, додуше кратко време, и ратова-
ле, а ево сад су у преговорима да дођу до
додирних тачака, односно интереса ко-

и покорност Сједињеним Америчким
Државама никоме неће користити.

Тренутно, ако некоме и користи, ако
добије неку мрвицу са тог стола великих
то је краткога даха, нема велике користи
од тога, а практично продају своју душу
ђаволу. Због тога очекујемо да све ово
што се десило са Савезном Републиком
Југославијом, што се дешава са Косовом
и Метохијом има и те како великог ути-
цаја и има и те како велике последице.

Ми смо сведоци, по ономе што може-
мо из средстава информисања са Запада
да сазнамо, да је НАТО практично био
пред распадом у време агресије управо
због тога што је његов војни циљ био да
нас за кратак временски период, од три
до десет дана, баце на колена, а то није
постигнуто ни за 78 дана. Најбоље се то
видело оног момента када се повлачи-

ција врате на Косово и Метохију. Онога момента када се то деси, сви они који су отерали са Косова и Метохије моћи ће да се на Косово и Метохију врате. Све ово што се данас догађа у Русији охрабрује нас да тај тренутак нећемо дуго чекати, да ће се то у сваком случају десити, Русија стаје на своје ноге.

Као што знате, Савезна Република Југославија је после одлуке Савезне скупштине да приступи Савезу Русије и Белорусије на прагу тога Савеза. С обзиром да су све институције и у Русији, и у Белорусији изразиле позитиван став према том кораку, сем извршне власти у Русији, дели нас само један једини корак од момента када ћемо ми постати пуноправни члан тог Савеза.

Шанса у Савезу са Русијом и Белорусијом

Водитељ Пшта би то за нас конкретно значило?

Драган Тодоровић: То би за нас значило изузетно много. Прво и основно, постали би члан Савеза Русије и Белорусије, и многе ствари које ми сада не можемо да остваримо у тој констелацији би могли, без икаквих проблема. Онда за нас не би постојао никакав ембарго од стране света.

Ми би са Русијом и Белорусијом могли да тргујемо и развијамо економске односе без икаквих баријера. То би било заједничко тржиште, само што нас не би повезивале исте границе, што за нас не би представљало никакав проблем. И у Европској заједници државе које немају заједничку границу функционишу у заједничком тржишту. То је основно и оно што би нама било изузетно важно.

Друге, војну помоћ која сада не може да дође из Русије зато што су Уједињене нације својом резолуцијом још 1992. године забраниле извоз и допремање оружја у тадашњу Југославију, после тога Савезну Републику Југослави-

ју, могли би да добијамо без икаквих правних ограничења.

То није никаква тајна да смо ми, рецимо, у претходном периоду имали одређене системе, мислим на системе С-300, противваздушне одбране који су изузетно моћни, изузетно прецизни, НАТО не би ни кренуо са нападима на нашу земљу, јер све оно што се сводило на напад био је кукавички покушај да нам се из ваздуха на најбестијалнији начин поруше сви инфраструктурни објекти везани за саобраћај, привреду, електроенергију итд.

То је оно што би за нас значило много. Могу да приметим да се у бившем Совјетском Савезу, односно републикама и државама које су формиране после распада Совјетског Савеза, полако ствара свест о томе да треба тражити неке модусе који би омогућили да се дође до неког новог заједништва које би омогућило лакшу одбрану од новог светског поретка.

И оно што је најновије то су разговори које води руска Федерација са Украјином, то нас охрабрује да ће доћи тренутак када ћемо ми имати могућности да остваримо своје право да се вратимо на нашу територију, поготово што су Резолуцијом Савета безбедности 1244 Косово и Метохија без иједне дилеме територија Савезне Републике Југославије и што се то питање и не поставља.

Срамни период Уједињених нација

Водитељ: То је изјавио данас, или јуче, и сам Кофи Анан?

Драган Тодоровић: Све изјаве и сви поступци Кофи Анана нису његови поступци. Он је само гласноговорник америчког Стејт департмента, тако да не бих уопште коментарисао ниједну изјаву Кофи Анана. Оно што Кофи Анан треба да зна, то је да ће његов период председниковања у Уједињеним нацијама бити срамни период. Црним словима

биће записан управо овај период када је он био председник. Према томе, не бих уопште коментарисао оно што изјављује Кофи Анан.

Да завршим, по одлуци Савета безбедности, односно по Резолуцији 1244, сваким дванаест месеци мора да дође до новог гласања. Први пут када би неко од великих сила, односно чланица Савета безбедности које имају право вета, ставио вето, тог момента снаге КФОР-а са Косова и Метохије морале би да се повуку. Уосталом, то се десило и на територији Македоније, када су Уједињене нације имале стационариране своје трупе.

С обзиром да је Македонија са Тајваном успоставила дипломатске односе, тог момента је Кина у Савету безбедности ставила вето на одлуку да групе Уједињених нација бораве на територији Македоније. Тачно је да су се они само пресвукли, али је тачно да више нису могли тамо да буду као снаге Уједињених нација. То ће се десити и са Косовом и Метохијом.

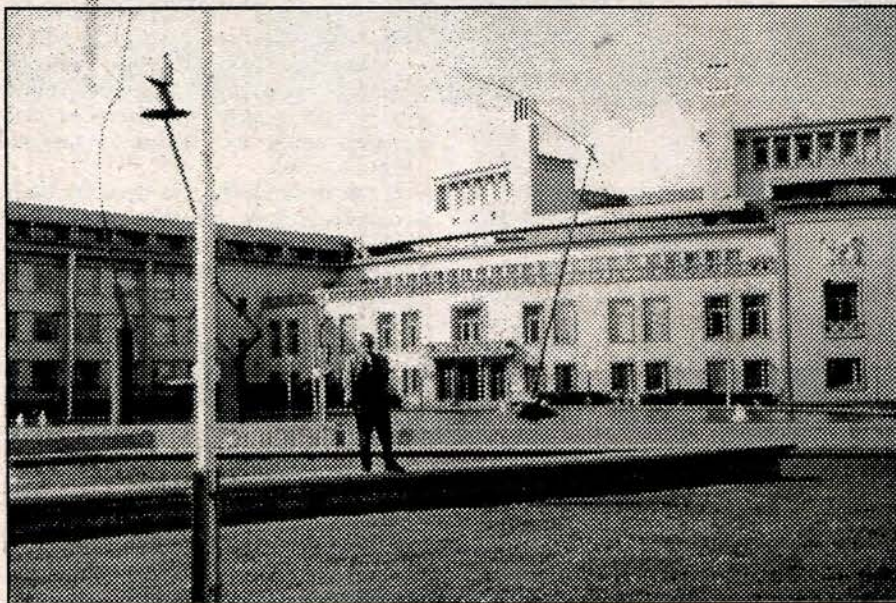
Косовски завет – Срби ће се вратити

Водитељ: Ово мало Срба што је остало на Космету, а са некима сам се ових дана виђао, сретао и разговарао, са нестрпљеним очекују да се тамо наша војска и полиција врате, а опет, са друге стране, има људи у нашој земљи који онако, народски, кажу: "Ма, са Косовом је готово"! Како ви на такве коментаре одговарате?

Драган Тодоровић: Апсолутно није готово са Косовом и Метохијом. Не постоји ниједан Србин, говорим Србин, значи оно што чини неког човека на овим просторима Србином, који верује да је са Косовом и Метохијом готово. Ми смо народ који има своју традицију, своју историју и у наше постојање је уткан мит о Косову и Метохији, о територији са које смо ми изникли. Док постоји иједан Србин, Косово и Метохија не могу да се оставе, не могу да се забораве. Мислим да само они који покушавају да иду на руку овим нашим непријатељима, протуррају такве приче, шире такве приче и покушавају да нам убију вољу.

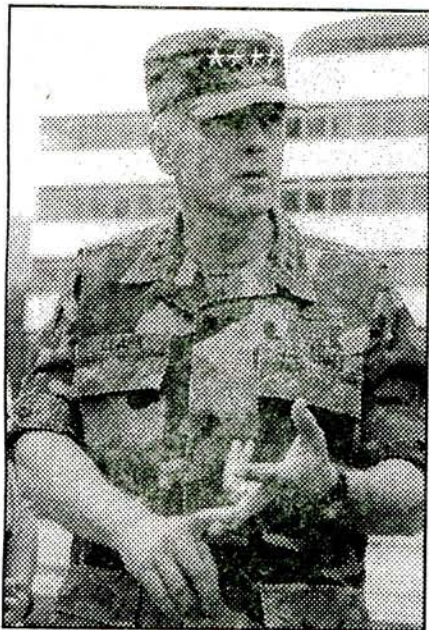
Како може неко, чија је држава млађа него многе тарабе у нашим сеоским кућама, да помисли да ћемо ми да оставимо Косово и Метохију. Американци сада јесу економска и војна сила, али показали су на какав начин желе да владају светом и доживеће пораз какав су доживеле и све империје пре њих. Према томе, ја сам убеђен да ће Косово и Метохија бити, да јесте српско, и да ће поново бити српско и да ће се на Косово и Метохију вратити Срби.

По мојим информацијама које потичу од Шиптара, лојалних Шиптара, чак и оних Шиптара који нису хтели да се опредељују, који су сада на Косову и Метохији, и они су свесни да ће до тога доћи. Тога су свесни чак и ови бандити, терористи, ови криминалци.

Хашки суд: основан је да суди само Србима и српском народу у целини

НАТО био пред распадом: трупе Северноатлантског пакта нису постигле свој војни циљ ни за 78 дана бомбардовања Србије

Да нису свесни тога, не би палили, не би уништавали. Зашто би то неко радио ако је сигуран да ће му то остати, односно да он то може да користи. Управо због тога што знају да ћемо се ми вратити они то и раде. Убеђен сам да ми тај тренутак нећемо дуго чекати. Косово и Метохија било је и биће српско.

Радикали нису Србију оставили на цедилу

Водитељ: Господине министре, шта у међувремену у једној таквој ситуацији каква јесте сада, треба да чине државни органи и шта чине?

Драган Тодоровић: Па, управо оно што ми чинимо. Покушавамо да ојачамо своју државу. Знате, оног момента када смо, сад да се вратим на почетак емисије, када су министри из редова Српске радикалне странке дали оставку на месту у Влади Републике Србије, и када смо отворили процес за нове договоре, нове разговоре између политичких странака које су на парламентарним изборима 1997. године ушле у парламент и које представљају вољу грађана Србије коју су они изразили на изборима 1997. године, тог момента су многи српски непријатељи почели да ликују.

Поверовали су да су српски радикали изашли из Владе, да ће оставити Србију на цедилу и да ће омогућити да се распад Србије и пропаст Србије убрза и да наши непријатељи на то неће дуго чекати. На нашу срећу, на њихову несрећу, преварили су се у тој рачуници.

Ми смо урадили оно што смо обећали, оно што је одлучила наша Централна отаџбинска управа и самим тим чином, дајући оставке, ми смо омогућили да, уколико постоји другачија воља, другачија жеља, да се изврши прекомпозиција, односно да друге политичке странке покушају да формирају нову

владу. С обзиром да су у Скупштини Републике Србије заједнички гласали Српски покрет обнове, Социјалистичка партија Србије и Југословенска левица за прихватање плана Ахтисари-Черномирдин, постојала је реална могућност да онога момента када смо ми дали оставке дође до формирања нове коалиционе владе између ове три странке. До тога није дошло. Да ли су ти разговори обављани или не, ја не знам. Али, чињеница је да таква влада није формирана.

После одређеног времена, ми смо изашли са иницијативом која није била нова. Ми смо са таквом иницијативом изашли и после избора 1997. године, управо због тога што је ситуација била таква каква је данас, да би било неопходно за Србију да све релевантне политичке странке формирају Владу народног јединства и да би управо због ове ситуације таква влада могла да гарантује да лакше пребродимо ово време, да би и народу који је апсолутно био јединствен у време агресије показали да немамо намеру да се играмо са судбином наше државе, са судбином Србије, да ћемо учинити све да државу спасимо.

У време агресије, држава функционисала на најбољи начин

Водитељ: Када сте рекли јединство народа, просто то није фраза, једноставно, сви који смо ту били, ко год се налазио на било каквим пословима, задацима, било у војсци, било на радним местима, осећали смо сваког човека као свог пријатеља. И онда се након престанка бомбардовања десило нешто што, једноставно, нисам очекивао – наставак плана Американаца и Запада на дестабилизацији Србије.

Синоћ сам слушао "Глас Америке", опозиционе странке се нису појавиле на разговорима са представницима Европске уније у Луксембургу, што је Американце изгледа мало изненадило, па су у форми некакве, очигледно монтиране анкете, желели да лидерима опозиције упуте једну општу замерку зашто их није било у Луксембургу.

Драган Тодоровић: Прво, ја бих се вратио на ону констатацију невероватног јединства. Прихватио бих га само у форми чуђења, на начин, колико је то било чврсто, јако, и колико је било искрено јединство комплетног народа, практично без иједног дисонантног гласа, без иједног гласа против. Они који су били против, они који су хтели да издају нису ни били ту. Они су се покупили, побегли из ове државе све док је трајала агресија и нису ни смели да се појаве, нису смели да дођу.

Вероватно су очекивали да дођу на америчким тенковима, као што је дошао Хашим Тачи. Нема никакве разлике између Хашима Тачија и оних који су побегли из ове државе и обилазили земље које су нас бомбардовале, које су уништавале и разарале Србију.

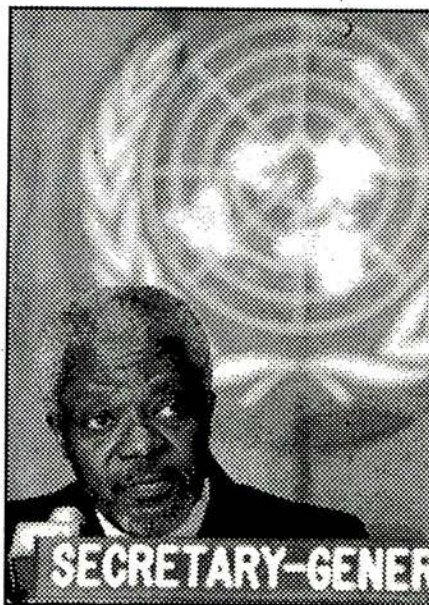
Иначе, ово јединство је управо својствено српском народу да, када је њего-

ва држава угрожена, када су витални национални интереси угрожени, да све од себе да их одбрани. И српски народ је то увек показивао кроз своју историју. Само они који не познају историју или они који нису научили лекцију из историје, они једноставно нису били свесни да ће наш народ тако да се понаша.

Има још једна ствар коју бих ја истакао. У време агресије, у време 78-дневног рата, то је функционисање државе у свим сегментима и на свим нивоима. С поносом могу да кажем да је држава функционисала на најбољи могући начин, чак је у неким сегментима и боље функционисала него пре избијања рата.

Рецимо, имате људе који су доживели почетак рата у Хрватској, у бившој Босни и Херцеговини, који су тачно могли да препознају по неким карактеристикама шта се дешава. Пре него што је избио сукоб у ове две бивше југословенске републике, продавнице су на пар дана пре избијања сукоба потпуно биле испражњене. Одмах се појавило црно тржиште, немачка марка је отишла у небеса и живот апсолутно није био сигуран.

Код нас је све било обрнуто. Све је функционисало на најбољи могући начин. Ви нисте имали ниједну затворену продавницу, ниједну државну институцију. У то су и ваши гледаоци могли да се увере гледајући седнице Владе Републике Србије. Чак и после бомбардовања саме зграде Владе, ми смо одржавали наше седнице у тој згради. И то је на одређен начин утицало на јединство народа које је импоновало, и сви Срби широм света су се поносили што припадају српском народу и што смо целом свету показали како се брани своја земља, како се брани отаџбина. И практично смо ми тај свет почели да придобијамо на своју страну управо тим својим ставом. И то је основно.

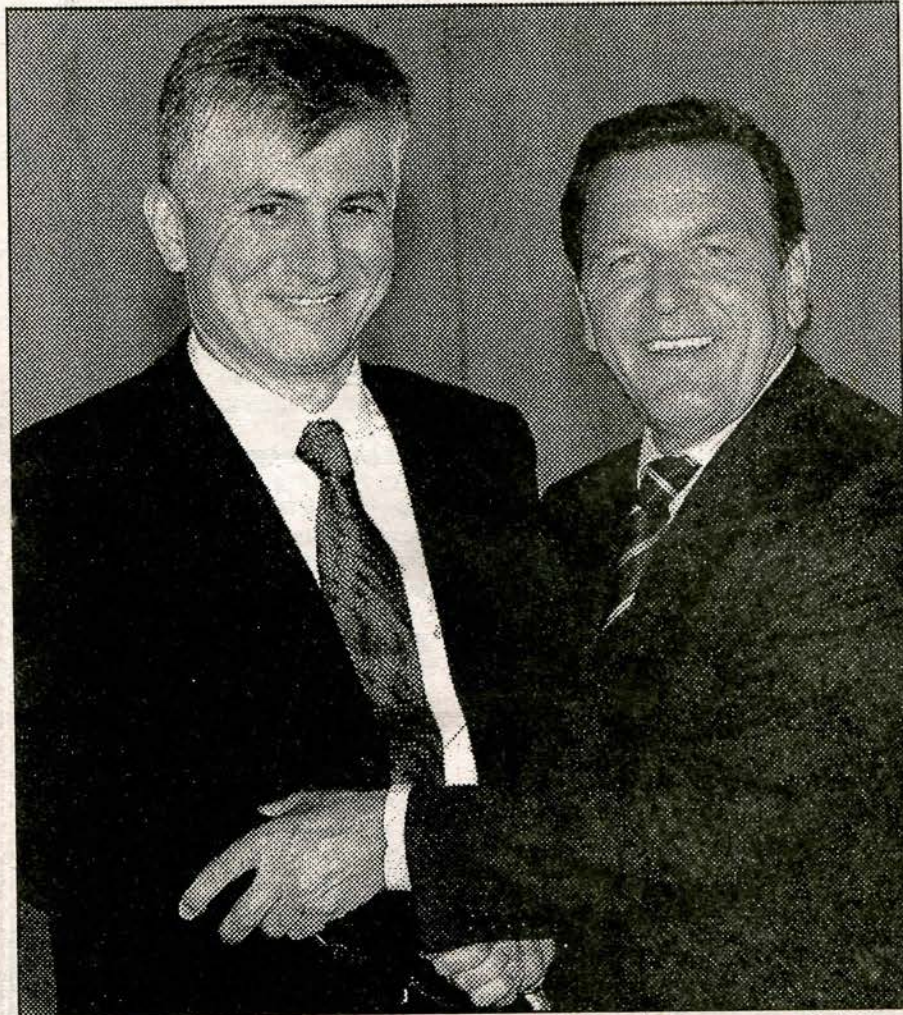

Кофи Анан, генерални секретар ОУН: "портпарол "америчког Стејт департамента"

Гелбардов предлог: "мали, крвави грађански рат"

Водитељ: Сасвим нормалан човек би очекивао да ће кренути некакав процес обнове оног што је порушено.

Драган Тодоровић: Па знате, нормалан човек се радује ако се нешто зида, ако се нешто гради, ако напредује. Само непријатељ може да завиди, да пребацује, да искривљује оно што је очигледно.

Зоран Бинчић против спског народа: док је Луфтвафа ракетирала Србију, уживао гостопримство Хитлеровог поштовоаца Шредера

Они су покушали да у најтежем могућем тренутку по ову државу, када је дошло до окупације Косова и Метохије, на најгори могући начин искористе то и оправдано незадовољство условима живота наших грађани, и да изазову унутрашње крвопролиће и да тим чином омогуће долазак Американца у Србију, односно да окупирају комплетну Србију.

Американци то нескривено и саопштавају. Чак су им то и рекли на састанку који су одржали са њима, мислим у Њивичама код Херцег Новог. Гелбард им је рекао, неки су се ваљда устезали, зашто се ви устежете од једног малог, крвавог грађанског рата? Не би то било толико страшно, важно је да то почне, а онда би ми ушли са својом војском.

И практично би им омогућили да преузму власт. Видите, наш народ је то добро прозрео, односно, јасно му је ко

стоји иза ових који покушавају да под неким именом Савез за промене сакрију своје издајничке и превратничке намере.

Ево, управо сам дошао када је почео митинг Савеза за промене у Лесковцу. Нисам имао времена да бројим, али да сам бројао не верујем да бих пребројао више од стотинак људи. Па зар је то група људи која може да значи неку политичку снагу у Лесковцу?

ника мађарске националне мањине, што је апсолутно у реду, али не свих припадника мађарске националне мањине у нашој држави.

Имате много Мађара који гласају за друге политичке странке, имате Мађара који гласају и за Српску радикалну странку. Према резултатима избора из 1997. године, на бирачким местима где има мађарског живља, ми видимо да је један, не велики број, да се разумемо, али да је један мањи број мађарске националне мањине гласао за Српску радикалну странку.

Знам из потписа које смо ми скупљали за председничког кандидата др Војислава Шешеља, да је један број, не само мађарске националне мањине, него и словачке националне мањине, Рома и муслимана, давао своје потписе за Српску радикалну странку. Претпостављам да су гласали и за друге политичке странке које су тада изашле на изборе. То показује одређену политичку зрелост националних мањина које живе на нашем простору, поготово мађарске националне мањине и мислим да стварно нема разлога да не само мађарска него и било која национална мањина стварно нешто захтева што иначе није добила у нашем законодавству, у нашој држави.

Уживају, мање више, сва права по највишим светским стандардима. Према томе, ако мене питате као човека и ако би нашли некога ко није политички загрижен, ко није шовиниста, било ког припадника националне мањине, ја сам убеђен да би вам рекао ово што ја сада говорим.

Водитељ: Рећи ћу вам један податак када је у питању Суботица. Баш сам то данас чуо од заменика министра за омладину и спорт, иначе нашег Лесковчанина, да у Суботици, рецимо, на отприлике 1000 становника има један спортски објекат. Лесковац је далеко испод тога. Зар то не говори довољно? Колико ова држава ствара услове за равноправност нација које живе на одређеним просторима?

Драган Тодоровић: Има једна ствар на коју бих ја подсетио, јер треба подсетити поново наше гледаоце. Ми смо својевремено упутили свим западним амбасадама писмо да нам, једноставно, тачно наведу која су то права националних мањина која су угрожена у нашој земљи, да тачно наведу и да кажу да је по било којој конвенцији било које национално право неке националне мањине угрожено. До данас ми нисмо добили ни један једини конкретан предлог да би требало нешто урадити, односно исправити.

Мајкл Цексон – барон Минхаузен

Водитељ: Господине Тодоровићу, пошто имамо још двадесетак минута до краја емисије, а стигло нам је подоста питања, а нека су везана за питања о којима смо говорили - о Космету конкретно, па да нека прочитамо. Наш гледалац Влада пита како оцењујете изјаву команданта КФОР-а, Мајкла Цексона, да у

споразуму који је постигнут у Македонији, не постоји ставка о повратку наше војске и полиције на Косово и Метохију. Да ли мислите да командант КФОР-а није довољно упућен у војно-технички споразум?

Драган Тодоровић: Лаже! Мајкл Џексон лаже, као што лажу сви припадници НАТО-а који су дошли на Косово и Метохију. Као што су лагали свуда у свету. Американци и Енглези никада није обавезивао никакав уговор који су они потписивали са било ким.

Њих воде искључиво само њихови интереси и онога момента када се нешто не уклапа у њихове интересе, њихове циљеве, они газе оно што су потписали, што су договорили и иду даље. Тако да апсолутно не треба придавати важности било каквим изјавама било кога од стране НАТО-а, КФОР-а или од стране Стејт департмента или Форин офиса. Апсолутно лажу!

О плану Черномирдина и Ахтисарија у "Великој Србији" бр. 611

Водитељ: Такође вас наш гледалац пита да ли знате да овде народ Србије не зна целу позадину прихватања споразума Ахтисари-Черномирдин.

Драган Тодоровић: Па, не знам. Ја сам изненађен да не зна, а обзиром да је тај комплетан споразум припремљен у материјалима за Скупштину Републике Србије, објављен у многим новинама, а и Српска радикална странка је комплетан материјал објавила у "Великој Србији" са говором председника странке, др Војислава Шешеља, управо у Скупштини Републике Србије када је износио све аргументе због којих не би требало прихватити такав план.

Ако може да дође до некога нашега члана који има лист Велику Србију, у којој су објављени догађаји из Скупштине Републике Србије, моћи ће да се упозна са комплетним планом.

Санкције против Србије – виво експерименти Запада

Водитељ: Доктор Војислав Митровић, тако се потписао наш гледалац, каже: како објашњава изјаву господина Шешеља да је народ с правом незадовољан влашћу, али да других алтернатива нема и да су они који су тренутно на власти најбољи. Зар то није цинизам и безобразлук да се тако обраћа нацији?

Драган Тодоровић: Ја сам то изјавио. Народ је с правом незадовољан и тешко живи. Народ има изузетно великих проблема и очекује да се ти проблеми реше. Нажалост, ти проблеми нису од јуче, нису скорашњи. Ти проблеми се вуку из далеке прошлости, да не кажем педесетогодишње прошлости, и многе цехове плаћамо управо због тога што смо дозвољавали да нам се дешава оно што нам се дешавало у време владавине комуниста, и последњих десет година, од поче-

тка распада бивше Југославије и нормално је да је народ незадовољан.

Све док не буде имао могућности да нормално живи, да задовољава своје egzистенцијалне потребе, да има неку нормалну перспективу, народ ће бити незадовољан. Биће и тада незадовољан јер ће хтети више, што је сасвим нормално, али у овој ситуацији народ је првенствено незадовољан зато што хоће да обезбеди минимум egzистенције, минимум неке сигурности и за себе и за своју породицу.

Међутим, у свему овоме треба ипак бити објективан и рационалан и видети за шта је заиста одговорна власт, а шта су објективне околности, односно да било која власт то не би могла да спречи, односно да изађе из ове ситуације. Неспорна је чињеница да ми од 1992. године практично живимо у резервату.

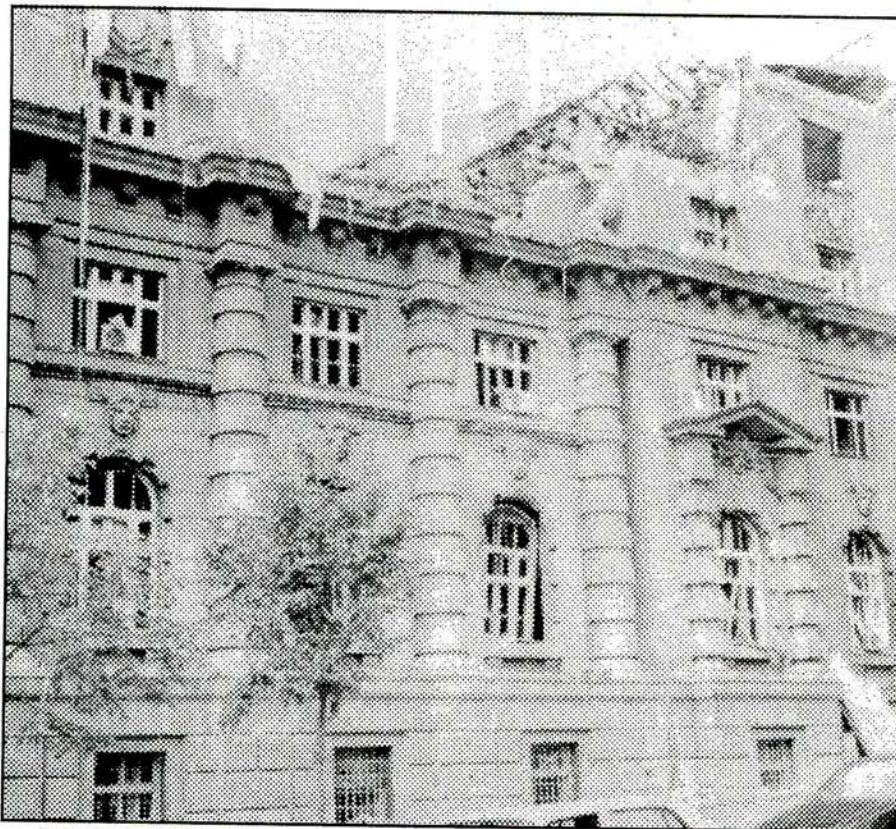
ограничења односно такве санкције. И то су објективно проблеми и објективно тешкоће које ни једна једина власт не би могла да превазиђе.

Водитељ: Господине Тодоровићу, јесте ли слушали говор председника Милошевића у Лесковцу?

Драган Тодоровић: Па морам да вам признам да сам слушао у једном краћем делу. Председник Слободан Милошевић је председник Савезне Републике Југославије, али није председник моје странке према томе нисам...

Радикали нису никада лагали народ

Водитељ: Питам вас због тога што је и он отприлике то рекао и мислим да је јако добро што је један председник државе свом народу то тако рекао, да нико не

Влада народног јединства, у време агресије, функционисала на најбољи начин: чак и после бомбардовања седишце Владе одржаване у истој згради

Против нас су уведене санкције какве никада од краја Другога светског рата нису уведене на тлу Европе ни једној јединој држави. Такве санкције су уведене само Куби и Вијетнаму.

Не знам да је било која држава имала овакве санкције као што има Савезна Република Југославија. Када ви немате могућности да нормално послујете, немате могућности да нормално увозите потребну робу, када немате могућности чак ни да користите сва сопствена средства која се налазе...

Водитељ: И нема већег угрожавања људских права ....

Драган Тодоровић: Немате могућности да користите сопствена средства која имамо у страним банкама. Шта онда рећи за такав поредак који уводи таква

треба са стране, ни Дојче Веле ни Глас Америке, да нам објашњава да ми тешко живимо. Сви то јако добро знамо. Како се може са вама у решавању неких проблема, у указивању на неке проблеме комуницирати? Колико су ваша министарска врата отворена? Како се долази до вас?

Драган Тодоровић: Не могу то да кажем. То могу да кажу они који покушавају да дођу на та врата. Они би једино били меродавни и објективни да о томе говоре. Како и на који начин успевају да дођу? Ја се трудим да све оно што мислим да је битно и релевантно и да би требало размотрити без икаквих ограничења покушам да решим, односно да оне који су за то заинтересовани примим

и разговарам уколико је то у делокругу министарства саобраћаја и веза.

Али да се вратим на оно што сте ви рекли да је председник Милошевић рекао приликом отварања железничке станице у Лесковцу и онога што ја говорим. Никако не желим да упоређујем оно што ја говорим и што говори Слободан Милошевић. Ја сам Јабланички округ обилазио често, нема села у којем нисам био, у многим месним заједницама у Јабланичком округу одржали смо митинге и 1996. и 1997. године, и да оно што сам говорио тада говорим и сада.

Од почетка бављења политиком, што се тиче радикала и Српске радикалне странке, постоји једна ствар која никад није долазила у питање. Ми никада народ нисмо лагали нити хоћемо да лажемо. Према томе, то не радим ни данас. Ја само хоћу да вам кажем, да покушам да аргументима раздвојим оно за шта је објективно одговорна власт, а за шта није.

То нека процењују ваши гледаоци. За шта је објективно ова власт одговорна и ова Влада у којој се налази Српска радикална странка? За то што објективно одређене економске и социјалне реформе није почела да ради на време. Неке још увек не ради. Као пример ја ћу вам навести Закон о власничкој трансформацији, односно о својинској трансформацији. Српска радикална странка од почетка инсистира да се својинска трансформација што пре спроведе. Да она не буде факултативна, да не зависи од ничије воље, него да буде обавезна да буде по одређеном принципу који ће омогућити да ниједно предузеће не буде на тржишту продато испод реалне вредности, односно оне вредности која на тржишту може да се постигне.

Такође, да ни једно предузеће не оде у било чије руке, а да за то држава не добије готов новац. Не долазе у обзир никакви папири, никакво обећање, никакво вештачко смањивање вредности тј. обезвређивање предузећа и уништавања, како би појединци могли од тога да се обогате. То је оно на чему ми инсистирамо. Неке ствари су сада почеле полако да се покрећу.

Нисмо задовољни, одмах да вам кажем. Али, ево, са ове три пензије којима смо покушали да врагимо дуг пензионерима тако што им омогућавамо да преко бонова за пензију плате електричну енергију, односно угаљ или огревно дрво, ми покушавамо да решавамо и одређене социјалне проблеме.

Ми нећемо на томе стати. Покушаћемо и даље да урадимо нешто како би олакшали живот наших грађана. То је оно што ова влада покушава. Новим пакетом пореских закона и измена закона покушавамо да проширимо круг обвезника, а да пореске обавезе смањимо и да велики део токова новца ставимо под контролу државе како би омогућили да држава на нормалан начин може да пуни буџет.

То су они кораци које ова влада предузима. Покушавамо да се изборимо са курсом динара, мада нон-стоп покуша-

вају и врше ударе. Нисмо задовољни овим што се дешава на тржишту, што црни курс расте. Инсистирамо на томе да полиција једноставно нађе могућност да открије оне који са новцем излазе на тржиште. Ми то чак и лоцирамо - да су то могућности једино пословних банака.

Знате, не може појединац, не може мала група људи да изађе и поремети црно девизно тржиште. То могу једино дилери из пословних банака који излазе на тржиште. Они су ти који на један одређен начин доводе до подизања и пада марке и на тај начин профитирају. То нам се већ више пута дешавало. Сетите се почетка рата. Марка је одједанпут скочила, међутим, за кратко време се практично вратила на оне почетне позиције.

Водитељ: Господине министре, већ истиче време. Очигледно ћете морати да дођете још који пут.

Драган Годоровић: Или ви да продужите емисију.

Водитељ: Нажалост, не могу јер већ је заказана следећа. Ми имамо отприлике још седам, осам минута. Када је реч о Влади, министри из Српске радикалне странке су под оставком. Неко време се већ говори о реконструкцији Републичке владе...

Драган Годоровић: Постигнути су већ договори.

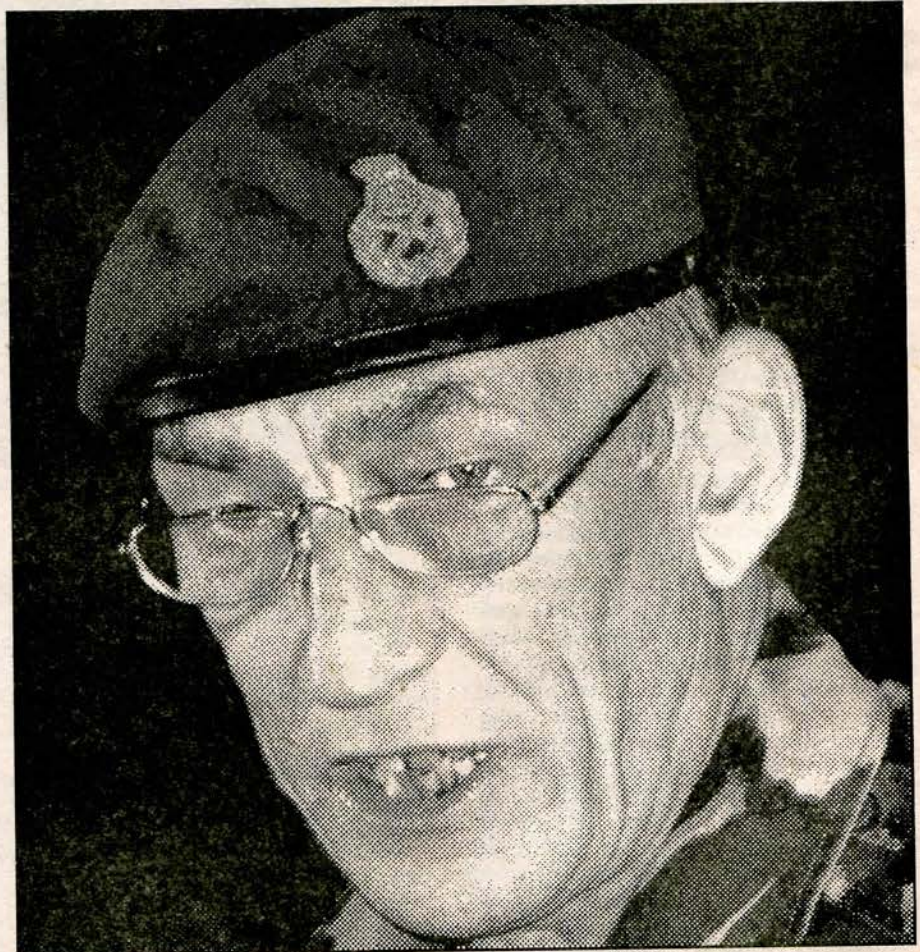
Водитељ: Да ли су српски радикали спремни да уђу у такву Владу?

Драган Годоровић: Да, с обзиром да смо омогућили договор свих релевантних политичких партија које имају своје представнике у парламенту Србије и да су поново до договора успели да дођу Српска радикална странка и Југословенска левица. То је практично завршено. Чека се седница парламента Скупштине Србије и тог момента ће бити извршена реконструкција Владе.

Што се тиче Српске радикалне странке, ту је све познато. Српска радикална странка је ушла и у Савезну владу, потпредседници су госпођа Маја Гојковић и господин Томислав Николић, тако да Маја Гојковић више није министар без портфеља Владе Републике Србије и Томислав Николић више није на месту потпредседника Републичке владе него је потпредседник Савезне владе.

Избори у новом веку

Водитељ: Мислим да би било добро да прокоментаришете то што су вечерас јавили неки електронски медији да је блок опозиционих странака око Савеза за промене данас потписао, неко време већ најављивани споразум око изборних услова. Оно што сам ја чуо у медијима, тражи се минимум 4% цензуса за улазак у парламент, најмање отприлике 8 изборних јединица. Какав је ваш коментар на тај споразум, да ли га прихватате?

Мајкел Цексон, бивши командант КФОР-а у српском народу запамћен као обичан лажов

Драган Тодоровић: По ономе што су новине објављивале, претпостављам да се ради о оним условима који су раније истицани. Они су сада дошли до неког заједничког предлога. Што се тиче Српске радикалне странке, ми не бежимо од дијалога. Кад помињете опозиционе политичке странке, ја бих тај термин везао за опозиционе парламентарне странке. Према томе, ми смо спремни да о изборним условима разговарамо.

Поменуо бих један од услова који мислим да је прихављив и мислим да би требао да се испуни. То је да се сви спискови прочисте, да се успостави боља контрола на бирачким местима, да државна телевизија на договорени начин прати ту предизборну кампању, а да се не понаша онако како се понашала у предизборној кампањи 1997. године. Ми смо то, као Српска радикална стран-

знам зашто се они журе да схвате да на изборима нису имали шта да траже.

Америка водич владе Црне Горе у сепаратизам

Водитељ: Хајде да одговоримо на нека питања колико нам време дозвољава. Молим министра да прокоментарише тренутне односе Србије са Црном Гором кратко.

Драган Тодоровић: Нажалост, Влада Црне Горе је кренула путем сепаратизма. Мислим да је под утицајем Американаца, да их Американци чврсто држе управо због тога што се одала криминалним активностима и да немају могућности да се из тог загрљаја отргну.

Водитељ: Неко је приметио и жели да прокоментарише да вас нема на отвара-

Драган Тодоровић: Ја нисам надлежан за локални саобраћај. Министарство саобраћаја, нажалост, није задужено за локални саобраћај.

Водитељ: Радник ЖТП-а Београд пита када ће доћи до размене локомотива између Републике Хрватске и Југославије.

Драган Тодоровић: Не знам!

Тапкарши у Привредној комори Југославије

Водитељ: Зашто нема довољно дозвола у Привредној комори Југославије за међународни друмски теретни саобраћај?

Драган Тодоровић: То је изузетно велики проблем. У надлежности је Савезног министарства за саобраћај. Тим дозволама се чак и тргује. То није ништа ново. Тргује се од како ја знам. Те проблеме сада покушавају да реше тако што се додела међународних дозвола за теретни саобраћај врши искључиво у Савезном министарству за саобраћај.

Не знам да ли ће, али желео бих да успеју у томе и трудићу се, када будем био у могућности, да покушам да помогнем да се нађе модус који би апсолутно омогућио да се дозволе деле само по критеријуму коме та дозвола треба а никако по било ком другом критеријуму.

Судар транспортних предузећа и својинске трансформације

Водитељ: Један наш гледалац пита, да ли министар зна да у Лесковцу постоји аутосаобраћајно предузеће Југ-експрес које је освојило чак и плаве траке, а сада се налази у дубокој кризи. Може ли му се помоћи?

Драган Тодоровић: Морам да кажем да Југ-експрес и сва предузећа везана за путнички, односно теретни саобраћај нису у оквиру ресора Министарства саобраћаја и веза. Они не припадају Министарству саобраћаја и веза али у великој мери смо упућени једни на друге и многа успешна саобраћајна предузећа, и у путничком и у теретном саобраћају, доживела су горку судбину.

Један од разлога је и овај који сам поменуо, а то је власничка трансформација, која у саобраћајним предузећима касни, а у многим није ни кренула, с обзиром на чињеницу да транспортна средства врло брзо старе и пропадају због тога што се не користе. Вице нема могућности да се дође лако до новог транспортног средства и многим је перспектива доста проблематична!

Водитељ: Ево, господине министре, разговарали смо тачно један сат. Ја вам се захваљујем што сте били гост Телевизије Лесковац. Са вама је, поштовани гледаоци, био Драган Тодоровић, министар за саобраћај и везе Владе Републике Србије и председник Извршног одбора Српске радикалне странке.

Баво и његов ученик: под утицајем Америке, тактиком корак по корак, режим Црне Горе кренуо путем сепаратизма

ка, дебело искусили. Према томе, ми јесмо за успостављање чврстих правила која ће свим политичким странкама омогућити да под једнаким условима у предизборној кампањи покушају да дођу до што већег броја гласача.

Ми се томе не противимо. Српској радикалној странци одговара највише да један округ буде једна изборна јединица. Међутим, то не одговара малим политичким партијама које немају никакву инфраструктуру, које немају никакво чланство...

Водитељ: Они се залажу за изборе што пре. Шта мислите када ће избори бити?

Драган Тодоровић: Избори ће бити после Нове године, 2000. година је година када ми морамо да одржимо изборе. Избори су практично на прагу. Ако се ми не журимо који на тим изборима реално очекујемо да добијемо, не

њу новоизграђених мостова.

Драган Тодоровић: То је став Српске радикалне странке, што се тиче доласка на отварање мостова и свих оних порушених објеката у време НАТО агресије. Челници Српске радикалне странке се не појављују. То нама није својствено и ми сматрамо да не треба на такав начин да се појављујемо.

Водитељ: Ја заиста нисам стигао, због великог броја питања, да прочитам сва и да одговоримо на њих.

Драган Тодоровић: Мени је жао само због једног разлога – да ваши гледаоци не помисле да вршите селекцију питања.

Водитељ: Ево сад их читам! Један наш гледалац каже: поздрав господину министру! Да ли може да заложу свој лични ауторитет за побољшање локалног саобраћаја у Лесковцу?

КОНФЕРЕНЦИЈЕ ЗА НОВИНАРЕ

СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

СВЕ СПРЕМНО ЗА ЛОКАЛНЕ ИЗБОРЕ

21. ОКТОБАР 1999. ГОДИНЕ

Др Војислав Шешељ: Влада Републике Србије је доставила Народној скупштини нацрт, односно предлог новог Закона о локалној самоуправи. На том закону интензивно је радила и цела влада, и посебно Министарство за локалну самоуправу, али прва верзија је већ била готова у мају прошле године. И он је био спреман и за скупштинску дебату. Неке друге околности су успориле упућивање тог закона Народној скупштини, а Влада је желела и да све опозиционе странке учествују у претходној расправи, како би закон био што квалитетнији и како би се разне примедбе и сугестије, уколико су добре и корисне, уврстиле у основни законски текст.

Нажалост, опозиционе странке су одбиле да учествују на три пута заказаним разговорима, тако да овај текст иде као текст владе Србије у Народну скупштину. Текст је квалитетан и по мишљењу Српске радикалне странке он треба да буде усвојен у Народној скупштини.

Тај закон уноси доста значајних новина, поправља начин регулисања појединих питања у односу на претходни закон, и после тог закона све је практично спремно за одржавање локалних избора.

Ако опозиција жели ванредне изборе, можемо их онда одмах заказивати, али на локалном нивоу власти. Али онај ко одбија да разговара о тексту предложеног закона, док је још увек у нацрту, касније може имати мало аргумената за оспоравање неких кључних решења. Наравно, шанса за оспоравање постоји у Народној скупштини. Ако опозиција буде имала паметних сугестија, амандмана, размотрићемо их и све паметно и све добро усвојити.

Седница Народне скупштине само што није заказана, то очекујемо од председника! Иначе, што се тиче владе Србије

је она је спремна и огроман посао је већ урађен како би та седница била што продуктивнија.

И овог пута уведена је једна новина коју истиче Српска радикална странка.

Овог пута су сви законски пројекти на време направљени, тако да се могу усвајати по редовној процедури, што подразумева претходну расправу у надлежним скупштинским одборима. До-

Гордана Поп-Лазич: велики допринос изради Закона о локалној самоуправи

говорили смо се у Влади Србије да убудуће искључиво тако радимо, да доношење закона по ванредном поступку, по скраћеном поступку, буде само изузетак у неким посебно хитним околностима.

Српска радикална странка сматра да је добро што се настављају разговори између политичких партија, овог пута само владајућих политичких партија из Србије и Црне Горе. Без обзира на у старту сучелене позиције, без обзира на различита гледишта, дијалог је једини пут до демократског разрешења основних проблема. Међутим, треба увек имати у виду да сваки дијалог почива на уставним одредбама и да озбиљне политичке партије нису спремне да га-

приступамо том послу, водећи рачуна, пре свега, о основним аспектима социјалне политике, и убеђен сам да ће грађани бити задовољни коначним решењем које Влада усвоји. И то решење неће погоршавати њихов социјални положај, може га само поправити у односу на досадашњи.

Влада је учинила велика напоре да се поправи електроенергетска инфраструктура и ми спремно дочекујемо зиму. Поготову има разлога за оптимизам што је склопљен споразум о испоруци руског гаса и што су решени проблеми са транспортом тог гаса преко Мађарске. Будуће испоруке гаса преко Мађарске везане су за гасни аранжман са руском владом и њиховим надлежним

уторак, 26. октобра, могу да се закажу ванредни локални избори, пошто је 26. децембар последња недеља у овој години?

Др Шешељ: Ово је први пут у мом животу да се деси да ми је питање озбиљног новинара апсолутно неразумљиво. Како може 26. октобар бити последњи дан за расписивање избора?

Новинар: Зато што је 60 дана минимум до краја године.

Др Шешељ: А где пише да до краја децембра морају бити избори?

Новинар: Не, у овој години вас питам.

Др Шешељ: Што би били у овој години, ми смо вам рекли да у овој години неће бити избори. Ја сам вам на прошлој конференцији за новинаре рекао да ове године неће бити избора. Ви мене неозбиљно третирасте онда, шта то значи. Неће ове године бити избора. Неће ваљда нама маргиналне политичке партије одређивати када ће бити избори. Јесмо ли им летос нудили изборе? Јесмо. Нису хтели. Хтели су власт без избора. Што би ми сад њихове грешке исправљали? Ми ћемо изборе заказати следеће године, следеће године су и тако редовни и локални и савезни избори.

Можемо се договарати о термину, а при одређивању термина опет скупштинска већина односи превагу, а не мањина. А са оним странкама које нису парламентарне нећемо уопште да разговарамо. Ко то нама може диктирати када ће бити избори? Кад они кажу - морају бити избори, нема за нас бољег аргумената да избори не буду у том року. Кад они кажу да морају, е, тад неће бити. Не мислите ваљда да ћемо се њиховој вољи повиновати, вољи пре свега политичких маргиналаца?

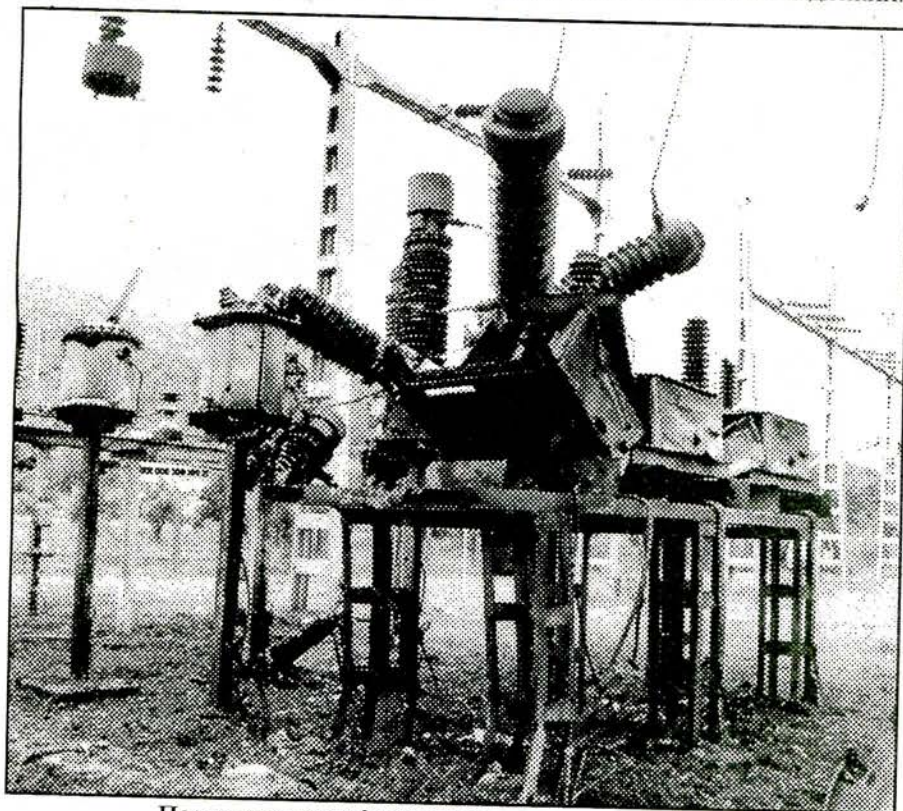
А што се тиче првог питања, ми смо у овом закону предвидели да одборник који престане да буде члан политичке партије која га је кандидовала, губи и одборнички мандат, је ли тако, Гордана? То постоји у закону. Тако да ту више нема никаквих проблема.

Друго, кад је реч о локалним изборима, ту је веома важна личност кандидата. Постоји опасност да страначка бирократија убади људе у врх листе, ако су пропорционални избори у питању, који иначе немају шанси да победе на већинским изборима. А ту нам је заиста циљ да с најбољим кандидатима освајамо власт.

И треће, ево, на примеру земунске општине. Ми глат добијамо и према изборним резултатима из 1996. и 1997. године на већинским изборима, а да су пропорционални, можда би морали да делимо власт са неким. А ми желимо да власт освајамо само тамо где имамо способне кадрове и да владају кад дођу на власт. А не да нам се десе такви случајеви какви су се дешавали у неколико општина.

Новинар: Колико је тачно да се београдска власт пребацује на републику?

Друго питање је везано за штампање новца. Да ли је тачно да није штампањ новца, с обзиром на изјаве савезног премијера, као и гувернера Народне банке,

Последице агресије: Влада учинила велике напоре да поправи електроенергетску инфраструктуру

зе Устав било каквим поступком у таквом настојању које би било у колизији са осталим нормама. Устав се може мењати, али искључиво по стриктно предвиђеној процедури у самом Уставу. Устав се може мењати на онај начин који сам Устав прописује као облик измена и допуна или доношења новог устава.

Изволите, имате ли ви неко питање?

Новинар: Шта грађани Србије могу да очекују, хоће ли бити уведен нови тарифни систем електричне енергије?

Др Шешељ: Ми још о томе разговарамо, а до сада смо само одлучили да се до 1. новембра не примењује зимска тарифа. Мислимо да је то још једна олакшица грађанима Србије у условима економске кризе и социјалног осиромашења. Још ниједан верзија која је Влади понуђена није до краја завршена и није до краја исправљена. Чим Влада усвоји одлуку она ће бити саопштена јавности. Ми са највећом озбиљношћу

јавним предузећем, тако да ће Русија кроз испоруке гаса плаћати коришћење мађарског гасовода, а то ће бити обрачунато кроз укупни кредит који је руска влада одобрила Србији на име испоруке гаса. Проблем старог дуга од неких 19.000.000 долара је решен, ту постоје банковске гаранције, да ће у ратама, и, вероватно, делом у роби, бити плаћен.

Новинар: Ако је тачно моје сећање на период после локалних избора 1993. године, ви сте на једној конференцији за новинаре истакли своје залагање за локалне изборе по пропорционалном систему, да се не би догодили такозвани превиди. Ако је тачно то што сам рекао, откуд та промена да се сада иде на једнокружни већински систем, за који не могу да схватим да и вама одговара, већ може да одговара само коалицији СПС-а и ЈУЛ-а?

И друго питање је везано за изборе - постоји ли било каква шанса да у

и на вашу на конференцији за новинаре када сте рекли да је новац штампан само да би се дотрајале новчанице замениле новим?

За господина Николића је питање шта ће бити са радним дозволама у Црној Гори, ако се Црна Гора отцепи, и за господина Вучића да прокоментарише синоћне оптужбе на приказивање емисије "Радикалски таласи"?

Др Шешел: А где су емитоване те оптужбе?

Новинар: На радију.

Др Шешел: Ево, прво господин Николић, па господин Вучић, па ја.

Томислав Николић: Уколико руководство Републике Црне Горе настави да се понаша, да размишља и да делује тако да му је превасходни циљ сецесија Црне Горе од Савезне Републике Југославије, одвајање ове две републике, наравно, то треба гледати шире, имаће великих проблема у самој Црној Гори.

Новине не преносе све што кажем,

жаву. Он о томе не размишља, њега интересују само новац и криминал.

Александар Вучић: Чуо сам шта су неки говорили на Тргу Републике. Мислим да је неки Симеуновић много лагао, он је много лагао синоћ, измишљао је и стављао чак мени у уста и неким другима нешто што никада нисмо говорили, не знам ни где је то могао да чује или види. А што се Новаковића тиче, он је споменуо "Радикалске таласе", изгледа да човек није неке нарочите памети. Прво, зато што "Радикалски таласи" нису телевизија коју плаћају сви грађани ове земље, или грађани једног града или општине, као што је случај са Радио телевизијом Србије или Студијом Б, или неком другом кућом. Ово је страначки програм, и није ни телевизија, просто једносатна емисија у току једне недеље.

Друго, то показује да су неки прилично нервозни због те емисије. Очигледно је да то има успеха у народу, да је

Др Шешел: Изјава о којој је реч емитована је и на крагујевачкој телевизији и на Радио Индексу. И она је сасвим наменска, јер говори о неким реалним околностима. Прво, немогуће је, у условима овакве економске кризе и социјалне беде да не дође до померања основне новчане масе у оптицају. И уопште, стално се та новчана маса помера. Она се помера постепено и контролисано.

Друго, ви знате да је после дошло до разних шпекулација интерпретацијом. Ја сам говорио у року од Нове године, дакле, уочи рата, од почетка рата, неки су говорили да је то било у септембру, неки су говорили да је то било од рата наовамо. Значи, искључујући ратне несреће, што је такође бесмислено.

И треће, померање новчане масе доводи до померања курса. Ако је померање умерено и постепено, онда је и померање курса умерено и постепено. Нико од нас не очекује да може за годину дана курс динара бити чврст и стабилан и да се апсолутно не промени, бар на реалном тржишту. Црно тржиште је често реално тржиште, али није увек. Али кад упоредите ту новчану масу видећете да је дошло до удара и одступања која немају покриће у новчаној маси.

Кад је реч о емисији новца, постоји буквално штампање пара, кад ради штампарија, а постоји емисија новца преко такзованих банковних пласмана. То је такође једна врста емисије. То је као кад се некој банци дозволи да за одређено време буде и у минусу, да би се покриле неке друге дубиозе, на пример.

И четврто, пошто ви пишете за новину која се и иначе одликује сензационализмом, па сте пожурили да упоредите моју изјаву и изјаву гувернера Влатковића, требало је мало логике да унесите у то и да видите да те изјаве нису у колизији. Гувернер Влатковић вам је рекао да у септембру није било штампања новца, и он је у праву, у септембру није било штампања новца. Као што и у октобру није било штампања новца.

Пета ствар, који су новчани удари које доживљавамо. Видели сте сада да се враћа курс марке. Он се вероватно не може вратити на почетни, али ће се враћати још наредних дана, кад се сузбију шпекулације, пре свега пословних банака. Неке пословне банке ефективним динарима којима располажу често излазе на црно тржиште, купују девизе, и после те девизе продају по такзованом штицунгу. Ако купе по 18 динара на црном тржишту, продају по 22 или 23 динара ономе коме су девизе неопходне, па не пита за цену. То је један вид удара, као што је удар на динар значило и пребацивање већих количина динара са Косова и Метохије где окупатор покушава да избаци динар из оптицаја. Као што је удар на динар и понашање Милорада Додика који настоји да динар потпуно избаци из оптицаја у Републици Српској, и као што је удар на динар стално настојање власти у Црној Гори да најаву нове монете, најаву свог перпера или како га већ називају, доведу до поремећаја, тако што неки основ-

"Демократија" НАТО пешадије: хтели власт без избора

али ја сам убеђен да то уопште не може да се спроведе. Али, уколико би на било који начин дошло до једног таквог чина, грађани Црне Горе који живе у Србији имали би статус националне мањине у Србији. А то онда претпоставља да би морали да имају радне виза, радне дозволе за настанивање и за рад у Републици Србији. И да о томе треба да размишљају сви они који мисле да Мило Ђукановић и његова булумента чине праву ствар. Овде живи више грађана Црне Горе него у самој Црној Гори.

Др Шешел: И они би били страни држављани, ако дође до отцепљења.

Томислав Николић: Наравно, то се намеће, и то је проблем, питање пресељења српског живља из Црне Горе у Србију, муслимана из Рашке области у Црну Гору, па би Мило за годину дана имао Црну Гору, вероватно, као исламску др-

народ гледа, а ми нисмо правили ни намештене текстове у појединим новинама који би то најављивали и хвалили, као што то чине сви остали. Емисија је за себе довољна реклама, а то што је такви нападају и што таквима смета, чини ми се да на најбољи начин говори о њој.

Усталом, грађани су ту да то процене, они ће о томе говорити, али је бесмислено да неко то напада као што напада неке друге телевизије, јер то значи да је веома глуп и да не разуме да ми то сами плаћамо и да ми сами своје знање, умеће и енергију, можда мало, можда велико, у то улажемо, а нико у свему томе више никаквог удела нема. А ја мислим, ако ме питате искрено, да је та емисија неупоредиво боља од неких других емисија на конкурентским телевизијама, а ту су грађани да процене да ли гледају ту емисију или не.

ни економски фактори настоје онда да се што пре отарасе динара којима располажу и купују робу, без обзира да ли им та роба непосредно треба или не, како би се тих динара отарасили, у страху, ако се уведе нова новчана јединица да неће моћи на адекватан начин те затечене динаре да замене за нову новчану јединицу.

То су све фактори који утичу, а ви сте хтели сензацију, а сензација једноставно не постоји.

Новинар: Колико сам вас разумела, новац је штампан у првих осам месеци?

Др Шешељ: Ја вам кажем, једноставно не може на такав начин да се извлачи закључак. Увек мора нешто мало да се дода, зависно од понашања црног тржишта, зависно од пословних односа између привредних субјеката уопште. Некада мора да се дода и кад се на други начин обори курс динара. Онда, ако је већ курс динара оборен до одређене границе, онда банка мора то дапокрије. Иначе се појављује супротна ситуација, да је динар реално обезвређен, а да га нема у оној количини у којој би га морало бити у тим условима.

Треће, морате имати у виду да би сад реална вредност динара, према количини динара у оптицају, значила да курс треба да буде 14 динара за једну марку. Упоредите то, упоредите онај курс од 10 динара пред Нову годину, или око Нове године, је ли тако, тада је био 9 и нешто, а сад би реално требало да буде 14. А ми имамо 17 тренутно, а био је чак и 20. Данас је 16, и још ће да пада, али једноставно ћемо ту маглу да уклонимо која је постојала. И ја мислим да ће да падне и до 14 динара за једну марку. А кад гледате реалну вредност динара, видећете да је реални курс 10 динара за једну марку. Јер, колико робе можете у Немачкој купити за једну марку, толико можете у Србији купити за 10 динара.

Тако да је то мало озбиљнија проблематика и није за необразоване новинаре. Немојте више да вам сензационалистичке чланке на економске и финансијске теме у новинама пишу новинари који се у то не разумеју. Ту ипак треба мало поткован новинар да би то схватио.

Новинар: А шта ћемо са ценама за које не верујем да ће се вратити на претходни ниво?

Др Шешељ: И цене ћемо зауставити, и већ радимо на томе и већ смо неке зауставили. Прво смо оборили цене осигурања, јер су они били најдрастичнији, дигли су цене услуга за 52 %. Ту предузимамо интензивне мере и убеђен сам да ћемо успети. И већ се осећа у неким сферама да смо постигли те резултате. То је мало теже, наравно, али и то ћемо такође да вратимо. И не мислимо да обнављамо административни систем контроле цена, јер је ова Влада народног јединства поносна што је успела прошле године да за 20% смањи број робе којој се директно контролишу цене. Затекли смо око 60%, а сада има око 40% робе која је под контролом Владе,

односно надлежног Министарства за трговину.

Новинар: Можете ли нешто рећи о предлогу закона о локалној самоуправи, оно што сам вас на почетку питала?

Др Шешељ: Па може, наравно, ја сам вама на располагању. То што се ја нарогушним некада на ваша питања, то не значи да ви не смете даље да питате.

Новинар: Мислила сам да сте заборавили.

Др Шешељ: Нисам заборавио, то сам мислио на крају да вам одговорим. А ви инсистирате да вам даље не одговарам по овом питању? Ја мислим да је ово

да нема разлога да се љути, јер ми ипак нисмо чланови једне партије, може љутиња и да га прође, ако се уопште и љутио, јер ја га после тога нисам видео. То што сте ви шпекулисали, да ли је то било у "Новостима" или неким другим новинама, није више ни битно. Читао сам и црногорску штампу, тамо су опет направили прави чапраздиван.

Што се тиче Закона о локалној самоуправи, што се тиче изборног принципа, нама одговара једнокружни. Зашто? Зато што се онда боримо искључиво за своје гласове, а не рачунамо на гласове других у другом кругу, нити

Колатерална грешка у селу Корише: више је Шингара погинуло од дејстава НАТО авијације, него српске војске и полиције

врло важно питање, пошто су се многи неупућени укључили у расправе. Наравно, ја сам једном доскочицом досолио мало премијеру Булатовићу на Радио Индексу, али зашто да то не урадим.

То што смо коалициони партнери не значи да не могу и да се мало нашалим и дам у тренутку неку изјаву која њега можда и наљути, али после, кад схвати

имамо потребе да некога молимо да нас подржава у другом кругу. Ми смо на прошлим локалним изборима много боље прошли у првом кругу, лоше смо прошли у другом кругу. Зато што нисмо склапали никакве изборне коалиције за други круг. И онда се дешавало да су све партије против нас учествовале. Најбоље је један круг, па ко је најбољи,

Милица Пејановић-Ђуришић: залутала на политичку сцену

он пролази. Нека најбољи победи у првом кругу, да не би после било разних подметачина, инсистирања на неприципијелним коалицијама и тако даље.

Закон не одузима градовима власт коју су до сада имали. Мало само заострава питање одговорности и ништа више. Све ингеренције остају исте, али одговорност је заостренија.

И друго, ми се надамо да ћемо ући свуда у општинску власт, да ћемо у већем броју општина освојити власт. Не би ми правили лош закон кад се спремамо да владамо у већини општина у Србији. Закон је за све партије, и оне који су владајуће и оне које су опозиционе. Како се та данашња опозиција, која се нада да ће освојити републичке изборе, боји да Републичка влада прузме више ингеренција у односу на локалну власт. Има ли ту мало противречности? Уверени су да освајају власт на републичким изборима, а боје се да неко не одузме део власти локалним заједницама, органима локалне самоуправе, има ли ту логике? Нема, наравно.

Новинар (лондонска агенција): Ваш коментар на изјаве генералног секретара Уједињених нација Кофија Анана, где он каже да су албанске јединице веровале да ће стране снаге деловати као окупаторске на Косову и Метохији, и да ће због тога Албанци изазивати инциденте на Косову и Метохији?

Др Шешељ: Када он даје такве изјаве, вероватно има и чињенице на којима их заснива. Ми знамо да ти инциденти постоје од доласка НАТО трупа, и нас то ништа не изненађује.

Више је Срба погинуло од доласка НАТО трупа на Косово и Метохију, него што је албанских терориста погинуло у току рата у сукобу са нашом војском и полицијом. Окупаторске трупе НАТО-а нису успеле да докажу да је више од 200 Албанаца погинуло у току целог рата на Косову и Метохији. Огроман број погинулих од тих 200 су терористи. Има негде вероватно и неки цивил и то не може ни у једном рату да се спречи. Сад се поставља питање ко је крив. Више је, дакле, Албанаца и у рату погинуло од дејства НАТО авијације, него од српске војске и полиције.

А ви знате да су Американци и њихови савезници лансирали огромну лаж да је српска војска и полиција ликвидирала на Косову 10.000, па 100.000, у једном тренутку су говорили да смо ликвидирали 100.000 Албанаца. Немогуће је да таква ликвидација остане сакривена.

Нису успели да докажу више од 200 погинулих, и о томе пише сва западна штампа, и енглеска и америчка. То ви боље знате, ви који сарађујете са западним медијима, је ли тако? Где су онда? Где су докази, где су трагови? Све је била једна лаж да би се оправдала агресија. А сад је НАТО у ситуацији да мора ту

лаж у јавности сопствених земаља да допуњује новим лажима, јер пала је у воду основна аргументација с којом је агресија почела.

Новинар: А шта је са масовним гробницама Срба које су нађене на Косову и Метохији?

Др Шешељ: Ја сам већ рекао да је много више Срба погинуло од уласка НАТО трупа на Косово и Метохију, него што је погинуло Албанаца у сукобу са нашом војском и полицијом док је трајао рат. Али то западне силе не интересује. Јер западне силе су дошле на Косово да би отерале Србе.

Новинар: Зашто Влада не учини нешто да се за то сазна, постоји документација, и на Интернету постоје вести?

Др Шешељ: Савезна влада је доста чинила на том плану и она непрекидно упућује демарше и меморандуме Уједињеним нацијама и свим владама света. И у неколико наврата то је и објављивано и у штампи, а и две Беле књиге су издате о НАТО злочинима, и на српском и на енглеском језику. Трећа књига је у припреми.

Новинар: Да ли имате одговор на изјаву Предрага Булатовића у којој је он нагласио да треба да се одрекнете борбе за Велику Србију, и какав је ваш одговор на Ђинђићев коментар да спремате атентат на њега?

Др Шешељ: Ја прво не могу да верујем да је Предраг Булатовић заиста тако нешто изјавио, јер би то била невероватна глупост. Борба за Велику Србију је суштина програма Српске радикалне странке, то је срце српског радикализма. То је као кад би неко тражио да се одрекнемо себе или својих најрођенијих, као кад би неко тражио да укинемо нашу странку, као кад би неко тражио да наша странка престане да се бави политиком. То је нешто невероватно. Ја једноставно не верујем да је Предраг Булатовић нешто тако изјавио. Не могу да замислим озбиљног политичара да тако нешто изјави. Ни наши најгрђи противници нису никад нешто тако од нас тражили, није им пало на памет.

А што се тиче Ђинђићеве изјаве да се на њега спрема атентат, вероватно је у неком дослуху са оним Клеопатером, па му је он то наговестио.

Новинар: Хоћете ли ви надаље толерисати такве изјаве?

Др Шешељ: Такве изјаве? Па не знам зашто не бисмо толерисали, кад више нико у српском народу озбиљно не третира Ђинђића. Не мислите ваљда да бисмо ми сад направили неки потез који би му ишао на руку?

И друго, ми смо веома заинтересовани да полиција много боље обезбеђује наше опозиционе функционере. Ми смо спремни, као влада Србије, да им дамо много јачу заштиту, под условом да они то не схвате као кућни притвор. Тако смо чували на Косову и Метохији Ибрахима Ругову да га његови не би ликвидирали, а после су неки тврдили да га држимо у кућном притвору.

Не дајбоже, да је Драшковић погинуо, коме би то изазвало проблеме? Само

власти. Јер би наши непријатељи покушали то да искористе на разноразне начине, да нам напакују, да изазову немире, да изазову ово или оно.

Које може користити нестанак Драшковића, а можда и Ђинђића? Није он много по вољи Амњериканаца. И они га онако преко воље прихватају, ефективно трагајући за правом личношћу којој би указали максималну подршку. Знате, имају они доста замерки Ђинђићу.

Ми имамо идеалну опозицију, каква се само замислити може. Опозицију која је толико неспособна да никад не може доћи на власт. Не мислите ваљда да је неко луд међу владајућим странкама да сад ликвидира такву опозицију? Замислите да нестане Драшковић, па да дође неко нормалан и паметан на његово место. Да дође неко вештији од Ђинђића, карактернији, поштенији, образованији. Тада бисмо ми били на мукама. Док су они ту, ми немамо никаквих проблема. Ми треба да их негујемо. Ја то мислим озбиљно, а ви се смејете.

Мало сам промукао, а ви сте немилосрдни са питањима.

Новинар: Имате ли коментар на посету Драшковића Паризу и његов сусрет са Ибером Ведрином?

Др Шешељ: Ја не знам о чему је Драшковић разговарао са Ибером Ведрином, али он је био на неком лекарском прегледу тамо негде 1993. године, вероватно је сада морао да оде и на допуску контролу. Кад започне један лекар да вас лечи, онда треба повремено да одлазите на контролу, је ли тако? Ја сам тако схватио његов одлазак у Париз, иначе што би он ишао у Париз?

Новинар: Како коментаришете боравак и састанак опозиције у Лакташима, и друго питање се односи на локалне изборе, постоји ли могућност да пред нове изборе ипак направите коалицију са СПС-ом и ЈУЛ-ом?

Др Шешељ: Лакташи су изгледа постали нови Луксембург. Срамота је ове опозиционе странке колико их западне земље понижавају, па се сад тражи нека резервна варијанта да и велики српски издајник Милорад Додик у својим родним Лакташима организује сусрете са представницима страних сила који им дају налоге како да делују против Србије и Југославије и који им дају новац да би то деловање било што успешније. Али, Американци никако да реше проблем нерационалног трошења тог новца. И највећи део тог новца одлази у приватне цевове, а не у оне сврхе за које је планиран.

Што се тиче локалних избора, рекао сам.

Новинар: Мислио сам да ли постоји могућност да на локалне изборе изађете заједно са социјалистима и ЈУЛ-ом?

Др Шешељ: О томе смо вам говорили више пута. Никаких договора није било, нити намеравамо да ту неке договоре правимо. И уколико се не би буквално све опозиционе странке удружиле и ишле са једним кандидатом, не видим зашто би требало да ми правимо коалицију са левичарским странкама.

Ми и иначе не волимо да правимо предизборне коалиције.

А могу вам искрено рећи само једну ствар о којој вам раније нисам говорио. Српска радикална странка би се силно обрадовала ако ове опозиционе странке одлучиле да бојкотују локалне изборе, онда би ми имали прилику да се огледамо искључиво са левичарским странкама у целој Србији, па ком опанци, ком обојци. Овако би нам учешће тих других опозиционих странака мало можда помутило шансе, па су нам сметње за изборе веће. Уколико те опозиционе странке бојкотују, онда можемо до миле воље да се надмећемо са социјалистима и ЈУЛ-ом. Ако неко од опозиционара мисли да ћемо га ми молити да изађе на изборе, грдно се вара.

Неки у штампи пишу да не би свет признао те изборе. А где то у Уставу и закону пише да свет признаје наше изборе, или Европска унија, или НАТО и тако даље? За НАТО су прихватљиви само они избори за које се унапред зна ко ће победити и да то буду пулени НАТО сила. Они нису спремни да признају ниједне изборе где у старту не побеђују њихови штићеници. Шта ми имамо од њих да тражимо признање? Где год победимо на локалним изборима ми преузимамо власт, нико нас не може спречити.

Новинар: Зашто Влада истрајава на предлогу да се уведе једнокружни већински систем на локалним изборима, када у комшилучу има врло лоше искуство? У Македонији се са истим законом дешавало да се са више од 10 % добије одборнички мандат. То је прво питање, а друго - да ли имате информацију да ли се открио број мотора тог фамозног камиона који је налетео на Драшковића?

Др Шешељ: Прво, овакав изборни систем је присутан и у Енглеској и добро функционише. У Енглеској немају два изборна круга, него један.

Новинар: Али у Енглеској имају само три партије.

Др Шешељ: Па и нама је циљ да буде што мање партија. Нека сви знају да оне мале партије, најмање, маргиналне, користе највише највећим партијама. То би се показало баш у оваквом изборном систему. Крајње је време да се српска политичка сцена сведе на највише пет, шест партија. Идеално би било само две, али, ето, нека буде пет, шест. А не 160 партија, 180, колико их већ има. То је бесмислено.

Новинар: Али како се то одражава на политичку презентацију расположења? Неко хоће да има зелено.

Др Шешељ: Нека има. Али ко добије највише гласова, он побеђује. Нек буде и жут, зелен и црвен, било какав. Ми се надамо да ће само плави да побеђују.

И друго, колико ја знам, зна се број мотора и број шасије камиона. Проблем је регистарских таблица, али не знам најновије и најсвежије полицијске податке. Истрага се наставља. Што истрага дужи траје, то је цели случај све сумњивији. Нама је био сумњив већ у старту.

Ми смо чули да је камион био без шофершајбни, да је возач побегао, да је био натоварен песком. Сад се не зна где је песак утоварен. Све то је страшно сумњиво. Јер песак се не вози нигде на дуге релације, песак се вози на 20 километара уврх главе. Све је то врло сумњиво.

Али ако је све то професионално изведено, тешко је открити професионалне почиоце помоћу претпостављених мотива. Помоћу претпостављених мотива могу се директни извршиоци позивати, ако су у питању. Ако су у питању плаћени професионалци, онда је тешко открити везу између почиоца и оног ако је то наручио.

А о мотивима можемо разговарати. И говорили смо већ - коме би то било у интересу? Не дај боже, да је Драшковић

Вид'ла жаба: Ђинђић је недавно изјавио да се на њега припрема атентат

погинуо, ви сви знате на кавим бисмо ми мукама били да се правдамо да нисмо умешани, да нисмо учествовали, да нисмо ово, да нисмо оно. Јер би са свих страна почела оркестрирана кампања како режим ликвидира опозицију.

Новинар: Да ли Американци стоје иза трг агента, с обзиром да је позната теорија да су они правили сценарио за грађански рат у Србији који он није испунио и да они не могу то да му опросте?

Др Шешел: Ја мислим да Американци на целом свету немају већег противника од мене, већег, жешћег, али ја не могу да оптужујем без доказа. И ако то претпостављам, и ако о томе размишљам, не могу о томе јавно да говорим док немам бар неке чињенице, бар неке индиције. Ја ценим то, господине Мигати, што ви претпостављате шта ја мислим, али ја не могу на конференцији за новинаре да потврђујем ваше претпоставке.

Новинар: На ранијим конференцијама за новинаре сте изјављивали да у Србији постоји само пет релевантних политичких партија, па ме занима шта мислите о Југословенској левици, с обзиром да она никада до сада није сама изашла на изборе?

Др Шешел: То је тачно да никад није самостално изашла на изборе, али постоје два фактора која су неспорна. Прво, то је владајућа странка и на републичком и на савезном нивоу. То не може нико да оспори, је ли тако? И друго, то је странка која у свим општинама у Србији има општинске одборе, који функционишу, негде добро, негде лошије, али функционишу. А сад ви гледајте где Батићева странка има општинске одборе, где има странка Горана Свилановића, где има Вука Обрадовића, и каквих све у тој менаџерији има странака и типова, то је страшно.

Ја се крећем по целој Србији и знам - у свим општинама постоји одбор Српске радикалне странке, постоји Социјалистичке партије, постоји Југословенске левице, постоји Српског покрета обнове, и у постоји Демократске странке. Постоје ове мање странке локалног карактера, Савез војвођанских Мађара постоје претежно у општинама где живи углавном мађарско становништво, и тако даље. А ових странака других нема нигде. То су странке круга двојке у Београду.

Новинар: Мислите ли да је ЈУЛ са својим посланичким мандатима превише заступљен на власти у односу на вас који сте сами излазили на изборе?

Др Шешел: Ми нисмо заступљени у влади Србије на основу гласова на изборима, него на основу посланичких мандата у Републичкој скупштини. Они имају пет мандата у односу на 19, можда сад имају и 21 мандат у Републичкој скупштини. Ја мислим да је то реално. Али нама је битно да Српска радикална странка има управо онолико мандата на колико има право на основу броја посланика у Републичкој скупштини.

А ја сам, опет, на једној конференцији за новинаре објашњавао да постоје чвршће коалиције, коалиција Социјалистичке партије Србије и Југословенске левице, и на савезном нивоу им се прикључила и Социјалистичка народна партија Црне Горе. То су чврсте и програмске и идеолошке коалиције. А Српска радикална странка је такође са свим тим странкама у коалицији, али у једној врсти циљне коалиције, по сасвим конкретним циљевима, где су нам програми подударни. Ми нисмо идеолошка коалиција. Ја мислим да то својим практичним понашањем и показујемо. Наше идеологије су и даље веома, веома различите, а и по питању јавних манифестација, кад се експонирамо то врло јасно стављамо до знања јавности.

Новинар: Када се састајете са ДПС-ом?

Др Шешел: Састајемо се у понедељак у 10 часова на Светом Стефану.

Новинар: Ко ће бити члан делегације ДПС-а, с обзиром да је Милица Пејановић Ђуришић изјавила да неће да разговара са вама?

Др Шешел: Ја не знам ко ће бити, а што се Милице Пејановић Ђуришић тиче, то она треба да расправи са својом партијом. Ја нисам хтео с њом љубав да водим, па да она сад избегава или не избегава. А ја не могу да схватим партију у којој је таква дисциплина, да је руководство странке одреди да буде члан једне делегације, а она преко штампе то одбија. То у Српској радикалној странци не би било могуће. Кад би руководство наложило Маји или Вучићу да обаве неки посао, они би могли интимно да се љуте, али не би могли преко штампе да одбијају, је ли тако?

Новинар: Хоће ли тај састанак бити отворен за јавност или ћемо бити обавештени преко саопштења?

Др Шешел: Што се нас тиче ми смо спремни и на састанак пред телевизијским камерама. Али о овоме ће, пре свега, да одлуче домаћини да ли ће састанак бити отворен за јавност или не.

Новинар: Како коментаришете изјаву црногорског председника Мила Ђукановића да Југославија као федерација практично више не постоји и да ли ће се у разговорима са црногорском делегацијом поћи од платформе Црне Горе и има ли предлога за неке измене?

Др Шешел: Ми ћемо разговарати о свим питањима која се тамо покрену. И о питањима која покрене господин Филип Вујановић, или чланови његове делегације, и о питањима која ми покренемо. Ми на те разговоре идемо као политички противници, а не као политички савезници.

Новинар: Уколико ове партије, издајничке како их ви називате, добију наредне изборе, хоће ли им та власт бити предата на миран начин, без обзира на тај издајнички атрибут?

Др Шешел: То би било исто као да ме питате - ако сутра буде свеопшти потоп, да ли ћу вас пустити у мој чамац да ујете.

Новинар: Ако буде свеопшти потоп?

Др Шешел: Па знам, ја бих вас пустио у свој чамац сигурно, ако буде свеопшти потоп, али ја апсолутно не верујем да ће до тог потопа доћи. Такав вам је исти одговор на ово ваше претходно питање. Ако они заиста победе власт ћемо им предати, али ја апсолутно не верујем да они могу да победе. С тог аспекта питање је помало бесмислено. Да ли ви лично мислите да је могуће да, овакви какви су, могу да победе? Не верујем да мислите.

Новинар: Свашта се догађа.

Др Шешел: Јесте да се свашта догађа, али не могу баш такве ствари да се догоде.

Новинар: Како коментаришете то што су опозиционе странке рекле да не желе одвојене локалне изборе, него на свим нивоима?

Др Шешел: Па није ово ревија жеља. Шта они желе, па да ми испуњавамо. Нисмо ми Деда Мразеви, па сад да нам пишу шта желе за Нову годину да им ставимо под јелку.

Новинар: Зашто се пред сваке изборе мењају изборни услови?

Др Шешел: Па што, усавршавају се. Само се идиоти не мењају.

Новинар: Према неким наговештајима Ибрахим Ругова добија све већу популарност међу албанским народом, док популарност Хашима Тачија опада. Како ви видите Ибрахима Ругову, да ли као некога са ким би Влада могла да постигне неке договоре?

Др Шешел: Албански терористи су настали, пре свега, као криминална банда, банда шверцера дроге, девиза, оружја и тако даље. И они су у једном тренутку имали велику популарност међу шиптарским становницима Косова и Метохије, али сад и Шиптари осећају њихову страховладу.

И друго, и Шиптари су схватили да им рат није донео ништа добро. И Ругова је ипак био заступник неке умереније опције. Ја мислим да је и Ругова много грешио, морао је много раније да прихвати дијалог са властима у Београду, па се рат могао избећи и избегле би се све жртве и разарања. Али сад је јасно да НАТО ни Албанцима ништа добро није донео.

Десиће се, вероватно, и припадницима албанске националне мањине оно што се десило муслиманима у Босни. Огромна већина муслимана у Босни се каје што су уопште у рат улазили и што су кренули путем отцепљења Босне и Херцеговине од Југославије. Да су знали шта их све чека, никад се не би отцепљивали. Остали би у саставу макар скраћене Југославије. И да су знали какви су Американци, и да им Американци нису никакви искрени пријатељи, држали би се чврсто својих српских сродника. А сад је и муслимански део Босне под америчком окупацијом.

Имате ли још питања? Хвала вам. Осетили сте да ми грло није у реду и хтели сте намерно, значи, да ме дотучете.

БОМБАРДОВАЊЕ ПРЕСТАЛО, АГРЕСИЈА СЕ НАСТАВЉА

28. ОКТОБАР 1999. ГОДИНЕ

Др Војислав Шешељ: "Даме и господа, Српска радикална странка сматра да је добро да је дошло до наставка дијалога између владајућих политичких партија Србије и Црне Горе. Сам чин дијалога је позитиван помак напред. Ми мислимо да дијалог треба наставити; да сусрети треба да буду што чешћи, размене мишљења још отвореније, а да расправе о кључним питањима које се отварају тим сусретима треба да буду доступне јавности.

Ми мислимо да су сазреле могућности да се расправа пренесе и на терен Савезне скупштине, да ли да то буде на седници скупштинских већа или у оквиру Уставне комисије, и о томе можемо да разговарамо, да се договарамо, а да би било добро да се отвори неки округли сто на државној телевизији на коме би учествовали представници владајућих партија из Србије и Црне Горе, и да та размена мишљења и аргументација буде доступна јавности. Тамо где постоји дијалог проблеми већ губе своју основну тензију. Какав ће бити исход то ћемо видети, још су све карте у игри, још су све могућности отворене. Али, у сваком случају, ови разговори су донели мало охрабрења.

Наша земља је и даље у једној врсти опасног стања, наша земља је и даље под суровом агресијом западних сила, НАТО-а предвођених Американцима. Нема више бомбардовања, али су сви

други модалитети агресије присутни, а међу њима и нешто што се не памти да је нека држава примењивала у обрачуну са другом државом још од времена Адолфа Хитлера, а то је организовано државно фалсификовање новца стране земље како би се подрио њен економски систем, како би се обарала њена новчана јединица, вредност њене монете.

Тако вешти фалсификати, да их је тешко открити. Фалсификати на папиру који је квалитетнији, од папира на коме се штампају наши динари, скоро двоструко квалитетнији. На папиру који је веома, веома сличан хартији на којој се штампа немачка монета. Очигледна је директна умешаност НАТО-а и инструментализација Милорада Додика у фази растурања таквих фалсификованих новчаница.

Реч је о најтеже кажњивом кривичном делу у међународном кривичном праву. Ми мислимо да треба инсистирати код свих међународних инстанци да се жигосе такво криминално понашање и да оно добије одговарајућу санкцију у међународном јавном мњењу, ако већ не постоји могућност за неке конкретне индивидуалне санкције према актерима. Наравно, сви они који буду доступни нашим органима гоњења биће кривично гоњењи и кажњени по заслуги".

Новинар: Недавно сте изјавили да је држава штампала четири милијарде динара, испоставило се да су сви функционери који имају везе са Народном банком и Владом тврдили да то није та-

чно. Сада кажете да се ради о подривању монетарног система једне земље, а гувернер је рекао да чак ни 600 милиона динара колико се налази у Црној Гори нема шансе да уздрма монетарно тржиште. О којој количини пара се ради и да ли ви заиста мислите да та количина пара - независно од намере о којој говорите - стварно може да уздрма финансијско тржиште Југославије?

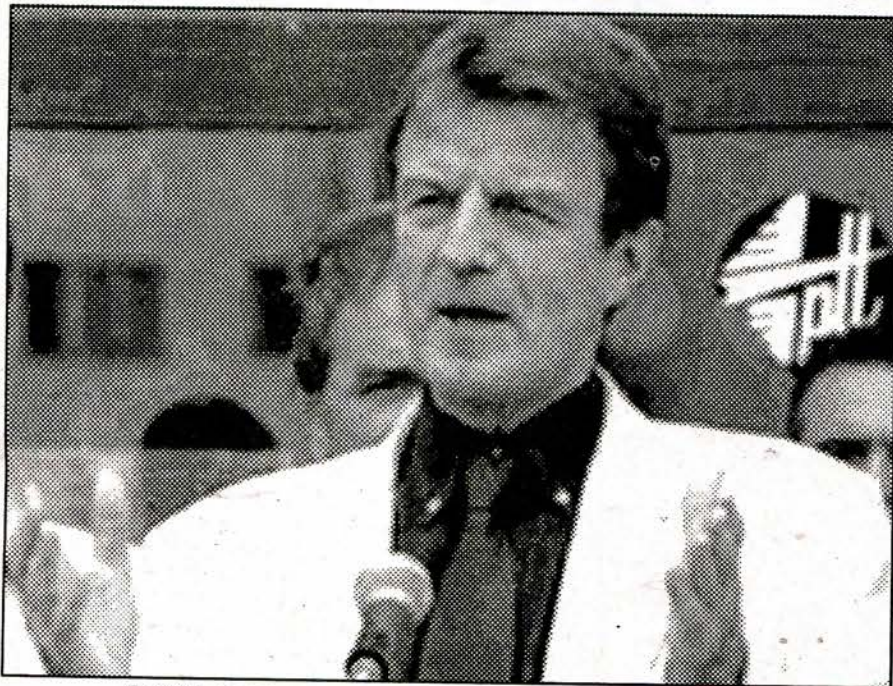
Др Шешељ: Из којих сте ви новина? Новинар: Слободна Европа.

Др Шешељ: Прво, треба да говорите језиком чињеница, а језик чињеница указује на то да је и сам гувернер изјавио да код нас у оптицају постоји 14 милијарди и 700 милиона динара. Је ли то гувернерова изјава? Јесте ли чули за ту изјаву? Ту изјаву је сва штампа прене-ла. А крајем прошле и почетком ове године било је 10 милијарди динара у оптицају. Значи, количина новца у оптицају је повећана.

Ја сам рекао и на Телевизији Крагујевац и на Радио Индексу да је количина новца у оптицају повећана од почетка године, а онда су се појавили неки, рекао бих, злонамерни медији који су тврдили да сам ја рекао да је та емисија повећана од рата, што није истина. Онда су неки рекли да је сад штампано четири милијарде динара, што није истина, нити је било колизије између моје и гувернерове изјаве, суштинске колизије. Ваљда је и гувернер био под утицајем оних новина које су писале глупости, па је рекао да таква изјава може нанети штету, је ли тако? Како ли се већ изразио, то уопште није битно. Чињеница је да је количина новца у оптицају повећана за ових 10 месеци.

Ту чињеницу нико не спори, а ја сам је у једном разговору и потенцирао. Није уопште могуће да се постепено не повећава количина новца у оптицају у оваквој економској ситуацији у којој се налази наша земља. Количину новца у оптицају повећавају и високо развијене државе, чак и једна Немачка повећа количину новца у оптицају, чак и еномно у односу на количину расположиве робе, па и Немачка има месечну инфлацију од 2% што говори да је отприлике за толико више повећана количина новца у оптицају него што би се то могло на основу индустријског развоја, на основу количине робе која је повећана.

Друго, треба имати у виду да се количина новца не повећава искључиво његовим голим штампањем за штампарском машином, постоји нешто што се зове банкарски пласман. Онда где се повећају ти банкарски пласмани без реалне подлоге говори се о једној врсти емитовања новца. Та бројка говори сама по себи. А ја нити сам изјавио нити је неко од

Србија у опасном стању: присутни сви облици агресије

нас изјавио да је штампано одједном на лицу места четири милијарде, ни у овој емисији на Радио Индексу, је ли тако? Рекао сам од почетка године, значи уочи рата. А то што новинари покушавају, неки некада по налогу, некада из једноставног незнања, необразованости да извитопере речи, није први пут да нам се деси.

Даље, у Црној Гори гувернер је изјавио да је у оптицају 160 милиона динара, а не 600 милиона, 160 милиона, али ових конкретних штампаних динара и не може да буде више у односу на број становника Црне Горе. Сама та количина динара који су у оптицају у Црној Гори не може да представља, по себи, велику опасност за укупан курс динара, да није пратећих момената, да није НАТО-а који повлачи динаре из оптицаја

са квалитетном папиру, чак квалитетнијем од нашег папира.

Не може нас пет милиона већ емитованих угрозити, али ми сад размишљамо колико је тог новца уопште штампано и на које се све начине он пласира. Сетите се шта је радио Хитлер. Плаћао је своја дипломатска представништва у иностранству фалсификованим доларима. Конкретни подаци се знају за немачку амбасаду у Турској у току Другог светског рата. Тај случај је разоткривен још док је рат трајао. А сва друга представништва у земљама које су биле неутралне или у том тренутку неутралне, као што су јужноамеричке државе и тако даље, била су снабдевена лажним доларима. У овом случају ко зна са које стране можемо да очекујемо да крене та бујица лажних динара коју продукују

Пракса Трећег рајха: Запад фалсификовао новац и преко Додика убацивао у СР Југославију

са Косова и Метохије, да није Додикове владе у Републици Српској која повлачи динаре тамо из оптицаја и да није сталних тензија у црногорском јавном мњењу да се иде на нову валуту и да ће динар бити одстрањен из оптицаја. А кад се динар евентуално одстрањује из оптицаја, онда се не одстрањују само оне живе штампане новчанице, него и такозвани жирални новац са жирос рачуна или се претвара у ту нову валуту кроз обрачун.

Претварање кроз обрачун не значи повлачење тог новца. Он онда остаје да се негде прелива, да се негде крије и да на неком другом месту угрожава ону главнину расположивог новца у оптицају. Е, то би била суштина. А што се тиче фалсификованог новца он представља посебну опасност не само због ове количине која је откривена око пет-пет и по милиона динара што је наша полиција запленила, него због претпоставке да је реч о индустријској продукцији коју организују поједине државе на најквалитетнијим машинама и на вео-

земље чланице НАТО-а како би нам уништиле основно платежно средство.

Новинар: Ви сте малочас поменули изјаву, поменули сте заправо део изјаве, други део ваше изјаве који сам ја лично чуо јесте да је од тих штампаних пара финансирана обнова, што је, могуће, мене и много мојих колега збунило и довело у ту врсту неизвесности и сугерисало после да мислимо да су паре штампане у последњем кварталу.

Др Шешељ: Постоји снимак те емисије на Радио Индексу, па се може видети, то ће бити објављено у Великој Србији.

Новинар: Како на Радио Панчеву, у Крагујевцу.

Др Шешељ: И у Крагујевцу и на Радио Индексу, изјаве су подударне. Можда нису идентичне, дословне, али су подударне. Ја никад нисам изјавио да је то штампано у једном тренутку. Да се толико новца емитује у једном тренутку наступио би хаос.

Друго, на основу садашње количине новца у оптицају, а то је 14 милијарди и 700 милиона динара вредност марке на црном тржишту не би смела да буде више од 15 динара. То је оно што се зове реалном вредношћу марке. А ја сам онда говорио да треба ту емисију гледати у целини, говорио сам како се вештачки обара курс динара и како се диже курс марке. А то је кад пословне банке злоупотребавају расположиве количине новца, одлазе на црно тржиште преко својих организованих дилера, купују девизе на црном тржишту продају их по такозваном штициунгу заинтересованим привредним субјектима, остварују енормну зараду, а последица је пад курса националне монете. Јер кад је реч о новчаним шпекулацијама не ствара се нова вредност, у новчаној шпекулацији ви можете остварити профит само на нечију штету.

То што једна пословна банка изађе са неколико милиона динара на улици и купи девизе и те девизе прода по штициунгу, прода по 5-6 динара скупље, она није остварила вишак вредности, није нешто ново произвела као што се вишак вредности у сфери производње остварује, него је једноставно довела до илегалне прерасподеле новца. Тих 5 динара разлике коју је она узела фали у нечијем џепу. Фали, на крају крајева, у џепу грађанина коме је динар једино средство плаћања и коме се топи основна количина вредности у џепу. То је суштина.

Новинар: Госпођа Горица Гајевић је изјавила да ће се разговори са Демократском партијом социјалиста наставити у парламенту. Исту изјаву имао је и господин Николић у Подгорици. Ви сада господине Шешељ кажете да мислите да треба да се наставе у парламенту. Шта сте се заправо договорили са Демократском партијом социјалиста, и шта је следећа тема у разговору?

Др Шешељ: Из разговора са Томиславом Николићем ја баш нисам схватио да је закључено да се разговори наставе у парламенту, него да се наставе разговори. Је ли тако?

Новинар: Ви сте имали изјаву у Подгорици да се...

Томислав Николић: Да се разговори наставе, а уколико се договоримо да ћемо све спровести у Савезном парламенту.

Новинар: Била је другачија изјава. **Томислав Николић:** Моја другачија изјава?! Јесте ли ви присуствовали?

Новинар: Не, имала сам снимак. Преко Радио Београда је ишао снимак где ви кажете да сте...

Томислав Николић: Уколико дође до било каквих промена Устава, извршиће се у Савезном парламенту.

Др Шешељ: Само се на тај начин може мењати устав.

Томислав Николић: И у томе смо се сложили са Демократском партијом социјалиста. То сам мислио.

Др Шешељ: Устав се може мењати само на онај начин који је прописао сам Устав. Постојао би још један ванредни начин промене Устава, а то су избори за

Уставотворну скупштину. Да би се евентуално расписали избори за Уставотворну скупштину потребан је претходни консензус свих политичких фактора једне земље. А избори за Уставотворну скупштину опет би се могли држати по принципу "један човек један глас".

Ја лично мислим да би Демократска партија социјалиста Црне Горе прихватила тај принцип који би био што се тиче Српске радикалне странке и те како прихватљив. Не можете правити кључ када расписујете изборе за уставотворну скупштину.

Новинар: Мене само занима да ли је изјава госпође Гајевић нетачна, да је договорено да ће се наставити разговори у парламенту?

же. Они су предложили Свети Стефан. Из тога видите да смо спремни да буквално на сваком месту разговарамо са релевантним политичким чиниоцима ове земље. Али конкретна решења се не могу наћи у тим разговорима. Конкретна решења се могу наћи само у парламенту.

Парламент може да усваја уставне амандмане или да усваја нови устав. Нико други. Не може нашим разговорима да се створи нови устав, нити наши разговори да резултују таквом креацијом.

Новинар: Да ли је Платформа коју су Црногорци понудили прихватљива за вас? Имате ли неке замјерке? Које су конкретне замјерке?

Др Шешељ: Наша делегација је кри-

ци попустили у неким својим ставовима око Платформе?

Др Шешељ: Па, атмосфера је била толерантна у разговорима, што значи да су разговори били отворени, да су се отворено износила мишљења. То би била суштина, је ли тако?

Томислав Николић: Па, представници Демократске партије социјалиста су рекли да ништа није непроменљиво, па ни њихова Платформа.

Новинар: Можете ли неки конкретан детаљ да наведете?

Томислав Николић: Па, ми ништа конкретно нисмо договорили. Довољно вам је и то. Ми смо рекли да би смо разговарали о Платформи, већ први члан мора да се мења. Не може да се игнорише постојећи устав и да се каже да постојећи устав није основа за било какве разговоре и рекли смо да по принципу ултиматума - узми или остави нећемо да разговарамо, да нисмо дозволили ни НАТО-у да се тако понаша. Они су рекли да ништа није непроменљиво, на ни њихова Платформа.

Новинар: Господин Шпановић и господин Вуковић синоћ су изјавили у Подгорици да ће инсистирати да се разговори наставе, али на нивоу државних делегација двеју влада ...

Др Шешељ: Они су то већ инсистирали, то Влада Србије није прихватила, јер шта би Влада Србије ту могла да разговара?! О чему?! Која је ту њена уставна надлежност?! Нема уставне надлежности. Могу разговарати само институције савезне државе или политичке партије.

Новинар: У вези са овом афером о убацивању фалсификованих новчаница. Да ли ће у том контексту господин Милорад Додик бити проглашен за персону нон грата (непожељног грађанина)? И друго питање. Када ће бити седница Скупштине Србије, рекли сте само што није, а протекло је месец дана?

Др Шешељ: Ја сам лично убеђен да ће Милорад Додик бити веома пожељна особа у нашој земљи и да ће бити расписана потерница за њим. Толико нам је пожељан да ћемо и потерницу да расписујемо. Њему се мора судити за сасвим конкретно кривично дело.

Што се тиче Републичке скупштине, Влада се за њу интензивно припрема, ми ћемо имати неке нове материјале за ту скупштину, а кад ће бити сазвана треба да се види са председником Народне скупштине. Овога пута смо одлучили, то смо вам и саопштили, да не идемо ни са једним законским пројектом по хитном поступку, да сви законски пројекти иду по редовном поступку. Што значи да се о сваком претходно изјашњавају скупштински одбори, па тек онда да изађу на седницу скупштине.

Новинар: С обзиром да сте потпредседник Владе, да ли има некаквих проблема, јер се седница никако не заказује?

Др Шешељ: Проблема нема никаквих. Влада сасвим нормално функционише и ми непрекидно производимо матери-

Кратко и јасно: Српска радикална странка не прихвата конфедерацију

Др Шешељ: А што би то било нетачно?

Томислав Николић: Нисам присуствовао тим разговорима које је водила Горица Гајевић.

Др Шешељ: Ми смо спремни да наставимо разговоре било где и када је остварен тај контакт са Демократском партијом социјалиста ми смо рекли да смо спремни на разговор где год они предло-

тиковала ту Платформу. Ми не прихватамо рушење савезне државе кроз неке правне форме које никада досад у свету нису испробане, нигде се нису показале ваљаним. Али хоћемо о свему да разговарамо.

Новинар: Да ли је дошло до попуштања неких ваших ставова у тој Платформи, и с друге стране, да ли су Црногор-

јал који иде према Народној скупштини. Апсолутно никаквих проблема нема.

Новинар: Да ли сте задовољни пресудом која је изречена дневнику Данас?

И за министра Вучића, да ли ће бити неких измена у Закону о информисању?

Др Шешељ: Нисам задовољан пресудом и сматрам да треба да буде кажњен и Грујица Спасојевић, он је регистрован у Министарству информисања као одговорни уредник листа Данас и он мора да буде кажњен. Не може ниједна новина да објави да сам претио да ће Црногорци, уколико се Црна Гора буде отцепила, бити протерани из Србије или да ће Црногорци носити жуте значке, јер ја то никада нисам изјавио нити би ми пало на памет. И о томе треба да водите рачуна.

Никада никога нисам тужио зато што ми је било какву увреду прилепио, можете да пишете и да сам будала и да сам глуп и да сам луд и да сам онакав и овакав до миле воље, али не можете у моја уста да ставите нешто што ја нисам рекао. Поготово не тако тешке речи. Као што не можете да објавите да сам заклао жену Слободана Јовића ако немате доказе да сам је заиста заклао. О томе се ради.

Новинар: Да ли ћете можда поново покренути поступак?

Др Шешељ: Не, него ћу се жалити. Жалићу се и поднети доказ да је Грујица Спасојевић, одговорни уредник, регистрован у Министарству информисања. Ако су они у међувремену проме-

нили одговорног уредника то се мене не тиче, јер нису пријавили у Министарству информисања.

Александар Вучић: Можда ће се нешто променити уколико скупштинска већина тако одлучи. Такву скупштинску већину у овом тренутку не видим.

Др Шешељ: Ако неко неки паметан предлог за промену поднесе - прихватићемо.

Новинар: Чини ми се да је било неких шпекулација да ће се доказни поступак мењати. Да ли су те шпекулације тачне?

Александар Вучић: Не, имали смо један телевизијски дуел у Нишу, где су такође представници Демократске странке и Српског покрета обнове инсистирали на томе. Ја сам рекао да је све могуће, али да се обезбеди скупштинска већина и наравно уколико ова садашња скупштинска већина прихвати неки паметан предлог.

Новинар: Значи, ви нисте за промене ни једног члана?

Др Шешељ: Ако буде паметан предлог.

Александар Вучић: Ми до сада нисмо ни слушали оне који су озбиљно читали законе или озбиљно говорили. Пре неки дан у једној нашој дневној новини, ако ми дозволите приметити то, неки људи који очигледно никада нису узели у руке тај закон су рекли да нека радио станица, мислим Радио Бор, није смео да извести своје грађане о томе да нема грађања, да је снег на коловозу и тако даље, да не би одговарали по Зако-

ну о информисању. Знате, то може да напише, па макар и написао саркастично, или на било који други начин, само потпуна незналица и нико други. То значи да га тај закон уопште није интересовао.

А још нешто на шта бих желео да укажем и овај пут, о чему сам - баш у тој емисији доста и подробно говорио - је чињеница да они против којих се због најтежих могућих увреда и клевета води поступак пред органом за прекршаје, често спроводе такозвану акцију медијског политичког линча сваког ко би рекао нешто у сопствену одбрану.

Ви ћете да прикачите некоме да је Хитлеров следбеник, прикачићете некоме да је највећи криминалац и највећи лопов, и то није никакав проблем за ту новину, или ћете некога увредити на најнечаснији начин да са неким Американцима сарађује и тако даље, али је велики проблем ако тај тражи сопствену заштиту због таквих лажи и неистина.

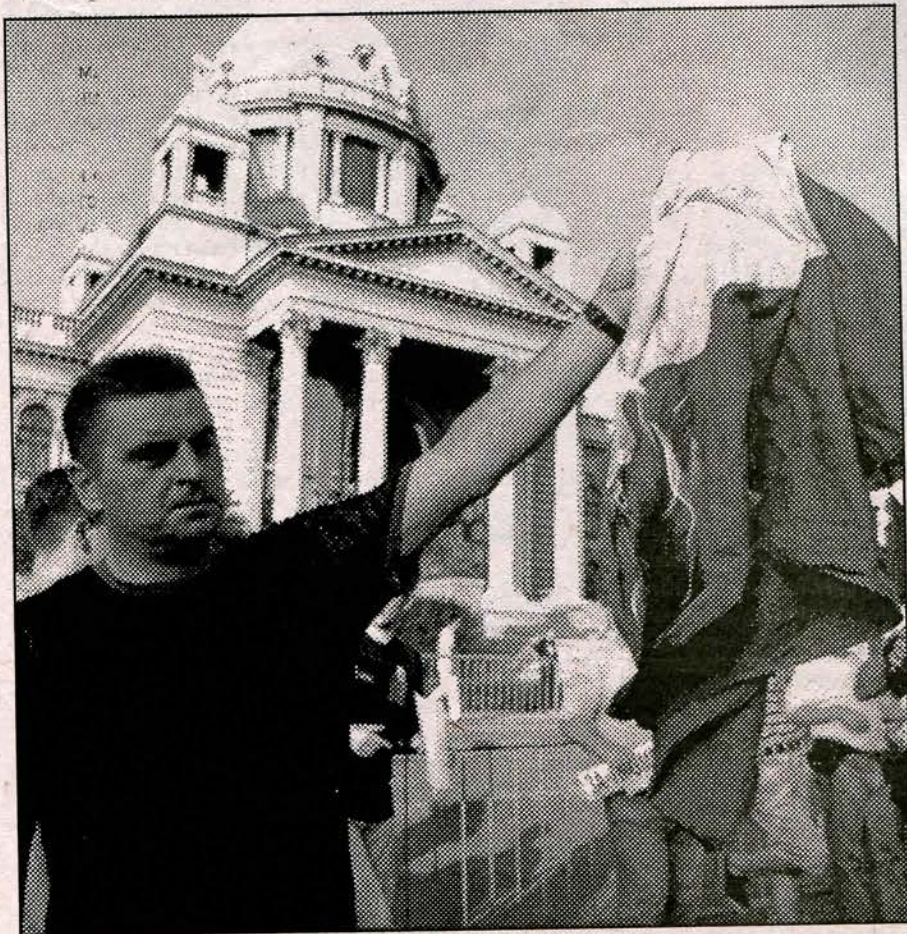
То су те замене теза којима се поједини домаћи медији готово свакодневно служе. И они су увек жртве, тако су научени, а они који гоне и прогањају то су људи без морала, без части, они гоне слободу речи. Каква је то слобода речи ако стално измишљате и на најбруталнији начин клевете људе, где је ту слобода? Ту никакве слободе нема и то не може ни у једној земљи да прође.

Причало се око кривичних поступака, када у кривичном поступку неко од тих људи који се на такав начин бави клеветама, увредама и лажима буде осуђен на неупоредиво тежу казну од ове за коју је добио решење у прекршајном поступку, онда кажете да је то политички прогон оних који мисле другачије. Просто ми се чини да су неки себи презузели улогу медијских месија, оних који ће да суде свима који мисле другачије и да полако покушавају да створе такав медијски простор у Србији, да нико неће смети да каже да није истина оно што су они измислили и слагали у својим новинама или информативним емисијама или било чему другом.

Новинар: Јуче је у билтену Савеза за промене изашло саопштење да ће од 3. новембра и студенти да се укључе у протесте на Тргу републике. Имате ли коментар?

Др Шешељ: Колико ми знамо у протестима могу да учествују грађани. А да ли су грађани обућари, ковачи, инжењери или студенти то је њихова приватна ствар. По нашем уставу и по нашим законима демонстрације су слободно право сваког грађанина и сваке друштвене организације и политичке партије. Онај ко жели да демонстрира мора да се држи закона.

Значи да их уредно пријави и да испуни све друге законске обавезе. Према прекршиоцима ћемо бити ригорозни у складу са законом и нећемо постављати питање ко су прекршиоци - да ли су радници, сељаци, студенти по свом занимању. То нас уопште не интересује. Сви су грађани пред законом равноправни. Нема привилегованих и неће бити при-

Слободно право сваког грађанина:
ко жели да демонстрира мора да се држи закона

вилегованих. А ко буде злоупребљавао универзитетску професију и положај на универзитету у политичке сврхе тај ће доћи под удар закона.

Новинар: Шта се дешава у Републици Српској после одлуке ОЕБС-а по питању Српске радикалне странке?

Др Шешељ: У Републици Српској следеће године неће бити локалних избора. Избори ће бити бојкотовани, народ неће хтети на њих да изађе па ће се окупатори наћи још једном у чуду. Српску радикалну странку не могу ни уплашити, ни ученисти, ни сломити.

Новинар: Па зар вам није отежано деловање?

Др Шешељ: Нама је тешко да делујемо откад се окупатор појавио. Ваљда је Српска радикална странка, ако нико други, навикла на отежане услове деловања.

Новинар: Како уопште можете да функционисте: не можете на изборе, мењају вам председника.

Др Шешељ: Неће моћи да функционисе ни локална власт, неће бити избора рекао сам. Ако нема избора за нас неће бити ни за остале партије. А председника не могу да нам мењају, ни руководство странке. Нећемо се покорити окупатору.

Новинар: Ја бих поставио још једно питање око ових разговора партија Србије и Црне Горе. Разговоре у парламенту Демократска партија социјалиста је условила решавањем спора у Већу република, како они кажу, да се вратимо делегацији коју је Црна Гора изабрала, и како су рекли изабрала легитимног председника савезне владе.

Да ли су могуће промене и у том делу ако делегације Већа република изабере скупштина Црне Горе, а посебно поводом последње одлуке Савезног уставног суда које је прогласило неуставним овај српски закон о избору народних посланика.

Др Шешељ: Оба су закона неуставна и црногорски и србијански, и оба морају да се мењају. Што се тиче Српске радикалне странке ми се већ две године залажемо да се при доношењу нових закона о избору нових посланика за Веће република примени принцип непосредности - да грађани директно на слободним и демократским изборима, као што бирају посланике за Веће грађана, бирају и посланике за Веће република, а не да се посланици горњег дома савезне скупштине бирају посредно.

Такав облик избора за горњи дом парламента готово је непознат у уставноправној пракси савременог света. Такав случај постоји само у неким индијским државама, федералним јединицама и само у неким швајцарским кантонима као федералним јединицама, не у свим него само у неким, њих неколико.

Ни у једној модерној федерацији у свету не постоји тај принцип, не би требало ни код нас. Посредан принцип, дакле да скупштина федералне јединице бира посланике за горњи дом савезног парламента.

РТВ Црне Горе: медијска сцена Црне Горе много гора него у Србији

Што се тиче конкретног проблема немогуће је да скупштина Црне Горе изабере, поготову после овакве одлуке Уставног суда, представнике само једне партије за Веће република, односно само представнике власти. У Већу република морају бити заступљени и власт и опозиција. У Србији, такође, закон није добар, али у конкретним изборима водило се о томе рачуна, па је састав Већа република који чине посланици из Србије пропорционалан структури Народне скупштине Републике Србије.

Ми желимо да се та пропорционалност одмах обезбеди кад је реч о републичкој скупштини Црне Горе, а да онда једна и друга скупштина донесу нови закон и да се у тај закон угради принцип непосредности избора.

Новинар: Након разговора Демократске партије социјалиста и Југословенске левнице саопштено је да су те две партије договориле размену гостовања на државним телевизијама. Да ли је било разговора између радикала и социјалиста о томе?

Др Шешељ: Па, и мени је то било чудно да вам искрено кажем. Да се две партије договарају о међусобној размени гостовања, онда то подразумева да постоје неке партијске телевизије на којима оне владају, којима оне управљају па ето могу да размењују. А колико ја знам ми још немамо партијске телевизије. Не би требало да имамо.

Имамо поједине емисије, као Радикалске таласе. То отвара сада неки нови проблем. Проблем државне телевизије у Србији и у Црној Гори. Трбало би да буде нормално да представници владајућих и свих других партија Србије гостују на црногорским телевизијама, и обратно. Нама је било немогуће гостовање на било којој црногорској телевизији и у време боравка неше делегације, једино смо платили термин на Телевизији Скај сат из Херцег Новог.

На државној телевизији прво смо имали контакт, па смо хтели емисију уживо, па су одбили. То је овај трећи канал. Па је било договорено са Телевизијом Елмаг али је отказано. Било је говора и са Телевизијом Монтена па је отказано. Што значи да је медијска сцена у Црној Гори много гора него у Србији, али ни овом у Србији нисмо задовољни.

Новинар: Како би ви променили медијску сцену у Србији?

Др Шешељ: Па, у Србији имамо колико-толико солидну медијску слику јер имамо неколико стотина локалних радија и телевизијских станица у приватној својини. То је један фактор који делује ублажавајуће у односу на стање на државној телевизији којим нисмо задовољни. Што се тиче државне телевизије Српска радикална странка остаје при ставу да њен управни одбор формира републичка скупштина на принципу пропорционалности. И да се строго регулишу права појединих парламентарних странака када је реч о државној телевизији.

Постоје сегменти програма којима смо задовољни, наравно, али оно што нас највише као политичку партију интересује тиме нисмо задовољни. Државна телевизија је опште национално добро сматрамо да не терба да буде у ингеренцији Владе или било ког другог фактора појединачно.

Треба да буде директно под ингеренцијом Народне скупштине. Ако би била под ингеренцијом Народне скупштине онда прво време, бар теоријски, а за извесно време и у пракси, државна телевизија би била у стању да се својим информативним програмом супротстави извршној власти, односно Влади - што би био идеал једне телевизије, националне патриотске али строго професионалне и критичке.

Новинар: Да је у прошлим изборима важио једнокружни систем Социјалис-

тичка партија Србије не би изгубила већину градова. С друге стране, може се десити да у једној општини једна партија са двадесет посто гласова освоји власт, а да осамдесет посто грађана буде за неке друге партије. Да ли је овај закон донет директно да би се обезбедила победа владајуће коалиције на следећим изборима?

Др Шешељ: Не. Тај закон треба да буде донет на Нродној скупштини, јер отклања све непрецизности и слабости претходног закона. Овај закон дестимулише мале партије и групе грађана у погледу истицања кандидата, овај закон је повољан и за Српску радикалну странку.

Прво, мислимо да ћемо овим законом сачувати оне општине где смо већ на власти. То је земунска општина, а онда ће нам се указати шанса да освојимо власт у неким општинама где још нисмо на власти, зависно од квалитета наших кандидата. Никакав договор не постоји међу владајућим странкама у Србији о прављењу коалиција за изборе на локалном нивоу. И тог договора неће ни бити уколико се све опозиционе странке не удруже. Кад кажемо опозиционе странке онда пре свега мислим на те две озбиљније, на Српски покрет обнове и Демократску странку, односно Савез за промену, како се сад назива Демократска странка - воли тако да се назива, вукући неки башибозлук за собом, али то је њена ствар, у то се ми и не мешамо.

Ако те опозиционе странке буду ишле са заједничким кандидатима, онда ћемо и ми вероватно правити неку сличну варијанту са нашим садашњим коалиционим партнерима на републичком и савезном нивоу. Што би онда практично значило да се изборна борба води између два фактора. Ако не буде коалиције између Ђинђића и Драшковића и ми ћемо избегавати коалицију са левичарским странкама, онда бисмо више волели да директно испробамо своју снагу самостално. Дакле, отворено вам говорим какве су наше преокупације о чему ми размишљамо.

Ми иначе нисмо склони никаквим предизборним коалицијама, никад то нисмо волели, никад то нисмо правили. И на крају, кључни разлог зашто смо се определили за једнокружни већински систем је што у другом кругу обично дође до много, много слабијег одзива грађана него у првом кругу. Зато избегавамо тај други круг. У другом кругу победа се осваја са много мањим процентом него у првом кругу. Формално то може изгледати већи проценат, а кад погледате број изашлих видите да је суштински мањи проценат. И зашто бисмо ми, ако у првом кругу не правимо ни са ким коалицију правили коалицију у другом кругу. Никад то нису принципијелне коалиције, нису то коалиције за некога, него обично против некога. Ако се деси да на изборе изађу 4 или 5 озбиљних политичких фактора, озбиљних политичких партија, онда је то поприлично повољно за надметање и за опробавање страначке снаге.

Новинар: Зашто би се ваша странка и питала да ли ће господин Ђинђић и Драшковић изаћи на те изборе у коалицији, зар немате поверења у своју странку да бисте ако сами и самостално изађете на изборе, чак и ако они изађу у коалицији, били бољи од њих?

Др Шешељ: Можда бисмо и били, али што бисмо онда ризиковали?! Ви се сећате 1996. године. На тим изборима ми смо били трећи фактор у веома неповољним медијским околностима, сувише потцењиван, а онда смо имали скок у односу на 1993. годину од 33%. Ми мислимо и овога пута да ћемо бити веома јаки, много јачи него што смо били и раније. Али не бисмо морали баш да преузимамо неки ризик који нам није потребан у датим околностима. Ако дође до тог општег уједињења опозиционих странака, онда је могуће да и ми са левичарским странкама направимо предизборну коалицију како бисмо глат свуда победили.

Ако не правимо ту коалицију, онда бисмо можда негде победили, негде не би. Ако правимо ту коалицију свуда ћемо победити, у свим овим општинама где сада влада коалиција Заједно. То вам је чиста предизборна рачуница. Ако не буде коалиције Ђинђића и Драшковића, онда и ми идемо сами, па ком обожити ком опанци. За разлику од свих других, ми смо ту врло коректни па им отворено кажемо. То смо им рекли и прошли пут у Градској скупштини. Онда свако нека извучи за себе закључке и нека свако поступи онако како је у његовом страначком интересу. То је ваљда право сваке политичке партије. Нисмо ми ваљда дужни конкуренцији да полагамо рачуне за нашу страначку тактику или стратегију.

Новинар: Како ће изгледати изборна кампања са оваквим законом о информисању, због тога што сваки политичар реперио у некој емисији, може да вас оптужи за нешто ...

Др Шешељ: А ви једва чекате да пренесете то, је ли тако. Баш ће бити лепа кампања. Неће моћи да ми се деси да ме Чеко Дачевић из пожаревачког затвора оптужи да сам код њега наручио неко убиство, као што је то било 1997. године или дан пред изборе да извесни Ђурувија објави да сам заклео жену Слободана Јовића на пола стране Дневног телеграфа и тако даље. Неће моћи то да ми се деси, дакле, биће повољнија ситуација.

Новинар: А уживо емисије?

Др Шешељ: У тим емисијама политичари могу да говоре шта им је воља, ви не одговарате за то. Из ког сте ви медија?

Новинар: Из Анема.

Др Шешељ: Па, ви немате програм уживо, колико ја знам, тако да не морате да водите рачуна.

Новинар: Питамо за друге колеге.

Др Шешељ: Што се других тиче, не можете да одговарате за оно што нисте могли да спречите. Али за оно што сте могли да проверите, или сте чак знали да није истина хоћете. Знала је редакци-

ја Данаса да није истина да сам претио Црногорцима протеривањем из Србије или жутим значкама.

То су сви они знали. Али су сматрали да ће ми нанети велику политичку штету тако што ће једну ноторну лаж лансирати и због тога плаћају новчану казну.

Можда су мени штету и нанели, али ја ту штету сад вадим тиме што се објављује казна коју су они платили. Јер да су имали један доказ на суду не би ту казну платили. Чак измишљају како је то изјава Новака Килибарде. Али у тексту нема да је то Килибарда изјавио. У том тексту стоји да сам ја то рекао и то пише аутор коментара. Они су се тек на суду позивали на сиротог Килибарду, који више ни сам не зна шта говори. О томе мора да се води рачуна. А ви можете да пишете шта вас је воља.

Новинар: Значи ли то да у следећој кампањи нећемо бити ускраћени за ваш дуел са Драшковићем?

Др Шешељ: За мој дуел са Вуком Драшковићем?

Новинар: Памти се онај од пре две године.

Др Шешељ: Ја никад до сад нисам избегавао телевизијске дуеле са Вуком Драшковићем. Он је увек избегавао, на једвите јаде двапут је пристао, оба пута је био до ногу потучен. Први пут је то био разговор о монархији, је ли тако, а други пут се толико убио да је изгубио 300.000 гласова због саме емисије.

На основу те друге емисије ја закључујем да Драшковићу више никакви дуели нису потребни, он је сам себи довољан. Он сам себе може тако вешто и ефикасно политички да удеси, шта ће му спаринг партнер.

Новинар: Господине Шешељ, имате ли информацију како напредује истрага о погибији чланова Српског покрета обнове?

Др Шешељ: Не, конкретне информације немам, али би ме много обрадовао напредак у истрази. Околности су наравно врло сумњиве, а сама чињеница да се многе ствари још не откривају, које би требале да буду откривене, говори о високој дози професионализма. А онда кад нема конкретних података човек размишља о мотивима. И ми размишљамо о могућим мотивима починилаца.

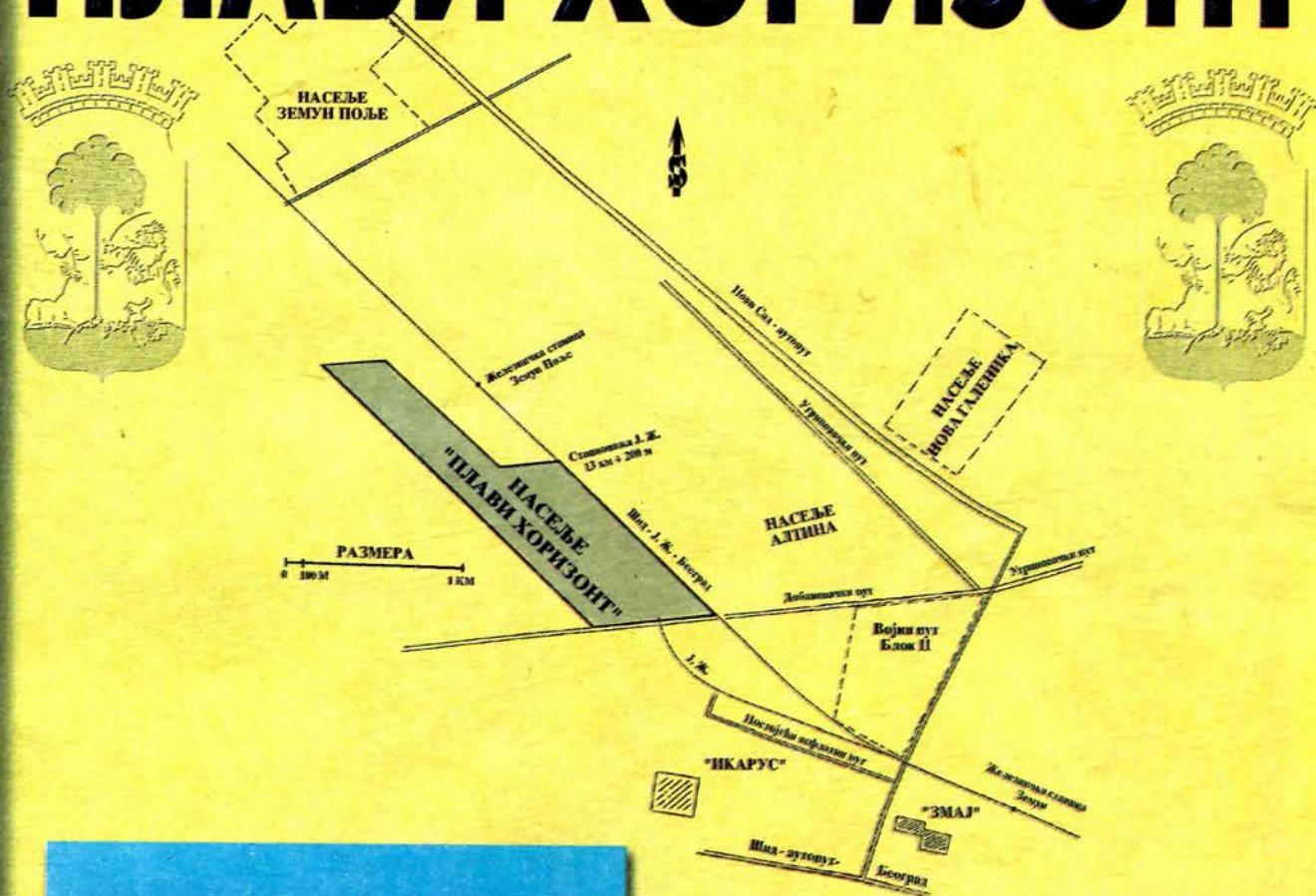
И ту се одмах намеће питање, а коме то Вук Драшковић смета? Које би то било у интересу да он није жив? Које би последице биле његове евентуалне погибије? Сви ви овде присутни знате које би биле последице, је ли тако? И на шта би рачунао онај коме Драшковић смета. Не могу да износим отворене, конкретне сумње, све док немам никаквих доказа.

Новинар: Ноћас је запаљен аутомобил директора АБЦ графика Славољуба Качаревића. Да ли имате неке информације о томе?

Др Шешељ: То први пут чујем. Не знам о чему се ради.

ПЛАВИ ХОРИЗОНТ

ИЗВРШНИ ОДБОР
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ ЗЕМУН
РАСПИСУЈЕ
КОНКУРС
ЗА ДОДЕЛУ ПАРЦЕЛА У НАСЕЉУ
ПЛАВИ ХОРИЗОНТ

- Парцеле се налазе у продужетку насеља Алтина, са леве стране пруге Београд-Батајница, од Добановачког пута до насеља Земуи Поље.
- Право учешћа на конкурсима имају сва правна и физичка лица.
- Парцеле се додељују уз надокнаду од 300 динара/м².
- Сваки учесник конкурса дужан је да на име трошкова уплати износ од 300 динара на жиро рачун бр. 40805-601-1-178255 "Земунске новине".
- Пријаве се подносе у Одељењу за имовинско-правне и стамбене послове, соба 65, а информације на телефон: 198-323

ПОЖУРИТЕ! ЈОШ САМО 12 НЕПРОДАТИХ ПЛАЦЕВА

ПЛАВИ ХОРИЗОНТ

**У НАЈСУНЧАНИЈЕМ ДЕЛУ ЗЕМУНА
НАЈМЛАЂЕ ОПШТИНСКО НАСЕЉЕ**

НАСЕЉЕ ОД БЛИЗУ 900 ПЛАЦЕВА ВЕЛИЧИНЕ ОД 5 ДО 8 АРИ

ИДЕАЛНА САОБРАЋАЈНА ВЕЗА

ИНФРАСТРУКТУРА ВЕЋ НА ОБОДУ НАСЕЉА

ДО САДА ЈЕ
ПРОДАТО
400 ПЛАЦЕВА

ЦЕНА ПЛАЦЕВА:
300 ДИН/М²

